

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Diplomová práce

2019

Prokop Vodrážka

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Zlý Brusel! Proč česká media vypouštějí euromýty

Diplomová práce

Autor práce: Prokop Vodrážka

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: Mgr. David Klimeš

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 10. května 2019

Prokop Vodrážka

Bibliografický záznam

VODRÁŽKA, Prokop. *Zlý Brusel! Proč česká média vypouštějí euromýty*. Praha, 2019. 119 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. David Klimeš

Rozsah práce: 157 948 znaků

Abstrakt

Diplomová práce *Zlý Brusel! Proč česká media vypouštějí euromýty* se zabývá problematikou euromýtů. Cílem práce je zjistit, jaké společné prvky vykazují články, které se takto dají označit. Práce zkoumá dvacet případů dezinformací či nepřesných informací o Evropské unii a následně určuje, čím se vyznačují zpravodajské články, které je obsahují. Práce se zabývá definicí slova euromýtus a jeho teoretickým rámcováním. Na jednotlivých případech je v diplomové práci ukázáno, kde novináři dělají největší chyby. Diplomová práce přináší popis fungování práce zahraničního zpravodaje a také doporučení, jak zlepšit české referování o EU. Analytická část práce potvrzuje, že existují jednoduché zpravodajské postupy, které by výrazně pomohly v referování o Evropské unii.

Abstract

The diploma thesis *Evil Called Brussels! Why Czech Media Release euromyths* deals with the issue of Euromyths. The aim of the thesis is to find out which common elements have the articles that are considered euromyths. The paper examines twenty cases of misinformation or inaccurate information about the European Union and consequently determines what the main issues are. The thesis deals with the definition of the word euromyth and its theoretical framing. The thesis shows on individual media articles where the journalists make the biggest mistakes and how to prevent those mistakes. The thesis describes the functioning of the work of the foreign rapporteur with advice on how to improve the Czech referencing on the EU. The theoretical part sets the boundaries of content analysis. The analytical part confirms that there are simple intelligence procedures that would greatly improve the journalist reporting on the EU.

Klíčová slova

euromýtus, Evropská unie, mýtus, obsahová analýza, dezinformace

Keywords

euromyth, European Union, Myth, Content Analysis, Deinformation

Evil Called Brussels! Why Czech Media Release Euromyths

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Vodrážka Prokop

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:
2014

E-mail diplomantky/diplomanta:

Prokop.vodrazka@gmail.com

Studijní obor/forma studia:

Žurnalistika

Předpokládaný název práce v češtině:

Zlý Brusel! Proč česká média vypouštějí euromýty

Předpokládaný název práce v angličtině:

Evil Called Brussels! Why Czech Media Release Euromyths

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: *ZS 2012/2013*)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2016/2017

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Diplomová práce se zaměří na vybrané české servery, které produkují či přejímají nepravdivé a zkreslené informace o legislativních nařízeních Evropské unie známé jako „euromýty“. U konkrétních případů euromýtů se práce pokusí dohledat původní zdroj šíření zprávy, ale také důvody proč jsou vytvářeny či přejímány. Téma bylo zatím zpracováno především různými zájmovými organizacemi, politickými stranami nebo samotnými institucemi EU. Práce by proto měla zasadit konkrétní příklady euromýtů do širšího kontextu sociologie žurnalistiky a sociologie zdrojů, bude se věnovat znalosti novinářů procesů schvalování evropské legislativy a pokusí se najít důvody toho, proč je média vytvářejí.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Cílem práce je najít společného jmenovatele toho, proč a jak vznikají mýty o Evropské unii a proč je česká média neustále opakují. Vycházím z myšlenky, že existuje několik důvodů, kvůli kterým média vytvářejí daný obsah. (1) česká média a novináři mají nedostatečné znalosti ohledně legislativních procesů EU a zároveň nedodržují základní normativní a etické požadavky (2) podobné zprávy jsou dobře šířitelné na internetu a tudíž dobrým obchodním artiklem a proto je média vytvářejí (3) jedná se o zájem majitelů médií. Přitom se jednotlivé hypotézy nevylučují. To chci dokázat na základě detailní analýzy euromýtů a jejich pronikání do zpravodajství českých médií. Součástí práce bude nejen obsahová analýza euromýtů a českých zpravodajských médií, ale také rozhovory se zástupci médií, jejichž výpovědi poslouží k analýze problematiky. Práce bude zářímována teoretickými koncepty zabývajícími se správným fungováním zpravodajských médií, normativní a profesními požadavky na novináře či sociologii žurnalistiky.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Úvod

1. **Teoretická část** (vymezení problematiky v širším kontextu)
 - 1.1. Zpravodajské hodnoty
 - 1.2. Normativní, profesní a etické požadavky na výkon práce novinář
 - 1.3. Mýtus v médiích (zaměření se na to, co jsou mýty, jaký je rozdíl mezi mýtem a dezinformací, či hoaxem.)
 - 1.3.1. Vznik mýtů
 - 1.3.2. Mýtus, dezinformace, fáma, hoax
 - 1.3.3. Šíření mýtů v médiích
 - 1.4. Sociologie žurnalistiky
 - 1.5. Legislativní proces schvalování EU (vznik evropské legislativy)
 - 1.6. Vlastnictví médií a vliv vlastníků na obsah
2. **Praktická část**
 - 2.1. Definování euromýtů
 - 2.2. Analýza obsahů vybraných euromýtů, které se objevily v ČR (vznik, recyklovatelnost, hledání společného prvků. Jednotlivé podkapitoly by měly být podle vybraných mýtů)
 - 2.3. Rešerše hlavních českých zpravodajských médií (zmapování cesty euromýtů do zpravodajství, hledání podobností mezi případy)
 - 2.4. Rozhovory se zástupci médií. (oslovit bych chtěl jak autory z médií, které otiskly euromýty, tak i s těmi, které ne. Zaměřit bych se chtěl na znalost vzniku evropské legislativy.)
 - 2.5. Čtenost zpráv o euromýtech v online médiích (pokud se podaří získat od médií.)
3. Analýza výsledků a jejich interpretace
4. Závěr

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Vybrané euromýty, které se objevily ve významnějších českých médiích.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Obsahová analýza, hloubkové rozhovory

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

MINTZ, Anne P. (ed.). Web of deceit: misinformation and manipulation in the age of social media. Medford: CyberAge Books, 2012. ISBN 978-0-910965-91-0. (Kniha analyzuje sociální sítě a jejich význam při šíření dezinformací, hoaxů a mýtů. Autoři se snaží v knize

vysvětlit jak je pomocí nich dezinformace cíleně šířena a také nebezpečí, které tento fenomén s sebou přináší.)

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9. (Publikace uvádí čtenáře do metodologie a empirického výzkumu sociálních věd, provádí jej jeho jednotlivými etapami a poskytuje vodítka pro případnou samostatnou vědeckou práci v oblasti výzkumu médií. Jedním z probíraných témat je i šíření mýtů.)

FORET, Martin; LAPČÍK, Marek; ORSÁG, Petr (eds.). Média dnes. Reflexe mediality, médií a mediálních obsahů. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2008. ISBN 987-80-244-2023-3.

(Sborník esejů od předních českých mediálních teoretiků se věnuje současným trendům médií. Řeší nejen otázku současného směřování žurnalistiky, ale i mediální profesi a to, jaká kritéria by měl novinář splňovat.)

ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. Novinář a jeho zdroje v digitální éře. 1 vyd.: Karolinum, Praha 2009. ISBN 978-80-246-1661-2. (Kniha se věnuje novým technologiím a trendům v oblasti mediální komunikace. Pro práci má význam z pohledu na metody žurnalistické práce, zejména na poli shromažďování informací.)

BRIGHTON, Paul a Dennis FOY. News values. Los Angeles ; London ; New Delhi ; Singapore: Sage Publications, 2007. ISBN 978-1-4129-4600-1. (Analýza světa médií rozkrývá, co stojí za tím, že se informace a zprávy stávají předmětem obchodu. Zabývá se konkrétními médii a faktory, které mají vliv na to, co média uveřejňují.)

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

SEIDLOVÁ, Tereza. Vybrané problémy českých médií a novinářské profese na příkladu pronikání smyšlených událostí a recesistických obsahů do zpravodajství. Praha, 2014. 200 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Markéta Škodová.

PAVEC, Jan. Česká média a veřejný euroskepticismus. Praha, 2015. 78 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra západoevropských studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Šafařík.

LAKOMÁ, Karolína. Fiktivní zprávy v médiích jako způsob propagace. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2011. 50 s.

Vedoucí diplomové práce PhDr. Pavel Dolanský.

VATAHOVÁ, Jana. Media as a Factor of Electoral Apathy in the Czech Republic. Diplomová práce (Mgr.) Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2015. Vedoucí práce Mgr. Tomáš Weiss, M.A., Ph.D.

VERONIKA, Hyrjová. Hoax ako špecifický typ mediálnej dezinformácie. Brno, 2014.
Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy,
Teorie interaktivních médií. Vedoucí práce Mgr. Zuzana Kobíková.

Datum / Podpis studenta/ky

26. 5. 2016

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

.....
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

ÚVOD	1
1. TEORETICKÁ ČÁST	2
1.1. Euromýtus	2
1.2. Sociologie žurnalistiky	18
1.3. Orgány EU podílející se na legislativě	27
1.4. Právní akty Evropské unie	32
1.5. Řádný legislativní proces	34
1.6. Závěr teoretické části	38
2. PRAKTICKÁ ČÁST	39
2.1. Výzkumné otázky	40
2.2. Výzkumné hypotézy	40
2.3. Zkoumané období	41
2.4. Metodologie hledání nepravdivých zpráv	41
2.5. Nepravdivé zprávy a jejich rozbor	44
2.6. Obsahová analýza zpravodajských článků	75
2.7. Odpovědi na výzkumné otázky	90
ZÁVĚR	92
SUMMARY	94
POUŽITÁ LITERATURA	95
SEZNAM PŘÍLOH	106
PŘÍLOHY	107

Úvod

Česká republika se připojila do Evropské unie v květnu roku 2004. Zatímco odborníci se shodují, že ekonomicky je přínos Evropské unie nezpochybnitelný, mediální prostor je zaplněn především negativními články kritizující byrokratizaci EU, pro mnoho nesmyslné snahy o unifikaci trhu, což je pro české čtenáře symbolizováno koncem pomazánkového másla, tuzemského rumu či marmelády. Mnoho z těchto článků, které plní mediální prostor, však není pravdivých. Diplomová práce se zaměří na vybraná česká média, které produkují či přejímají nepravdivé a zkreslené informace o legislativě Evropské unie, které známe jako euromýty.

Práce se nezaměřuje na semiotický výklad jednotlivých mýtů, tedy jak je o Evropské unii referováno, ačkoliv by to bylo určitě zajímavé téma. Práce zkoumá to, čím se vyznačují euromýty a jaké největší faktické a profesní chyby vznikají při jejich zpravodajském zpracování. Výsledkem práce by tak měla být zpravodajská doporučení, kterým chybám se při zpracovávání evropské tematiky vyvarovat.

Na příkladu konkrétních vybraných euromýtů, které vznikly ve zkoumaném období, se práce pokouší dohledat původní zdroj šíření zprávy, ale také důvody, proč jsou vytvářeny či přejímány. Téma bylo zatím zpracováno především různými zájmovými organizacemi, politickými stranami nebo samotnými institucemi EU. Práce by proto měla zasadit konkrétní příklady euromýtů do širšího kontextu sociologie žurnalistiky a sociologie zdrojů, bude se věnovat znalosti novinářů, procesů schvalování evropské legislativy a pokusí se najít důvody toho, proč je média vytvářejí.

1. Teoretická část

1.1. Euromýtus

1.1.1. Mýtus a jeho funkce

Jak již ze samotného názvu vyplývá, pokud chceme euromýtus zkoumat, musíme nejprve porozumět mýtu v oblasti médií. Úvodní kapitola se zaměří na vysvětlení pojmu mýtus a jeho jednotlivých funkcí, aby mohl být definován samotný pojem euromýtus.

Slovo mýtus pochází z řeckého slova mythos, jenž znamená řeč, vyprávění, příběh. (Sokol, 1996, str. 327). „Obecně je za mýtus pokládán příběh či legenda fungující jako symbolický průvodce nebo mapa významu a smyslu v rámci nějakého řádu.“¹

V jeho moderním pojetí byl mýtus předmětem především sémiotického bádání. Jeho zkoumání vychází ze strukturální lingvistiky, které dal základ švýcarský jazykovědec Ferdinand de Saussure. Na něj svou prací navázali při systematizaci zkoumání mýtů Roman Jakobsen či Claude Lévi-Strauss. Jejich myšlenky do světa mediálních studií pojmenoval a transformoval francouzský sémiotik Roland Barthes, který mýtus definoval jako „systém komunikace“ či „sdělení“², které podle něj nelze vymezit obsahem.

Mýtus je v jeho pohledu určitým způsobem signifikace či značení, kterou je při zkoumání potřeba popsat. Nositel mýtu tak z jeho pohledu může být jakýkoliv druh komunikace, od textu přes obraz či video. Mýtus se zároveň podle Barthesova pojetí nedefinuje předmětem svého sdělení, ale způsobem, jakým se toto sdělení používá.³

¹ BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-736-7099-2., str. 127

² BARTHES, Roland. *Mytologie*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Dokořán, 2018. Bod (Dokořán). ISBN 978-80 7363-888-7., str. 111

³ tamtéž., 111

Barthes pak ve své definici uvádí, že mytologie má výlučně historický základ a vždy je nějakým vyjádřením historické promluvy. Nelze tedy vnímat mýtus jako určitou „přirozenosti věcí“, ale spíše jako odraz dějinné skutečnosti.⁴ Jinými slovy říká, že musíme vnímat mýtus vždy jako sdělení o době a společnosti, o které pojednává. Barthes ve své definici mýtu zároveň zdůrazňuje význam ideologie, která podle něj transformuje „skutečnost světa v obraz světa.“⁵ Tedy naznačuje, že mýtus je vždy ukotven v myšlení a výkladu daného světa. Je vázán na společnost a její status quo.

Obdobně mýty vysvětluje ve své knize *Proměny mýtu v čase* americký religionista Joseph Campbell, který uvádí, že „stavební kameny, z nichž je vystavěn mýtus, jsou stavebními kameny našeho života, našeho těla i našeho prostředí. Živá a pro život důležitá mytologie se jimi zabývá ve smyslu, jenž odpovídá povaze znalostí doby.“⁶ Campbell přitom odkazuje na fakt, že mýtus je vždy jistým odrazem doby, ve které existuje. Podobně jako on definují pojem také Wellek a Warren, podle kterých je mýtus „důležitou součástí lidského myšlení a způsobu bytí a z významňuje se jako anonymně vytvořené vyprávění o původu a osudu.“⁷

Ostatně podobně jako Barthes popisuje fungování mýtu výše zmíněný Campbell, který předkládá čtyři funkce mýtu. Z hlediska této diplomové práce je důležitá především jeho sociologická či společenská funkce. Tu uvádí jako funkci mýtu „podporu současného společenského řádu a začlenění jedince do skupiny.“⁸

⁴ tamtéž, str. 194

⁵ tamtéž, str. 229

⁶ CAMPBELL, Joseph. *Proměny mýtu v čase: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Portál, 2000. Spektrum (Portál). ISBN 80-717-8397-8. str. 7

⁷ WELLEK, René. *Teorie literatury: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Olomouc: Votobia, 1996. Velká řada (Votobia). ISBN 80-719-8150-8., str 270.

Obdobně cituje Meltinskij ve své knize *Poetika míru* W. W. Douglase, podle kterého mýtus v jeho moderním pojetí nenabízí alternativu a má výrazně stabilizující funkci společnosti. Ten dodává, že ve 20. století začal mýtus fungovat „ve významu jako iluze, lež, vylhaná propaganda, pověra, víra, fikce nebo jako dogmatické vyjádření sociálních zvyků a hodnot.“⁹

Mýtus tedy můžeme vnímat jako druh komunikace, která odráží současné události a svým sdělením podporuje současný společenský řád.

1.1.2. Vyprávění mýtu

Obdobně se pak může vnímat také vyprávění či interpretace mýtu. Vyprávění mýtů je důležitou formou toho, jak společnost vyjadřuje své převládající ideály, hodnoty a ideologie¹⁰.

Z pohledu sémiotiky vycházel Roland Barthes při analýze mýtu z Saussurovy teorie znaku.¹¹ Tu však Barthes považoval za neúplnou. Mýtus je v jeho definici složitý znakový systém, který pracuje s významy prvního a druhého řádu. Významu prvního řádu přisuzuje název denotace, významu druhého řádu konotace. Barthes tedy nevnímá mýtus ve smyslu Saussurovy teorie. Podle něj nelze vnímat mýtus jako následování jednotlivých členů, ale jako korelaci, která je spojuje. Proto definuje třetí člen, který nazývá znak a který v sobě obsahuje označující a označované. Stejně schéma pak uplatňuje i v mýtu, jehož základ tvoří primární sémiotický systém, tedy jazyk.

⁹ MELETINSKIJ, Jeleazar Moisejevič. *Poetika mýtu: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Odeon, 1989. Ars. ISBN 80-207-0804-9., str. 31

¹⁰ LULE, Jack. *Daily news, eternal stories: the mythological role of journalism*. New York: Guilford Press, c2001. ISBN 15-723-0606-8., str. 15

¹¹ Jeho teorie znaku vychází ze spojení „akustického obrazu“ a „pojmu“, které se navzájem asociují. De Saussure to vysvětluje na latinském slově *arbor*, jehož „akustický obraz“ asociuje „pojmem“ *‘strom’* a naopak „pojmem“ *‘strom’* asociuje „akustický obraz“. Samtotné slovo zde de Saussure považuje za základní jednotku jazyka i základní jednotku znakovou. de Saussure, 1989:97

Sám mýtus pak Barthes nazval metajazykem (řec. meta=za), tj. jazykem, jímž se mluví o jiném jazyce, v tomto případě o jazyce prvním.

Můžeme tedy zjednodušeně vykládat jeho teorii mýtu jako „hrou na schovávanou, mezi smyslem a formou“¹², který ho definuje.

Zatímco sémiologie se soustřeďuje na jazyk a jeho užití, sociálnímu kontextu používání mýtů, se věnuje kritická diskurzivní analýza. Ta vychází z představy, že zpravodajské texty (a tedy i jakékoli texty, ve kterých se mýty vyskytují) v sobě mají zakotveny rozložení sociálních vztahů a moci.¹³

Při výkladu mýtu se může vycházet také z aktuálního postoje mluvčího ke skutečnosti, kterou daná promluva vyjadřuje. Jak uvádí Vilém Mathésius, tak všechny momenty daného výkladu, to znamená věcný obsah sdělení, jeho vznik v rámci konkrétních okolností, postoj mluvčího k dané skutečnosti i jeho vztah k posluchači „utvářejí především významovou stránku promluvy a proto způsob, kterým se v promluvě projevují, nazýváme její významovou výstavbou.“¹⁴

1.1.3. Definice euromýtu

Abychom mohli zkoumat euromýty, musíme si nejdříve samotný pojem vymezit. Existuje hned několik typů mýtů, které jsou zmíněny v odborné literatuře, samotná definice euromýtu však není zcela ukotvena a ačkoliv samotný pojem může být vnímán jako jasný, ve skutečnosti je jeho definice mnohem složitější.

¹² Tamtéž, str. 116

¹³ TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-736-7096-8. str. 72

¹⁴ MATHESIUS, Vilém. *Řeč a sloh: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Československý spisovatel, 1966. Otázky a názory (Československý spisovatel). ISBN 80-207-0804-9., str. 9

Při jeho stanovování budeme vycházet z naší předchozí definice, která stanovuje mýtus jako „druh komunikace, která odráží současné události a svým sdělením podporuje současný společenský řád.“

James Stanyer definuje euromýtus jako smyšlený nebo přikreslený příběh o Evropské unii a jejích aktivitách, které se snaží snížit váhu o působení Unie. Tyto příběhy si podle něj často zakládají na aktivitách, zákonech a nařízeních EU, které „odporují zdravému rozumu.“¹⁵ Stanyer ve své definici uvádí typické příklady takovýchto mýtů, jako jsou zákazy ohnutých banánů, konec barmanek s velkým výstřihem či zákaz sójového mléka.

Podle výzkumníka Simona Crosse z Nottingham Trent University jsou euromýty „lži a zkreslující zprávy týkající se témat Evropské unie, kterých se dopouštějí novináři a kteří je vydávají za „fakta““.¹⁶ Euromýty se podle něj také často netýkají ani institucí či legislativy Evropské unie, ale určitá nařízení či rozhodnutí jsou jí připisovány. Zmiňuje tak fakt, kdy nějaké rozhodnutí členských států EU je připisováno právě celoevropské instituci.

Richarda Keeble označuje euromýtus jako „pojem, který je používán, aby označil falešné zprávy o nesmyslných a nadbytečných nařízeních z Bruselu. Ten ve své definici dodává, že se euroskeptici i europodporovatelé shodují, že největším problémem není ani tak špatná legislativa z pera EU, jakožto spíše zpřísněná interpretace jednotlivými státy.“¹⁷

¹⁵ STANYER, James. *Modern political communication: mediated politics in uncertain times*. Reprinted. Cambridge [u.a.]: Polity, 2008. ISBN 9780745627984., str. 135

¹⁶ CROSS, S. , 2006. Hippoglossus Hippoglossus and chips, twice please love? Adventures in the underbelly of Euromyths. *Ethical Space*, 2 (4), str. 21-25.

¹⁷ KEEBLE, Richard. *Communication Ethics Now*. Troubador Publishing Ltd. ISBN 978-1-906221-04-1., str. 52.

Všechny tři definice vycházejí z předpokladu spojení euromýtu a jistého typu mediálního sdělení. Obecněji je lze tedy vnímat euromýtus především jako mýtus, který je spjat s určitým mediálním sdělením.

Například Christopher Flood ve své knize *Polithical Myth* rozděluje tři druhy mýtů. Vedle mýtu náboženského či spirituálního zmiňuje také mýtus spjatý s ideologií a především politický mýtus. Ten je pro účely práce nejdůležitější. Politický mýtus je v knize definován jako „¹⁸ ideologicky označený příběh, který má poskytnout pravdivý popis minulých, současných nebo očekávaných politických událostí a který je ve svých základních rysech akceptován jako platný určitou sociální skupinou.“¹⁹ Jinými slovy se jedná o ideologicky zabarvené sdělení, které je prezentováno jako pravdivé a tak je také vnímáno určitou skupinou lidí. Právě přijetí mýtu určitou sociální skupinou je pro tuto práci důležité, protože dokládá mýtu potřebnou autoritou. Tedy to, že určitá skupina lidí považuje mýtus za pravdivý, mu dodává na významu a pravdivosti.

Jak upozorňují práce zabývající se politickými mýty,²⁰ mnoho z nich je spjato s národní identitou, což mimo jiné dokládají historické příklady zneužití pro propagandu a ovlivňování masové společnosti. Ostatně podobně ve své knize argumentuje výše zmíněný Christopher Flood, podle kterého se mýtus může objevit pouze v prostředí, kdy je mezi zprávou a její příjemcem určité názorové souznění.²¹

Ve své podstatě se dá euromýtus označit za informaci týkající se Evropské unie či její politiky, která není pravdivá. Tato definice by postrádala rozměr politického mýtu, jak je nastíněn v podání Christophera Flooda. Ten je však pro pochopení motivace stejně

¹⁸ Původní znění “Political myths is an ideologically marked narrative which purports to give a true account of a set of past, present, or predicted political events and which is accepted as valid in its essentials by a social group”

¹⁹ FLOOD, Christopher G. (2002). *Political Myth*. Abingdon: Routledge, str. 44.

²⁰ STEFANOVIČ, Branislav (2008). ‘From Archaic to Modern (Political) Myth: The Causes, Functions and Consequences.’ *Philosophy, Sociology, Psychology and History*, str. 25.

²¹ FLOOD, Christopher G. (2002). *Political Myth*. Abingdon: Routledge, str. 43.

důležitý jako samotný fakt, že informace obsažená v mýtu je nepravdivá. Euromýtus totiž přímo odkazuje na společnost a příjemce, na které je mířen. Ostatně na spojení mýtu s dějinnou skutečností odkazují ve svých definicích mýtu také Campbell a Barthes.

Pro potřeby této práce tak bude euromýtus definován jako „politicky ukotvené sdělení obsahující nepřesnou či nepravdivou informaci o Evropské unii, které je vnímáno jako pravdivé určitou sociální skupinou a svým sdělením podporuje současný společenský řád.“ Politické zarámování je v tomto případě vnímáno jako politický postoj a vnímání evropské integrace.

1.1.4. Fake news a falešné zprávy

Pro lepší pochopení definice euromýtu je třeba si je zařadit mezi ostatní formy fiktivních či zkreslených zpráv. Zejména v poslední době jsou velmi často zmiňovány *fake news*. Pro upřesnění pojmů bude stanoveno v této práci stanoveno, jaký je rozdíl mezi euromýty a falešnými zprávami.

Fake news je druh žurnalistiky, při kterém jsou záměrně šířeny dezinformace či hoaxy přes tištěná média, televizi či skrze internet.²² Důležitou součástí je právě vědomý záměr autora těchto zpráv. Donald A. Barclay²³ ve své knize říká, že fake news jsou jakousi podkategorií propagandy. Tedy že jsou vydávány za nějakým vyšším účelem a ve snaze změnit názor recipientů. Barclay zároveň dodává, že ve své podstatě se jedná o cíleně vytvořenou nebo vymyšlenou zprávu, která se má tvářit jako pravdivá, ačkoliv není, což sám autor ví. V tomto smyslu bychom museli pracovat s myšlenkou, že jsou euromýty vytvářeny novináři cíleně za účelem. Mohlo by se jednat o zájmy majitele média, prosazování svého vidění světa do mediálních výstupů.

²² LEONHARDT, David; Thompson, Stuart A. (June 23, 2017). "Trump's Lies". New York Times.

²³ BARCLAY, Donald A. Fake news, propaganda, and plain old lies: how to find trustworthy information in the digital age. Lanham: Rowman & Littlefield, 2018. ISBN 9781538108895, str 32.

Jako možné druhy účelu zmiňuje autor tři druhy fake news. Zaprvé jsou podle něj ty *satirické*, které se snaží pobavit část recipientů. Zadruhé *fake news s určitou agendou*, tedy falešné zprávy, které jsou do určité míry součástí propagandy. A zatřetí zmiňuje Barclay ve své knize také tzv. *mercenary fake news*, neboli žoldácké falešné zprávy. Ty jsou podle něj vytvořeny za pouhým účelem monetizace a výtěžku a „bez jakékoliv snahy autorů nějak měnit politickou, komerční nebo společenskou agendu.“²⁴. Ačkoliv autor sám zmiňuje, že se často jedná především o méně významné weby, sám dodává, že může být takovýto obsah prodáván přes lákavé titulky.

Podobně popisují termín také další autoři²⁵, podle kterých se *fake news* využívá pro popsání širokého rozsahu dezinformací, nepřesných informací a zařadit se pod ně dají lži, konspirační teorie, propaganda, ale také neúmyslné zpravodajské chyby či zábava. Cambridge dictionary říká, že *fake news* jsou falešné příběhy, které se tváří jako pravdivé a šíří se pomocí internetu či jiného média, obvykle vytvořené jako vtip nebo jako snaha o ovlivnění politického postoje.²⁶

Složitost samotného uchopení pojmu *fake news* popisuje také zpráva britského parlamentu.²⁷ Ta uvádí, že pojem *fake news* se využívá v široké definici pro obsah, který je v různých úrovních zavádějící. Zpráva poukazuje, že se tak dá označit zcela smyšlený, ale také třeba satirický obsah, který chce pouze zmást některé čtenáře a pobavit jiné.

I proto navrhuje, aby byly využívány spíše termíny dezinformace či špatná informace.²⁸ A tento postup bude použit také v této diplomové práci. To, že se jedná o zprávu, která obsahuje faktické chyby, dezinformace či špatné informace, z ní ještě nedělá

²⁴ tamtéž.

²⁵ WARDLE, C., & DERAKHSAN, H. (2017). Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. Strasbourg: Council of Europe report DGI (2017), str. 9

²⁶ Cambridge Dictionary (2018). Význam “fake news” v anglickém slovníku [online]., Zdroj: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fake-news>.

²⁷ Disinformation and ‘fake news’: Interim Report Contents, Zdroj:

<https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmcomeds/363/36304.htm>

²⁸ V originále misinformation and disinformation

fake news či euromýtus. Pojem fake news tak bude nahrazen termínem dezinformace či špatná informace. Tato dezinformace či špatná informace následně může, či nemusí, být euromýtem. To, zdali se o euromýtus jedná, bude vycházet z výše stanovené definice, která zmiňuje, že falešná zpráva je euromýtus pouze tehdy, kdy je „politicky ukotvena“ a „podporuje současný společenský řád.“

1.1.5. Společenský řád euromýtů

Euromýty se v evropském prostředí pohybují od jejího založení, ačkoliv neexistují oficiální prameny zaznamenávající první euromýtus. Sama EU na svých stránkách pak mýty, které se v evropském mediálním prostředí objevují, mapuje od roku 1992.²⁹ Příkladem může být také fakt, že zřejmě nejznámější euromýtus o zahnutých banánech, pochází z roku 1995, což je často také uváděno jako první ukázka euromýtu.

Jako hlavní důvod vzniku euromýtů se alespoň podle Stanyera uvádí obecně euroskepticismus. Podle Simona Crosse tkví prapůvod mýtů v Británii ve snaze EU o vytvoření jednotného trhu. To bylo podle něj spouštěčem snahy britských médií, která byla odhodlaná zachránit „Britský styl života“, jak zmiňuje ve své knize.

Tam zároveň dodává, že není náhodou, že je 90 procent veškerých mýtů na webových stránkách právě z pera britských novinářů, protože za tím leží podle něj tři vážné důvody:

- Neexistuje žádná skutečná „opozice“, která by měla pravdu a která by si mohla na zavádějící informace stěžovat.
- Novináři se snaží pobavit čtenáře, a co by mohlo být zábavnější, než nesmyslná nařízení. (Cross uvádí zákaz výstřihů britských barmanek).

²⁹ Euromyths A-Z Index. European Commission in the UK [online]. Zdroj: <https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/euromyths-a-z-index/>

- Euromýty jsou ideologickou zkratkou pro představu toho, jak nám Evropští „oni“ ničí „naš tisíc let starý ostrov“. (Cross je Britem, pro potřeby této práce si za ostrov můžeme dosadit Českou republiku).
- Tahle xenofobní myšlenka rozdělující vnímání Evropské unie na „my a oni“ vychází ze stejnojmenného sociologického konceptu.

Cross ve své práci zároveň zmiňuje tzv. BBB, neboli Barmy Brussels Bureaucrat, volně přeloženo do českých reálií jako „šílený bruselský úředník“. Ten o něm ve své práci říká: „BBB je duch, který se objevuje v každém euromýtu. Politici ze zemí EU se mění, ale BBB zůstává příznačným motivem ve středu britského zpravodajství o evropských záležitostech.“ A právě myšlenka „bruselského úředníka“ se dá volně převést na koncept „my a oni“.

Koncept „my a oni“ představil sociolog Zygmunt Bauman v knize *Myslet sociologicky*³⁰. Ten se v druhé kapitole knihy zabývá právě konceptem blízkosti lidí a jejich sounáležitosti a rozděluje v ní lidi na dvě skupiny. Jednou jsme „my“ a druhou pomyslní „oni.“

„„My“ znamená skupinu, k níž patřím. Dění uvnitř ní dobře rozumím, a proto také vím, jak si počínat, cítím se bezpečný a jistý. Tato skupina je takřikajíc mým přirozeným prostředím, místem, kde jsem rád, a kam se vracím s pocitem úlevy. „Oni“ naopak představují skupinu, k níž nemohu, anebo nechci náležet. Moje představa o tom, co se v této skupině děje, je tudíž vágní a útržkovitá, a protože příliš nechápu její chování, to, co dělá, se mi zdá veskrze nevypočitatelné a nahání mi strach. Mám sklon chovat podezření,

³⁰ BAUMAN, Zygmunt a Tim MAY. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-026-1.

že „oni“ oplácejí mé výhrady a obavy stejnou mincí, že opěťují moji nedůvěru a cítí ke mně stejný odpor jako já k nim. Jsem přesvědčen, že postupují proti mým zájmům, snaží se mi uškodit, mají potěšení z mého neštěstí a mohou být příčinou mého neúspěchu.”³¹

Podle Baumana je rozdíl mezi “my” a “oni” nejen v tom, že jsme dvě samostatné skupiny lidí, ale také dvě naprosto protikladná stanoviska.

Pro naše potřeby je zajímavá především poslední část, kde Bauman zmiňuje myšlenku, že jsem “přesvědčen, že postupují proti mým zájmům,” která se dá dát do korelace s českým euroskepticismem.

1.1.6. Euroskepticismus

Jak jsme uvedli dříve, Christopher Flood ve své knize uvádí argument, že mýtus (v našem případě euromýtus), se může objevovat pouze v prostředí, kde je konsenzus mezi zprávou a jejím příjemcem.³² Pro potřeby práce je tedy nutné definovat vztah českých příjemců zpráv k Evropské unii a zprávám o ni. Nejčastěji je pak spojován český postoj k Evropské unii s veřejným euroskepticismem.

Euroskepticismus je definován jako přímá reakce na evropskou integraci a vymezení vůči ní. Literatura zmiňuje euroskepticismus jako „myšlenku odporu nebo kvalifikované opozice vůči procesu Evropské integrace.“³³

Autoři Szczerbiak a Taggart³⁴ ve své práci zmiňují, že se dá euroskepticismus rozdělit na dvě různé formy opozice vůči Evropské integraci: na „tvrdou“ a „měkkou“

³¹ BAUMAN, Zygmunt a Tim MAY. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-026-1., str. 52

³² (Flood 2002: 43)

³³ TAGGART, PAUL. A Touchstone of Dissent: Euroscepticism in Contemporary Western European Party Systems. *European Journal of Political Research* [online]. 1998, 33(3), 363-388 [cit. 2018-04-27]. DOI: 10.1111/1475-6765.00387. ISSN 0304-4130. Zdroj: <http://doi.wiley.com/10.1111/1475-6765.00387>, str. 366

³⁴ Taggart, Paul and Szczerbiak, Aleks (2004) Contemporary Euroscepticism in the party systems of the EU candidate states of Central and Eastern Europe. *European Journal of Political Research*, 43 (1). pp. 1-27. ISSN 0304-4130

formu skepticismu. Ta tvrdá popírá obecně myšlenku členství v EU. Ta měkká na druhou stranu chce zůstat součástí Evropské unie, ale nabízí jiný pohled na fungování integračních procesů a větší důraz klade na zachování národních zájmů.³⁵

Petr Kopecký a Cas Mudde³⁶ vnímají euroskepticismus na více frontách. V jejich knize rozdělují lidi na: eurofily a eurofoby (v závislosti na jejich podpoře evropské integrace) a eurooptimisty a europesimisty (v závislosti na vnímání budoucího směřování Evropské unie). Vnímají tedy rozdíl mezi lidmi, kteří jsou pro evropskou integraci, ale nelíbí se jim současné směřování EU, a těmi, kteří jsou silně proti dalšímu společnému působení v EU.

Tato práce bude vycházet z veřejného euroskepticismu definovaného dánskou politoložkou Catharine Sørensenovou. Ta ho definuje jako „určitý pocit nesouhlasu vůči Evropské unii jako celku nebo určité oblasti unijních politik.“³⁷ Vychází přitom z předchozích definic euroskepticismu a poznatky porovnává s výsledky průzkumů veřejného mínění Eurobarometr. Na základě svých závěrů definovala čtyři směry, kterými se ubírá skepse vůči Evropské unii.

Jejím prvním definovaným směrem je euroskepticismus založený na ekonomických faktorech. Své závěry zde vytvářela na základě toho, jak veřejnost vnímá dopady členství v EU na průmysl, životní úroveň a ekonomickou situaci.

Druhým typem je euroskepticismus založený na suverenitě. Podle té by se neměla integrace dotýkat suverenity jednotlivých států a neměla by být přesouvána na evropskou úroveň.

³⁵ tamtéž, str. 4

³⁶ KOPECKÝ, Petr a Cas MUDDE. The Two Sides of Euroscepticism [online]. [cit. 2018-05-01]. DOI: 10.1177/1465116502003003002. ISBN 10.1177/1465116502003003002. Zdroj: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1465116502003003002>

³⁷ Sørensenová, Catharine. 2009. „To Love or Not to Love . . . Notes on Public Euroscepticism.“ In Euroscepticism and European Integration. Ed. Krisztina Arató a Petr Kaniok, 77-96. Záhřeb: Political Science Research Centre. str. 79.

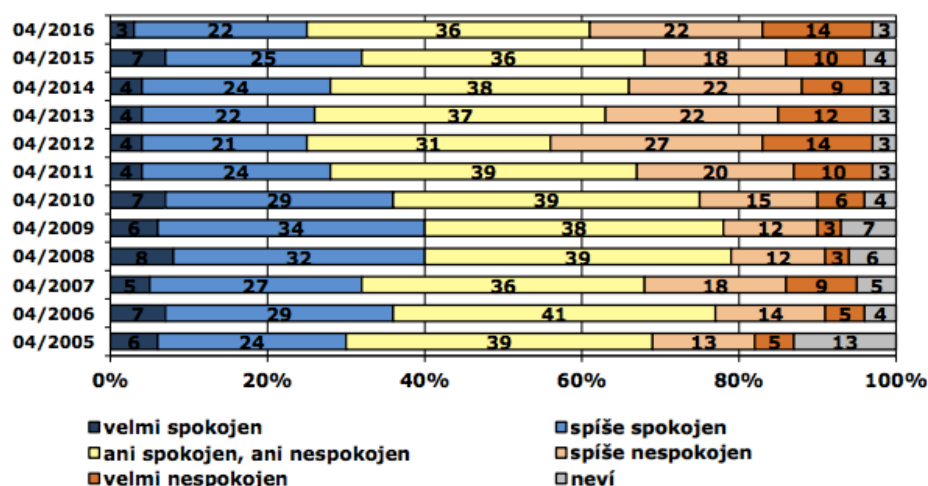
Třetím je euroskepticismus demokratický, který vychází z myšlenky, že fungování Evropské unie je nastaveno tak, že hlas občanů v Evropské unii není významný a tím pádem je pomíjena demokratičnost celé instituce.

Čtvrtým typem je pak euroskepticismus sociální. Ten vychází z myšlenky, že přerozdělování prostředků napříč Evropskou unií není spravedlivé vůči většině obyvatel a tím pádem není dostatečně sociální.

Autorka tuto metodu aplikovala na tři země Evropské unie³⁸ s rozdílnými výsledky.

Český pohled na vnímání Evropské unie a euroskepticismu můžeme najít ve výzkumech Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) a dalších sociologických průzkumech. Zatímco vývoje spokojenosti s členstvím v EU jsou podle dlouhodobých průzkumů CVVM relativně stabilní, což dokládá následující graf, musíme vnímat český postoj v rámci průměru ostatních zemí.

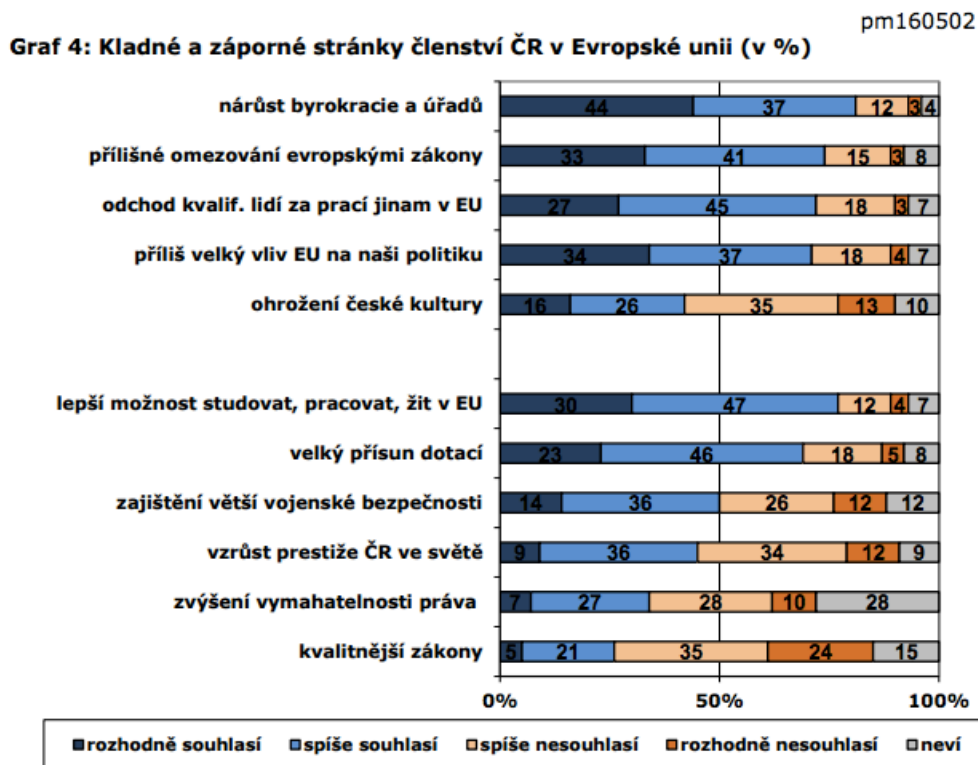
Graf 1. Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 4. – 11. 4. 2016, 1063 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

³⁸ Dánsko, Francie, Velká Británie

CVVM ve svých výzkumech dlouhodobě sleduje nálady a názory na kladné a záporné stránky členství ČR v Evropské unii. Ve studii z roku 2016 označili jako jeden z největších problémů “nárůst byrokracie a úřadů” a “přílišné omezování evropskými zákony”. Za problematické (Rozhodně souhlasí, spíše souhlasí) to označily takřka tři čtvrtiny dotazovaných. Stejně je tomu s otázkou na kvalitnější zákony (v posledním průzkumu 59% lidí řeklo, že si rozhodně nebo spíše myslí, že díky Evropské unii nemáme kvalitnější zákony, nebo u otázky přílišného omezování evropskými zákony.

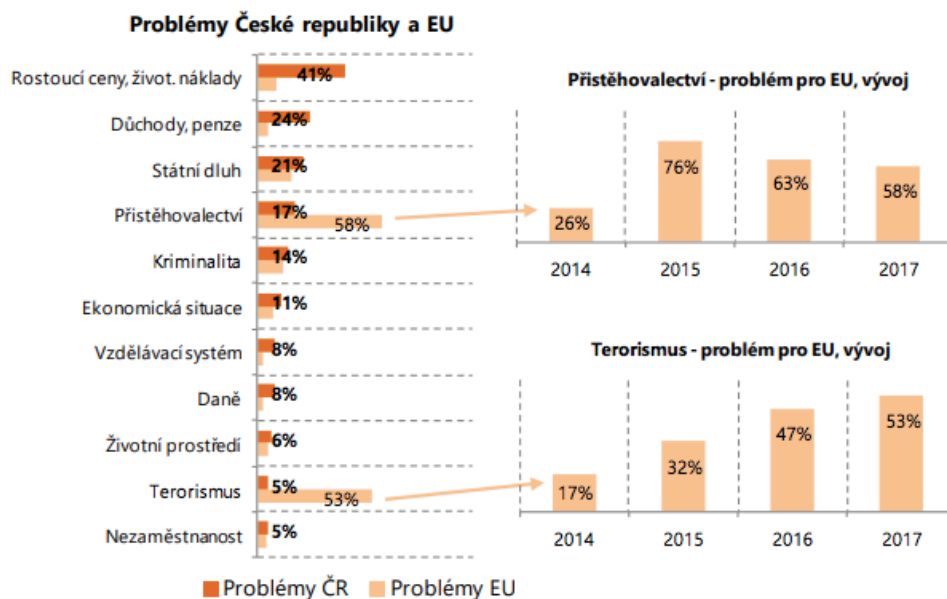
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 4. – 11. 4. 2016, 1063 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podobné závěry vychází i z Eurobarometru, tedy sociologickém průzkumu prováděném napříč Evropskou unií.³⁹ Jeho výsledky říkají, že „největší problémy Češi

³⁹ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ EVROPSKÉ KOMISE PRO KOMUNIKACI. Standardní Eurobarometr 88 [online]. In: . Evropská komise, 2017, s. 12 [cit. 2018-05-01]. Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/171219_Eurobarometr_podzim_2017_cs

vidí v rostoucích cenách za životní náklady. Jako hlavní celoevropské problémy vidí obyvatelé ČR hlavně přistěhovalectví a terorismus.“ Eurobarometr na reprezentativním vzorku popisuje, že Češi jsou spokojení s životem ve své zemi, a za největší problémy považují především problémy týkající se rostoucích životních nákladů.

Graf 2 – Problémy ČR a Evropské unie, názory Čechů, 2017, možnost více odpovědí + vybrané položky vývoj 2014-2017

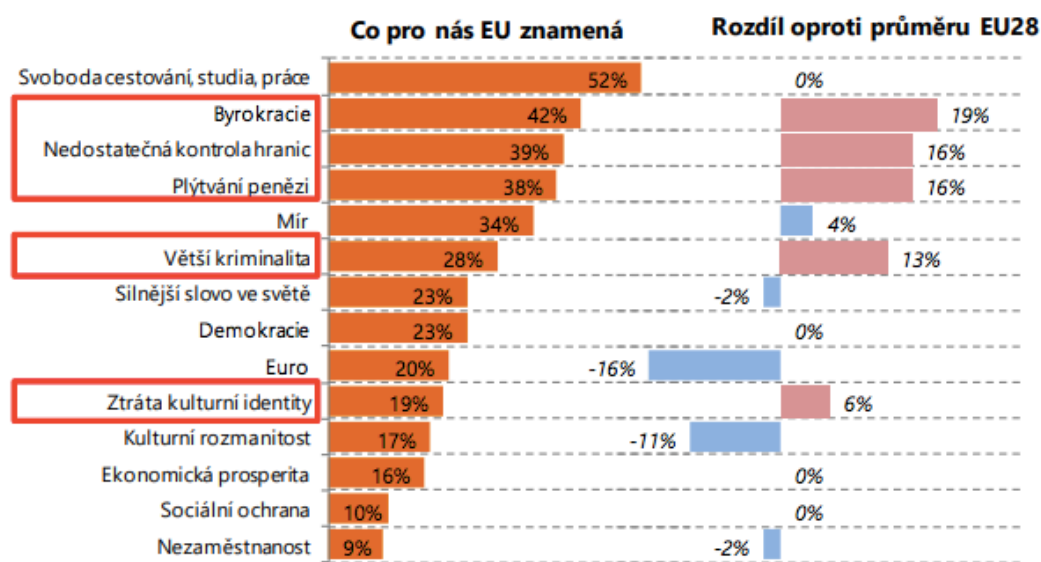
Zajímavým faktem je pak také skutečnost, že ačkoliv jsou Češi podle průzkumu spokojení se svým životem, nejsou spokojeni s Evropskou unií. Na otázku „Jakou představu ve Vás EU vyvolává“ odpovídá pozitivně jen 30 % české populace. To je druhý nejhorší výsledek ze všech zkoumaných zemí (poslední je Řecko s 23 %) a téměř o 20 p. b. horší než v těch zemích, které jsou vůči EU naladěny nejpozitivněji.“⁴⁰

Pokud se podíváme na to, co pro Čechy znamená Evropská unie, tak hned za svobodou cestování, studiem a prací jsou tři zásadní problémy, které Češi vnímají, a těmi

⁴⁰ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ EVROPSKÉ KOMISE PRO KOMUNIKACI. Standardní Eurobarometr 88 [online]. In: . Evropská komise, 2017, s. 12 [cit. 2018-05-01]. Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/171219_Eurobarometr_podzim_2017_cs

jsou byrokracie, nedostatečná kontrola hranic a plýtvání penězi. Češi tak podle výzkumu vnímají EU negativněji než ostatní členské země EU. Výrazně větší rozdíl v negativním vnímání EU je kromě u výše zmíněných také u „větší kriminality“ a ztráty kulturní identity.“⁴¹

Graf 4 – Co pro nás EU znamená, názory Čechů, 2017, možnost více odpovědí

Ostatně český euroskepticismus nelze vnímat pouze přes výzkumy veřejného mínění. Například Petra Guasti označuje za hlavní faktory determinující český euroskepticismus naši nedostatečnou informovanost, ideologizaci evropské integrace a také dominantní postavení bývalého prezidenta Václava Klause ve veřejné diskuzi. Podle Michaela Bauna a Dana Marka je důležitým zdrojem českého euroskepticismu národní identita. Ta může vést k větší citlivosti vůči jakýmkoliv změnám vůči suverenitě národního státu. Ta je podle nich velmi slabá, proto jsou samotní aktéři citlivější na změny vůči suverenitě státu.

⁴¹ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ EVROPSKÉ KOMISE PRO KOMUNIKACI. Standardní Eurobarometr 88 [online]. In: . Evropská komise, 2017, s. 12 [cit. 2018-05-01]. Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/171219_Eurobarometr_podzim_2017_cs

Ke stejným závěrům došel i Jan Pavec⁴², který zkoumal vztah českého veřejného euroskepticismu a toho mediálního. Podle toho přináší česká mediální agenda o Evropské unii „silně pronikavé rámce, a to zejména euroskepticismu založeného na suverenitě. Po něm následuje také silně zastoupený ekonomický euroskepticismus. Sociální euroskepticismus je v mediální a veřejné agendě oproti euroskepticismu založenému na suverenitě relativně slabě zastoupený.“

1.2. Sociologie žurnalistiky

V druhé části praktické části se práce zaměřuje na sociologii žurnalistiky a jednotlivé aspekty, které mohou ovlivňovat chování a rozhodování novinářů. Kromě sociologie zdrojů se zaměří na hlavní teorie týkající se výběru zpráv: Gatekeeping a agenda setting.

1.2.1. Sociologie zdrojů

Jedním z největších problémů současné žurnalistiky je nadměrné množství zdrojů informací a bulvarizační sklon médií. Alespoň tak to vnímá Jan Stejskal, který sepsal předmluvu ke knize *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Ten tvrdí, že zpráv je mnoho a v „souboji o naši pozornost vyvracejí stereotypy a mění pravidla.“⁴³

A právě mediální zdroje jsou často tím, co určuje charakter mediálních výstupů. Brian McNair hovoří o vlivu zdrojů jako o čtvrtém vnějším faktoru na žurnalistickou tvorbu a řadí ho hned vedle politického, ekonomického a technologického vlivu⁴⁴. Ten ve své myšlence vychází z toho, že mediální obsahy a témata jsou do určité míry tvořeny

⁴² PAVEC, Jan. *Česká média a veřejný euroskepticismus*. Praha, 2015. 78 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra západoevropských studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Šafařík.

⁴³ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 9788024616612., str. 7

⁴⁴ MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-840-6, str. 144

nenovinářskými subjekty a jejich komunikací. Tedy že za nimi stojí PR agentury, lobbisté a další vlivové skupiny.

Zajímavý je v tomto ohledu také pohled nastíněný v knize *Reporters and Official: the Organization and Politics of Newsmaking*⁴⁵, jejíž autor Leon Signal rozdělil typ zdrojů na tři typy komunikačních kanálů, skrze které se obsahy dostávají k mediálním pracovníkům.

- *Rutinní*: Oficiální prohlášení, jakožto soudy, tisková prohlášení nebo výsledky voleb.
- *Neformální*: Za neformální považuje zprávy jiných zpravodajských organizací, zákulisní informace nebo různé úniky ze zákulisních jednání.
- *Iniciované*: Mezi iniciované považuje ty, které vyžadují vlastní iniciativu novináře. Jde tedy o různé analýzy či vlastní rešerše.

V rámci této diplomové práce se dá očekávat, že velká většina bude pocházet z neformálních typů mediálních obsahů. Ačkoliv je takřka veškerá legislativa EU dostupná skrze EurLex, dá se předpokládat, že agenda bude prosazována především skrze mediátory, ať už se jedná o politiky či různé členy výborů. Důležité ovšem je, zdali tito mediátoři budou součástí skutečné tvorby zákonů (evropští politici, komisaři, úředníci), nebo se bude jednat právě o zprávy z jiných zpravodajských organizací.

1.2.2. Gatekeeping

Teorie gatekeepingu je jednou z nejznámější mediálních teorií vůbec. Popisuje rozdíly ve výběru informací v rámci jednotlivých médií. Jedná se o kontrolní mechanismy mediálních organizací, které zajišťují výběr témat a událostí, které jsou vybrány a

⁴⁵ SIGAL, Leon V. *Reporters and officials: the organization and politics of newsmaking*. Lexington, Mass.: D. C. Heath, 1973. ISBN 9780669850352.

následně zpracovány do zpravodajských jednotek. Samotný termín odkazuje k pomyslnému hlídači brány, tedy člověku, který zodpovídá za to, co skrze ni projde a co nikoliv.

Myšlenkou gatekeepingu se v mediálním prostředí jako první zabýval americký sociolog David Manning White v 50. letech 20. století v rámci studia práce editorů několika regionálních amerických listů. V roce 1950 tak vyšla první empirická studia *The „Gate Keeper“: A Case Study in the Selection of News*. Z výsledků analýzy vyplynulo, že výběr zpráv je velmi subjektivní. Nejčastěji totiž ve studii editor zamítl zprávy, které mu přišly jednoduše nezajímavé nebo se do výtisku nevešly kvůli omezenému prostoru v tištěných novinách.⁴⁶

Na základě této studie stanovil White, že největší potenciál proniknout do médií mají lidsky jímavé příběhy a politické zprávy, a nejmenší naopak zprávy obsahující přílišné množství statistických dat.⁴⁷ Zároveň z výzkumu vyplynulo, že ze zpráv dodaných agenturami vybral editor přibližně jen 10% informací a jejich výběr byl obvykle motivován touhou uspokojit publikum.⁴⁸

Se zajímavým poznatkem pak do teorie vstoupil John T. McNelly, který zjistil, že výběr a zpracování informací neovlivňuje pouze jeden gatekeeper, ale více pracovníků napříč celou mediální organizací. Závěrečným gatekeeperem jsou pak podle McNellyho příjemci jednotlivých mediálních obsahů, kteří sami rozhodují o tom, čemu budou věnovat pozornost a čemu nikoliv⁴⁹. V tištěných médiích se tento jev dá sledovat na titulní

⁴⁶ WHITE, M. David. *The „Gate Keeper“: A Case Study in the Selection of News*. [online]. [cit. 2018-01-15]., str. 65 Zdroj: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/107769905002700403?journalCode=jmqa&>

⁴⁷ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-736-7096-8., str. 39

⁴⁸ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7, s. 71

⁴⁹ tamtéž

straně, na internetových pak především v jejich čtenosti a případně pozici na sdílecích platformách (Hlavní strana, sociální sítě atd.)

Zřejmě nejzásadnější koncept v oblasti výběru zpráv přednesla Pamela Shoemakerová v práci *Gatekeeping*. V něm autorka tvrdí, že proces gatekeepingu nespočívá v pouhém výběru zpráv, ale zároveň i v procesu přetvoření události ve zprávu.⁵⁰Týká se tedy každého komunikátora, který se účastní komunikačního procesu. Podle Shoemakerové gatekeeping začíná v momentě, kdy se komunikační pracovník poprvé dozví o aktuálním nebo potenciálním sdělení, a končí v bodě, kdy jsou tato sdělení přenesena k příjemci. Brána je přitom rozhodující bod jak při cestě dovnitř, tak při cestě ven.⁵¹

Nejnovější studie Pamelky Shoemakerové je *Gatekeeping Theory*, kterou napsala spolu s Timem P. Vosem.⁵² Ta shrnuje nejnovější poznatky z oblasti gatekeepingu. Autoři ve studii dělí mediální svět na pět úrovní, které mají vliv na výběr zpráv – od vlivu jednotlivce až po vliv kontinentů. Zároveň formuluje tezi týkající se šíření informací všemi možnými kanály napříč.

Trampota pokládá gatekeeping za jeden ze základních kamenů sociologie zpravodajství, jehož přínosem je, že se zaměřil přímo na proces výběru událostí, což jej odlišuje od konceptu agenda-settingu. Ten se totiž soustředí až na konečný obsah zpravodajství a na již vybrané zprávy⁵³. Walter Gieber, který studoval práci 16 editorů zpráv, zase namítal, že primárním motorem není subjektivní snaha uspokojit publikum,

⁵⁰ tamtéž

⁵¹ SHOEMAKER, Pamela a REESE, Stephen. *Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content*. New York: Longman, 1996, 313 p. ISBN 08-013- 1251-5, s. 58

⁵² SHOEMAKER, Pamela J. a Tim P. VOS. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge, 2009. ISBN 9780203931653.

⁵³ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-736-7096-8. Str. 36

ale tlak, který je vyvíjen, aby se témata dostala do novin. Důležitější než jednotliví pracovníci je podle něho mechanický výběr, rutina a hlavně samotná organizace.⁵⁴

Kdybychom měli koncept gatekeepingu vztáhnout k tématu této diplomové práce, dá se opět říci, že právě pracovníci mediálních organizací jsou těmi, kteří mají největší možný vliv vpustit fiktivní informaci do veřejného oběhu nebo ji naopak utnout v zárodku. A právě výběr toho, co nechají proklouznout mediální branou a co naopak včas zachytí, spolu definuje jejich zodpovědnost vůči společnosti.

1.2.3. Agenda setting

Koncept Agenda settingu neboli nastolování agendy zavedli do výzkumu médií Maxwell McCombs a Don Shaw v roce 1968, kdy uveřejnili studii o názorech a postojích nerozhodnutých voličů v americkém městě Chapel Hill.⁵⁵

Základ teorie vychází z knihy Public Opinion od Waltra Lippmanna. Ten v ní tvrdí, že kognitivní mapu světa ležícího mimo naše bezprostřední zkušenosti určují média a veřejné mínění nereaguje na okolní prostředí, ale jakési pseudoprostředí.

Základem teorie nastolování agendy je myšlenka, že pokud jsou nějaká témata zdůrazňovaná ve zpravodajství, tak se postupem času stanou důležitá i pro jeho příjemce. Média podle ní tak mají schopnost nastolovat agendu, tedy agenda setting. Koncept však neříká, že při něm dochází k ovlivňování příjemců, pouze tvrdí, že média mají schopnost přiřkládat jednotlivým tématům důležitost.

⁵⁴ SHOEMAKER, Pamela a REESE, Stephen. Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content. New York: Longman, 1996, ISBN 08-013- 1251-5, str. 36

⁵⁵ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2., str. 17

Bernard Cohen, který myšlenku rozvinul tvrdí, že nám média neříkají, co si máme myslet, ale úspěšně nám vnucují, o čem máme přemýšlet.⁵⁶ Nereagujeme podle něj tedy na skutečný svět, ale na médii vykonstruované pseudoprostředí a pseudoobrazy.⁵⁷

V pozdějších letech se tématem zabývali například teoretici McCombs a Shaw. Ti ve své teorii tvrdí, že důležitou roli v nastolování agendy nehraje jen četnost zobrazování daného tématu v médiích, ale také relevance jednotlivých zpráv a informací pro veřejnost. Proto rozlišují tzv. „vtíravá“ a „nevtíravá“ témata.

Jejich odlišení vkládají do míry denního styku s jednotlivými tématy. Pokud je s nimi veřejnost v kontaktu velmi často, bude to vyvolávat větší zájem veřejnosti o tato témata. Ty pak označujeme jako „vtíravá“. S těmi „nevtíravými“ se naopak veřejnost setkává minimálně a zájem o tyto informace tak často končí samotným vnímáním mediálního obsahu.

Rozdělení témat se přitom může lišit pro jednotlivce. Autoři v knize uvádějí příklad nezaměstnanosti. Člověka, který ji nikdy nepoznal, nepřikládá na toto téma důležitost, zatímco člověk, který si dlouhodobě hledá zaměstnání, to považuje za klíčové téma.⁵⁸

Dosud vyjmenované věci jsou součástí tzv. prvního stupně agenda-settingu, ovšem existuje ještě druhý. Ten říká, že díky tomu, že média nastolují témata, víme, o čem přemýšlet, ale už nevíme jakým způsobem. Proto se teorie poté rozvíjí na druhém stupni o významnost atributů. Těmito atributy myslíme „charakteristiky a vlastnosti, které

⁵⁶ MCCOMBS, M., REYNOLDS, A. News Influence on Our Pictures of the World. In: BRYANT, W. J., ZILLMANN, D. Media Effects. Advances in Theory and Research. 2nd ed. Mahwah (NJ): Lawrence Erlbaum Associates. 2002. s.1

⁵⁷ tamtéž, str. 2

⁵⁸ tamtéž, str. 8

vyplňují obraz objektu.⁵⁹ A právě zdůrazňováním jednotlivých atributů, tedy vkládání pozitivních či negativních konotací, mají média moc ovlivnit jak o zobrazovaných objektech budeme uvažovat.⁶⁰

1.2.4. Framing

Koncept framingu, neboli rámování, vychází ze sociologických a psychologických kořenů. Z psychologického hlediska jej poprvé potvrdili Kahneman a Tverski, kteří se ve svém výzkumu zaměřili na to, jak mohou různé prezentace stejného problému ovlivnit rozhodování a názor člověka.⁶¹ Z pohledu sociologie se pak problému věnoval Erving Goffman, který tvrdil, že jednotlivec nemá možnost zcela porozumět světu kolem sebe, a proto se při vnímání nových informací spoléhá na interpretační schémata a rámování.

Framingem se pak označuje jednak rámec mediálního obsahu, tak také proces jeho vzniku. Procesem se v tomto případě rozumí to, že média vybírají určité aspekty reality a zvyšují jejich významnost ve výsledném sdělení jejich prosazováním. Tyto aspekty následně hodnotí, definuje či jiným způsobem komentuje. Jinými slovy rámuje danou situaci nějakým pohledem.⁶²

Rámec tak vytváří myšlenku daného problému či informace a dává ho do kontextu. Zároveň tak také napovídá, co je skutečně tématem. Toho se při tvorbě

⁵⁹ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2., str. 11Z

⁶¹ SCHEUFELE, Dietram, TEWKSBURY, David. Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, roč. 57, č. 1, s. 9-20. 2007., str. 37

⁶² BECKER, Leeb a MCCOMBS, Maxwell. The role of the press in the determining voter reactions to presidential primaries. *Human Communication Research*, č. 4. 1978. str.301

mediálního obsahu dosáhne za pomoci selekce, zdůrazňování, zamlčování a komentování.⁶³

Robert Entman ve své práci z roku 1993 rozděluje rámování na čtyři složky, které jsou součástí komunikačního procesu: komunikátora, text, příjemce a kulturu.⁶⁴

Komunikátor vědomě či nevědomě určuje, co bude sdělováno, na základě rámců, které sdělení může mít; text obsahuje tyto rámce, které jsou prezentovány určitými klíčovými slovy, frázemi, stereotypními obrazy či větami, které je posilují; rámce pak směřují příjemcovu myšlení, přičemž čtenářem identifikované rámce se mohou i nemusí shodovat s těmi, které zamýšlel komunikátor; kultura přitom určuje, které rámce jsou v dané společnosti považované za primární, čímž usnadňuje interpretaci. Koncept rámování totiž pracuje hlavně s dominantními významy, přičemž si ale uvědomuje, že je tímto oslabován v kontextu teorií pracujících s autonomií příjemců a polysémií sdělení.⁶⁵

1.2.5. Čeští novináři v EU

Důležité pro diplomovou práci je také postavení a počet českých novinářů v EU, tedy zdali daný mediální obsah skutečně vzniká v Evropské unii, nebo zdali je tvořen z pražských či regionálních redakcích.

V současnosti mají podle informací, které pro tuto diplomovou práci poskytlo novinářské centrum v Bruselu, registrovaného stálého zpravodaje tři média: Česká televize, ČTK, Český rozhlas. Za ČRo je to v současnosti Filip Nerad, za Českou televizi Lukáš Dolanský a za ČTK Jakub Dospiva.

⁶³ MCCOMBS, Maxwell E. Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2. Str. 132-133

⁶⁴ ENTMAN, Robert M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. Journal of Communication, 1993. roč. 43, č. 4, str. 51-58.

⁶⁵ tamtéž, str. 56

Tématem zahraničních zpravodajů se mimo jiné zabývala práce Jana Louna, který srovnával podmínky pro výkon práce zahraničních zpravodajů.⁶⁶ Ten zmiňuje, že za menším počtem novinářů v Bruselu stojí především velké náklady na provoz této pozice. Například v roce 2016 zveřejnila ČTK ve své výroční zprávě, že náklady na provoz bruselské pobočky ČTK se vyšplhaly na 1,9 mil. Kč, kdy se jedná o zhruba 40% z celkových nákladů na zahraniční zpravodaje.⁶⁷

To potvrzuje i Johana Grohová, bývalá zpravodajka Mladé Fronty DNES v Bruselu, která v rozhovoru pro New York Times poté, co jí byl ukončen pracovní poměr zahraniční zpravodajky, uvedla, že se jednalo o „kombinaci hospodářské recese, která velmi postihla média a mediální domy a pokles zajímavosti evropských témat, který nastal po konci českého předsednictví v Evropské unii.“⁶⁸

Náročnost novinářské pozice v Bruselu potvrzuje i analýza mediálního prostředí společností Newton Media. Ta poukazuje na analýzu České televize z roku 2008, podle které náklady na provoz jednoho redaktora v belgické metropoli dosahovaly zhruba 9 milionů korun, což je v rámci Evropy suverénně nejvyšší částka, kterou překoná už jen pobyt zpravodaje v USA.⁶⁹

Ta zároveň také zmiňuje rok 2009, ve kterém česká média opustila bruselský mediální prostor. Dodává, že stálého zpravodaje si tak v hlavním městě Evropské unie dokážou udržet pouze veřejnoprávní média, což platí i v současnosti. Česká televize měla do roku 2017 v Bruselu Bohumila Vostála.

⁶⁶ LOUDA, Jan. Stáli zahraniční zpravodajové českých veřejnoprávních médií: komparace podmínek pro výkon povolání. Praha, 2012.: Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra mediálních studií. str. 15

⁶⁷ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2016 [online]. In: RADA ČESKÉ TISKOVÉ KANCELÁŘE. Praha, 2017 [cit. 2018-05-01]. Zdroj: http://i3.cn.cz/filedefault/1506530186_VronzprvaTK_2016.pdf

⁶⁸ CASTLE, Stephen. As the E.U. Does More, Fewer Tell About It. The New York Times [online]. [cit. 2018-05-01]. Zdroj: <https://www.nytimes.com/2010/03/23/business/global/23press.html>

⁶⁹ PÍTROVÁ, Mariana. ZAHRANIČNÍ ZPRAVODAJ: OHROŽENÝ DRUH. Newton Media [online]. 2013 [cit. 2018-05-01]. Zdroj: <https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/komentare/zahranicni-zpravodaj-ohrozeny-druh/detail>

Zajímavé je nahlédnutí na to, kde skončili předchozí čeští zpravodajové z Bruselu nyní. Při hledání byly využity oficiální zdroje, ale také sociální sítě jako LinkedIN.

Velká část bývalých zpravodajů opustila redaktorské pozice a přesunula se do manažerských pozic buďto ve svém domovském médiu, jako v případě Milana Fridricha, nebo se přesunuli do vedení jiných médií. Takovými jsou třeba Milan Fridrich. Novináři ČRo Vít Pohanka a Pavel Novák zůstali pracovat jako zpravodajové rozhlasu a Ondřej Houska se přesunul na pozici experta na Evropské záležitosti do vydavatelství Economia.

Barbora Šámalová z ČT pokračuje jako zpravodajka v Číně, Eva Hrnčířová působí jako novinářka na volné noze v Bruselu. Radek Honzák, který pracoval pro Hospodářské noviny pracuje pro Evropskou unii, Kateřina Šafářiková píše pro Respekt, Kateřina Koubová a Johana Grohová, které psaly o Evropské politice pro MF DNES, jsou v současnosti mimo zpravodajská média, Koubová vede Katolický týdeník a Grohová Gourmet magazín. Někteří z novinářů se poté přesunuli buďto do evropské, nebo české státní správy. Pavel Bouda pracoval pro eurokomisaře Štefana Füleho. Jiří František Potužník poté působil jako mluvčí během českého předsednictví Evropské unii. Od té doby se v různých pozicích podílí na reprezentování Česka na Všeobecné světové výstavě Expo.

Média se tedy v současnosti spíše než trvalému zpravodajství věnují důležitým schůzkám, kam jezdí doprovodit české politiky.

1.3. Orgány EU podílející se na legislativě

Jak bylo zmíněno výše, mnoho evropských mýtů se týká nové evropské legislativy. Nežřídkakdy se i v českém mediálním prostředí objevují velké pochybnosti o tom, jak funguje evropská legislativa. Pro hlubší pochopení jednotlivých euromýtů je tak třeba pochopit také to, jakým způsobem legislativa a nařízení vznikají.

V následující části tak budou rozebrány jednotlivé orgány, které se podílejí na vzniku legislativy i jejich možnosti, které v rámci jejího vzniku mají. Důležité je jejich řádné rozlišení a pochopení jejich pravomocí především pro pochopení fungování Řádného legislativního procesu.

V institucionální struktuře Evropské unie hraje hlavní roli výkonný trojúhelník Evropská komise, Rada EU a Evropský parlament, které doplňuje Evropský soudní dvůr. Komise tedy navrhuje a zajišťuje uplatňování a vymáhání přijatých opatření, Evropský parlament a Rada Evropské unie spolurozhodují, doporučují a kontrolují a Soudní dvůr Evropské unie řeší spory.

1.3.1. Evropská komise

Komise se skládá z kolegia komisařů z 28 členských států a má předsedu a místopředsedy. Komisaři, po jednom z každé země EU, zajišťují během svého pětiletého funkčního období politické vedení Komise. Předseda každému komisaři přidělí dohled nad specifickými oblastmi politiky.

Mezi hlavní úkoly komise patří předkládání návrhů právních předpisů Parlamentu a Radě. Evropská komise má tzv. právní iniciativu, což znamená, že jako jediná může předkládat návrhy právních předpisů. Zástupci komise se pak zúčastní jednání parlamentu, kde obhajují stanoviska Komise.

Život Komise je závislý na práci administrativy, úředníků, sekretariátu, expertů, překladatelů a tlumočnicků. Celkem má Komise přibližně 25 000 zaměstnanců, z nichž přibližně patnáct procent tvoří překladatelská a tlumočnická služba.

Komise je výkonným orgánem EU a symbolizuje nadnárodní rozměr organizace. Ke Komisi patří řada pomocných úřadů a agentur, které se nachází ve všech členských státech.⁷⁰

1.3.2. Evropský parlament

Evropský parlament je jediný přímo volený orgán EU. Funguje jako fórum nejen pro politické debaty, ale také pro rozhodování na unijní úrovni. Díky postupným změnám evropských smluv (Maastrichtská smlouva, Amsterodamská smlouva, Lisabonská smlouva) Parlament nyní disponuje legislativními a rozpočtovými pravomocemi. O ty se dělí se zástupci členských států v Radě Evropské unie a společně tak mohou určovat budoucí směřování evropské integrace.

Parlament má tři hlavní funkce. Legislativní, dozorčí a rozpočtovou. Pro potřeby této práce je třeba především ta první z nich. Evropský parlament při které schvaluje právní předpisy EU, rozhoduje v otázkách mezinárodních dohod, rozhoduje o rozšiřování EU a o přistoupení nových států k EU a kontroluje pracovní program Komise. Při něm může také uložit komisi, aby vypracovala návrh konkrétního právního předpisu.

Počet poslanců Parlamentu je zhruba úměrný počtu obyvatel, kdy se jedná o proporcionalitu úměrnou. Česká republika má v Evropském parlamentu zastoupení v podobě 21 poslanců, kteří jsou voleni ve svobodných volbách na dobu 5 let.⁷¹

Pracovní cyklus Evropského parlamentu má dvě základní fáze.

⁷⁰ Evropská komise. Oficiální stránky Evropské unie [online]. [cit. 2018-05-01]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs

⁷¹ Evropský parlament. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_cs

Tou první je příprava legislativy ve výborech. Výbory zkoumají návrhy právních předpisů a poslanci a politické skupiny mohou předkládat pozměňovací návrhy nebo návrh na zamítnutí.

Tou druhou je schvalování legislativy na plenárních zasedáních. Při nich se všichni poslanci Evropského parlamentu scházejí v jednacím sále a probíhá konečné hlasování o návrzích právních předpisů a navrhovaných změnách. Plenární zasedání se obvykle konají každý měsíc ve Štrasburku a trvají čtyři dny. V některých případech se organizují další zasedání v Bruselu.⁷²

1.3.3. Rada Evropské unie

Úlohou Rady Evropské unie je tlumočit názory členských států Evropské unie, schvalovat právní předpisy EU a koordinovat politiky EU. Je složena z ministrů vlád členských zemí podle oblasti politiky, která je projednávána. Ministři jsou zmocněni přijímat jménem vlád členských států závazky k provedení kroků či opatření schválených na zasedání.

Rada je společně s Evropským parlamentem hlavním rozhodovacím orgánem EU.

Rada koordinuje politiku jednotlivých zemí a na základě pokynů Evropské rady (jiný orgán) formuje zahraniční a bezpečnostní politiku.

Je potřeba zmínit, že veškeré diskuze i hlasování na půdě Rady EU probíhají veřejně a existují z nich veřejně dostupné zápisy. Ke schválení rozhodnutí je ve většině případů za potřebí tzv. kvalifikované většiny:

- 55% zemí (v současnosti 16 z 28)

⁷² Rada Evropské unie. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

- které dohromady reprezentují svým počtem alespoň 65% obyvatel členských zemí EU

K zablokování rozhodnutí jsou třeba nejméně 4 země, které svým počtem obyvatel představují alespoň 35% celkového počtu obyvatel.⁷³

1.3.4. Soudní dvůr Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie provádí výklad práva EU, aby bylo uplatňováno stejných způsobem ve všech státech EU, dále urovnává právní spory mezi jednotlivými státy a orgány EU.

V určitých případech se na něj jednotlivci, podniky nebo organizace mohou obrátit s žádostí, aby zasáhl, pokud se domnívají, že některý z orgánů EU porušil jejich práva.

Úkolem Soudního dvora EU je vynášení rozsudků ve věcech, které mu byly předloženy.

Nejčastější typy případů jsou tyto:

- Výklad práva (rozhodnutí o předběžné otázce): Za řádné provádění práva EU v členských zemích odpovídají vnitrostátní soudy každého státu EU.
- Vymáhání práva (žaloba pro nesplnění povinnosti): Tento typ řízení je veden proti státu, který neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z právních předpisů EU. Iniciovat jej může Evropská komise nebo jiný stát Unie.
- Zrušení právního předpisu EU (žaloba na neplatnost): Pokud se kterýkoli z členských států, Rada EU, Komise nebo (za určitých okolností) Evropský parlament domnívá, že je určitý právní předpis EU v rozporu se smlouvami EU nebo lidskými právy, může Soudní dvůr požádat o zrušení jeho platnosti.

⁷³ Rada Evropské unie. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

- Zrušení platnosti určitého právního aktu EU mohou požádat i fyzické osoby, pokud se jich tento akt přímo dotýká.
- Zajištění činnosti ze strany orgánů EU (žaloba na nečinnost).
- Postihy orgánů EU (žaloby o náhradu škody): Jednotlivec nebo podnik, jehož zájmy byly poškozeny v důsledku činnosti nebo nečinnosti Unie nebo jejích zaměstnanců, na ně může u Soudu podat žalobu.⁷⁴

1.4. Právní akty Evropské unie

Velká část evropských mýtů se týká nové evropské legislativy. Pro pochopení je třeba si rozlišit základní právní akty Evropské unie.

Evropský právní systém se dělí na právo primární a sekundární. Primární právo představuje několik smluv, které tvoří právní základ pro veškerou činnost Evropské unie. Pro potřeby této práce bude důležité sekundární právo (nařízení, směrnice a rozhodnutí), které vychází z principů a cílů zakotvených ve zmíněných smlouvách. Právní akty se rozlišují podle Článku 288 Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie 2012/C 326/01. Ta vychází z tzv. Lisabonské smlouvy, která pozměnila proces schvalování evropské legislativy.

1.4.1. Nařízení

Nařízení je právně závazné. Platí v celém svém rozsahu v celé EU. Například, když Evropská unie chtěla zavést společné záruky na zboží dovážené ze zemí mimo EU, Rada přijala v této věci nařízení. Nařízení mají většinou jasně dané datum nabytí účinnosti.⁷⁵

⁷⁴ Soudní dvůr Evropské unie. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

⁷⁵ Nařízení, směrnice a další právní akty. Oficiální stránky Evropské unie [online]. [cit. 2018-05-01]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs

1.4.2. Směrnice

Směrnice je právní akt stanovující cíl, který musejí všechny země EU splnit. Je však na jednotlivých zemích, jak formulují příslušné vnitrostátní zákony a jak těchto cílů dosáhnou. Jednotlivé země si tak často mohou zvolit vlastní postup pro jednotlivé zákony, případně mají na výběr z několika možností. Příkladem může být v práci zmiňovaná směrnice týkající se omezení spotřeby lehkých plastů a igelitových tašek.⁷⁶

1.4.3. Rozhodnutí

Rozhodnutí je závazné pro všechny, kterým je určeno (např. pro členský stát EU nebo určitou obchodní společnost), a je přímo použitelné. Komise například vydala rozhodnutí o účasti EU v různých protiteroristických organizacích. Rozhodnutí se vztahuje pouze na tyto organizace.

A dvě nezávazná, spíše doporučující rozhodnutí:

1.4.4. Doporučení

Doporučení není závazné. Když Komise vydala doporučení, aby soudní orgány zemí EU více využívaly videokonferencí, aby usnadnily přeshraniční spolupráci v soudních záležitostech, doporučení nemělo žádné právní důsledky. Prostřednictvím doporučení mohou orgány EU dát najevo svůj názor a navrhnout určité kroky, aniž by z nich vyvozovaly zákonnou povinnost pro toho, komu je určeno.⁷⁷

1.4.5. Stanovisko

Pomocí „stanoviska“ se orgán EU může vyjádřit k určité otázce nezávazným způsobem, tzn. aniž by tak zakládal zákonnou povinnost pro toho, komu je stanovisko určeno. Stanovisko může vydat hlavní orgán EU (Komise, Rada a Evropský parlament),

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015, kterou se mění směrnice 94/62/ES, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek

⁷⁷ Nařízení, směrnice a další právní akty. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs

Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor. Tyto dva výbory vydávají během legislativního procesu stanoviska k návrhům z pohledu regionů nebo hospodářství a sociální oblasti. Výbor regionů například vydal stanovisko k balíčku Čisté ovzduší pro Evropu.⁷⁸

1.5. Řádný legislativní proces

Většina nově vznikající evropské legislativy vzniká skrze Řádný legislativní proces. V následující části práce bude vysvětleno, kde mohou jednotlivé členské státy, ale také poslanci jednotlivých zemí vstoupit do vznikající legislativy a kde ji mohou ovlivnit.

Řádný legislativní postup (proces) přikládá postojům Evropského parlamentu a Rady Evropské unie stejnou váhu v mnoha oblastech (například v správě ekonomických záležitostí, přistěhovalectví, energetice, dopravě, životním prostředí, ochraně spotřebitelů). Drtivou většinu evropských právních předpisů přijímá společně Evropský parlament a Rada. Řádný legislativní proces vychází z Článku 289 Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie 2012/C 326/01.⁷⁹

1.5.1. Návrh komise

Řádný legislativní proces Evropské unie začíná legislativním návrhem Evropské komise. Ten může vzejít z vlastního podnětu, nebo na žádost některého z jiných orgánů EU či zemí, nebo na základě občanské iniciativy.

Tzv. právo iniciativy má až na několik výjimek Evropská komise⁸⁰. Podle evropských smluv může ale Evropský parlament (většinou svých hlasů) požádat komisi,

⁷⁸ Nařízení, směrnice a další právní akty. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs

⁷⁹ Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, 2012/C 326/01, Zdroj: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>

⁸⁰ Řádný legislativní proces. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: <http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/decision-making/ordinary-legislative-procedure/>

aby předložili návrh v případě, kdy se domnívá, že jsou právní předpisy EU potřebné k provádění Smluv.

Řádný legislativní postup může ale přijít také z podnětu čtvrtiny členských států⁸¹, na doporučení Evropské centrální banky⁸², na žádost Soudního dvora Evropské unie⁸³, na žádost Evropské investiční banky nebo na základě Evropské občanské iniciativy.

Předtím, než Komise návrh předpisu předloží ostatním institucím, se posuzuje jejich potenciální ekonomický, sociální a environmentální dopad. Komise za tímto účelem připravuje tzv. posouzení dopadů, která shrnují možné výhody a nevýhody navrhovaných opatření.⁸⁴

Komise se také radí se zainteresovanými subjekty – s nevládními organizacemi, s orgány místní samosprávy a se zástupci průmyslových odvětví a občanské společnosti. S odbornými aspekty jí pomáhají zvláštní skupiny expertů. Komise se tak stará o to, aby legislativní návrhy odpovídaly potřebám těch skupin obyvatelstva, kterých se nejvíce dotýkají, a aby přijetím návrhu nevznikaly zbytečné administrativní výdaje.⁸⁵

Občané a zástupci podniků a organizací se mohou do tohoto procesu zapojit v rámci tzv. veřejných konzultací, které mají vlastní internetovou stránku.

Z českého pohledu je důležité zmínit, že Česká republika má v komisi poměrné zastoupení, kdy má stejně jako zbylých 27 členských států jednoho komisaře. Těmi byli za Českou republiku postupně Pavel Telička, Vladimír Špidla, Štefan Fule a v současnosti ČR zastupuje Věra Jourová.

⁸¹ (soudní spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce)

⁸² (určité články statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky)

⁸³ (zřizování specializovaných soudů připojených k Tribunálu, aby v prvním stupni jednaly a rozhodovaly o některých kategoriích žalob ve zvláštních oblastech, některá ustanovení statutu Soudního dvora Evropské unie)

⁸⁴ Řádný legislativní proces. Oficiální stránky Evropské unie [online].. Zdroj: <http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/decision-making/ordinary-legislative-procedure/>

⁸⁵ tamtéž

1.5.2. První čtení Evropského parlamentu

Předseda Evropského parlamentu návrh postoupí parlamentnímu výboru, který jmenuje zpravodaje odpovědného za návrh zprávy obsahující pozměňovací návrhy k navrženému znění.

Výbor hlasuje o této zprávě a o všech pozměňovacích návrzích, které k ní předložili ostatní poslanci, hlasuje. Evropský parlament poté vede rozpravu a hlasuje o legislativním návrhu v plénu na základě zprávy výboru a pozměňovacích návrhů. Výsledkem je postoj Parlamentu.

Parlament může návrh schválit beze změn nebo předložit pozměňovací návrhy. Ve výjimečných případech může předseda požádat Komisi, aby svůj návrh stáhla. Postoj Parlamentu z prvního čtení se postupuje Radě.

Čeští europoslanci jsou pak zastoupeni v jednotlivých výborech a nezdá se, kdy se stávají i zpravodaji jednotlivých návrhů, příkladem budiž například europoslanec Jiří Pospíšil, který byl zpravodajem například návrhu zabývajícím se emisními limity sekaček.

1.5.3. První čtení Rady

Přípravné práce v Radě probíhají souběžně s prvním čtením Parlamentu, ovšem Rada může formálně uskutečnit své první čtení pouze na základě postoje Parlamentu. Oba dva rozhodovací orgány však návrh dostávají najednou a během schvalování by mezi nimi mělo docházet ke komunikaci a k nalezení jednotného stanoviska.

Rada může po přijetí stanoviska EP:

- 1) schválit postoj EP, čímž se legislativní akt považuje za schválený
- 2) přijmout změny k postoji Parlamentu, čímž Rada vydává svůj postoj přijatý v prvním čtení, který je poté zaslán Parlamentu ke druhému čtení

1.5.4. Druhé čtení v Evropském parlamentu

Evropský parlament má na posouzení postoje Rady 3 měsíce, které lze případně prodloužit až na 4 měsíce. Postoj Rady se nejprve postupuje věcně příslušnému výboru, který připraví doporučení pro druhé čtení v Parlamentu. O doporučení, včetně případných pozměňovacích návrhů, jejichž počet je však omezený, se hlasuje v plénu. Druhé čtení může mít čtyři výsledky:

- 1) Parlament schválí postoj Rady a legislativní akt je přijat;
- 2) Parlament nestihne přijmout rozhodnutí ve stanovené lhůtě, čímž se legislativní akt považuje za přijatý ve znění pozměněném v prvním čtení Rady;
- 3) Parlament zamítne postoj Rady z prvního čtení, čímž legislativní akt není přijat a postup je ukončen;
- 4) Parlament předloží pozměňovací návrhy k postoji Rady z prvního čtení a postoupí svůj postoj Radě ke druhému čtení.

1.5.5. Druhé čtení v Radě

Rada má na posouzení postoje Parlamentu z druhého čtení 3 měsíce, které lze případně prodloužit až na 4 měsíce. Rada je rovněž informována o postoji Evropské komise k pozměňovacím návrhům Parlamentu z druhého čtení.

Rada buď

- 1) schválí pozměňovací návrhy Parlamentu, čímž se legislativní akt považuje za schválený, nebo
- 2) všechny pozměňovací návrhy neschválí. V takovém případě svolá předseda Rady po dohodě s předsedou Parlamentu schůzi dohodovacího výboru.

1.5.6. Dohodovací řízení

Do 6 týdnů (s možností prodloužení na 8) od zamítnutí postoje Parlamentu z druhého čtení Radou, svolají předsedové Rady a Evropského parlamentu dohodovací výbor tvořen stejným počtem poslanců EP a zástupců Rady. Dohodovací výbor má na přijetí rozhodnutí o společném návrhu, který se zakládá na postojích Parlamentu a Rady z druhého čtení, 6 týdnů (s možností prodloužení na 8).

V případě, že dohodovací výbor:

- 1) společný návrh neschválí, navrhovaný legislativní akt zaniká a postup se ukončí;
- 2) společný návrh schválí, postupuje se ke třetímu čtení Evropskému parlamentu a Radě.

1.5.7. Třetí čtení v Evropském parlamentu a Evropské radě

Společný návrh se odesílá ke schválení současně Parlamentu a Radě. Přijímání rozhodnutí nepodléhá žádnému konkrétnímu pořadí. Spolu zákonodárci mají 6 (po společné dohodě 8) týdnů na rozhodnutí, přičemž text nesmějí měnit. V Parlamentu se o společném návrhu nejdříve vede rozprava na plenárním zasedání a teprve poté se o něm hlasuje. V případě, že Parlament a Rada společný návrh schválí, je legislativní akt přijat. V případě, že jeden z nich nebo oba orgány návrh zamítnou nebo ho neprojednají včas, legislativní akt zaniká a postup je ukončen. Lze jej znovu zahájit pouze novým návrhem Komise.

1.6. Závěr teoretické části

V teoretické části jsme si nastínili problematiku euromýtů a stanovili základní mantinely práce. Pro pochopení a lepší uchopení jednotlivých mýtů je v práci jasně

definovaný pojem euromýtus, stejně jako je nastíněna situace v českých médiích i společenské naladění vůči Evropské unii.

Práce byla v teoretické části zasazena do mediálně-teoretických konceptů.

Pro lepší pochopení jednotlivých zkoumaných evropských témat je v práci nastíněno fungování evropských institucí a také schvalovací proces, který bude hrát významnou roli při hledání a odhalování jednotlivých mýtů.

2. Praktická část

Praktická část se skládá ze tří výzkumných částí. Prvním z nich bude falešných a či zavádějících zpráv o Evropské unii v českých médiích. Jednotlivé případy nepravdivých zpráv budou v rámci této části prozkoumány, rozebrány a budou u nich zmíněny chyby a nepravdy, kterých se autoři dopustili. Rozbor se bude věnovat především faktické stránce obsahu jednotlivých sdělení.

V druhé části se práce zaměří na mediální analýzu vybraných témat a zpráv, které se jimi zabývají. Analýza určí, zdali a v jakých případech se jedná o euromýtus a v jakých případech nikoliv. Rozbor bude zaměřen nejen na faktickou, ale také mytickou úroveň obsahu, kdy bude určeno, za jakých podmínek se článek stává mýtem a čím se tyto případy vyznačují.

Třetí část bude obsahovat rozhovory s dvěma bývalými českými zpravodaji z Bruselu, Ondřejem Houskou a Michalem Půrem. Témata rozhovoru vychází z předchozí obsahové analýzy, ale také ze sociologie zpravodajství tak jak byla uvedena v teoretické části.

V této kapitole budou stanovena základní metodologická východiska pro výzkum diplomové práce. Struktura výzkumu je navržena přímo pro účely této práce, zahrnuje

subjektivní pohled autora práce na danou problematiku. V této kapitole si stanovíme základní metodologická východiska pro výzkum diplomové práce.

2.1. Výzkumné otázky

Hlavní výzkumnou otázkou této práce je pojem euromýtus a jeho pronikání do českých médií.

O1: „*Jaké faktické chyby a novinářská pochybení obsahují euromýty?*“

Výzkumná otázka vychází z přesvědčení, že euromýtus vzniká z faktického pochybení spojeného se zasazením do určitého společenského rámce. V tomto případě vycházejícího z českého euroskepticismu.

O2: „*Která média vytvářejí a reprodukují více euromýtů?*“

Pomocí definování, která média se dopouštějí největšího počtu euromýtů bude možné určit, jaké zpravodajské postupy jsou s větší pravděpodobností náchylné k tvorbě euromýtů.

O3: „*Odkud pochází euromýtus?*“

Třetí výzkumná otázka se zabývá původem mýtu, zdali je z České republiky, případně ze zahraničí.

2.2. Výzkumné hypotézy

Pro potřeby této práce je již ustanovena výzkumná otázka, ze které vzejdou výzkumné hypotézy. Ty se budou týkat jak samotného hledání euromýtů, tak i následné obsahové analýzy a případných rozhovorů. Výzkumné hypotézy jsou následující:

H1: *Euromýty nebudou odkazovat na legislativu Evropské unie.*

H2: *Euromýty budou porušovat zpravodajské postupy. Nebude dáván prostor vyjádření Evropské unii, naopak výrazný prostor bude dáván zájmovým skupinám.*

H3: Euromýty budou vycházet primárně ze zahraničních zdrojů.

H4: Euromýty budou přebírány primárně méně seriózními médii.

Pravdivost těchto hypotéz bude v závěru praktické části ověřena.

2.3. Zkoumané období

V rámci práce bylo zvoleno období od začátku roku 2016 po březen roku 2018, tedy přesně 25 měsíců. Zkoumané období pokrývá hned několik důležitých milníků Evropské unie, nikoliv však předvolební období. Období končí více než rok před nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu, proto se nedá očekávat, že by obsah jednotlivých zpráv měl být ovlivněn předvolebními událostmi.

Období je charakteristické protože pokrývá velmi důležité období Evropské unie. Začíná půl roku před hlasováním o Brexitu, tedy o případném vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Pokrývá zásadní rozhodnutí o uprchlické krizi, zbraňovou novelu a v poslední řadě směrnici o ochraně osobních údajů známou pod zkratkou GDPR, která se počátkem roku 2018 stala hlavním tématem Evropské unie.

2.4. Metodologie hledání nepravdivých zpráv

Při snaze uspořádat co největší počet falešných zpráv o Evropské unii lze jen těžko hledat přesnou metodologie, jak falešné zprávy nalézt. Neexistuje žádný registr euromýtů, případně seznam falešných zpráv týkajících se Evropské unie. Nelze tedy vycházet z žádných předem definovaných parametrů. Základní jednotkou byl tedy zvolen zpravodajský článek. Vyhrazeny tak byly komentářové či názorové texty.

Zpravodajské články byly vyhledávány pomocí mediálních vyhledávače Newton Media ve zvoleném období 01/2016 – 03/2018. Vzhledem ke složitosti stanovení bylo zvoleno vyhledávání pomocí logických operátorů kdy byla slovní spojení „EU“ a

„Evropská unie“ spojena s následujícími výrazy: „směrnice“ a „nařízení“. Analýza tak nepokrývá obsahově celý mediální rozsah, ale zaměřuje se pouze na zprávy týkající se evropské legislativy.

Do analýzy byly zahrnuty internetové servery: iDnes.cz, Denik.cz, iHned.cz, Aktualne.cz, Echo24.cz, Lidovky.cz, Novinky.cz, Tyden.cz, Tn.cz, Euro.cz, E15.cz, Eurozpravy.cz, Blesk.cz, ct24.cz, Seznamzpravy.cz, iRozhlas.cz. Všechny zkoumané weby v sobě měly zahrnuty velkou část svých regionálních či jiných odnoží. Za Tn.cz a portály TV Nova se tak objevuje v práci několikrát zástupce v podobě Prask.nova.cz, za Denik.cz zase jeho regionální frakce.

Z tištěných médiích práce zkoumá Hospodářské noviny, Blesk, MF Dnes, Regionální Deníky, Lidové noviny, Právo.⁸⁶

Výběr byl zvolen s ohledem na to, aby byla zastoupena všechna spektra žurnalistiky a především veškeré větší mediální domy. Ačkoliv nebylo vybráno televizní či rozhlasové zpravodajství našich dvou velkých stanic, byly vybrány jejich internetové verze. Do výběru zařazeny pouze zpravodajské jednotky, tedy internetové či tištěné články zpravodajského charakteru.

Jako jednotka zpravodajského textu, který je pro účely výzkumu relevantní, byl určen text, jehož jediným tématem je vztah Evropské unie k České republice. Takovým vztahem je míněn článek, který se zabývá „aktuálním vztahem české a evropské legislativy, politiky, ekonomiky či bezpečnosti“. V případě rozsáhlejšího textu se jedná o

⁸⁶Pro vyhledávání byl zvolen následující logický operator: (= "zpravy.iDNES.cz" OR = "denik.cz" OR = "iHned.cz" OR = "aktualne.cz" OR = "echo24.cz" OR = "lidovky.cz" OR = "novinky.cz" OR = "tyden.cz" OR = "tn.cz" OR = "euro.cz" OR = "e15.cz" OR = "blesk.cz" OR = "ct24.cz" OR = "seznamzpravy.cz" OR = "irozhlas.cz" OR = "Hospodářské noviny" OR = "Blesk" OR = "Mladá fronta DNES" OR = "Právo" OR = "Lidové noviny")

takový článek, u něhož je dané téma zastoupeno v alespoň 40 % rozsahu textu, aby bylo možné následně relevantně hodnotit i názorové pozadí takového článku.

Celkem bylo pomocí logických operátorů vyhledáno 1952 jednotek. Z celkového výběru bylo následně vyňato celkem 105 jednotek, které byly označeny za rozhovory, názory, komentáře nebo blogy.

Z celkového počtu 1811 jednotek bylo 1232 jednotek shledáno jako validních splňujících tématickou podmínku o vztahu Evropské unie k České republice. Celkový počet 1232 jednotek byl následně podroben výzkumu, zdali je jeho součástí dezinformace či špatná informace tak, jak bylo uvedeno v teoretické části. Podmínkou pro započítání do podrobnějšího výběru následně bylo, že nepravdivá informace musí být hlavní informací dané jednotky.

Zpravodajské jednotky byly podrobeny rozboru a byl u nich vždy a v jednotlivých tvrzeních, která byla označena jako dezinformace či špatná informace, ověřen jejich původ a pravdivý výklad. Při ověřování pravdivosti jednotlivých tvrzení byla jejich pravost dohledávána pomocí internetového vyhledávání. Kontrola probíhala jak za pomoci předchozích zpravodajských článků, tak za využití systému EUR-Lex, což je webová služba Úřadu pro publikace Evropské unie, která umožňuje přístup k právním předpisům EU a dalším dokumentům.⁸⁷ Pro kontrolu byla použita také databáze českých euromýtů, která ji vytvořilo české zastoupení Evropské komise v ČR, stejně jako databáze britských euromýtů na stránkách britského zastoupení Evropské komise.

Pokud bylo hlavní tvrzení zpravodajské jednotky označeno za nepravdivé, toto tvrzení pak bylo tématicky zaznamenáno. Celkem takto bylo nalezeno 20 nepravdivých

⁸⁷ EUR-Lex je webová služba Úřadu pro publikace Evropské unie, která umožňuje přístup k právním předpisům EU a dalším dokumentům. Zdroj: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>

témat. U těch byla zvolena klíčová slova, která byla v předem stanoveném časovém rozmezí opět vyhledána pomocí mediálního vyhledavače Newton Media Search, aby byly zachyceny všechny výskyty, které případně mohly vypadnout u prvotního prohledávání. Ty byly následně podrobeny obsahové analýze, která bude popsána v dalších kapitolách praktické části.

2.5. Nepravdivé zprávy a jejich rozbor

Jak bylo popsáno v kapitole výše, celkem bylo nalezeno 20 témat zabývajících se „aktuálním vztahem české a evropské legislativy, politiky, ekonomiky či bezpečnosti.“ Tyto zprávy a jejich sdělení byla podrobena hlubšímu zkoumání, aby byl přesně určen důvod jejich nepravosti a mohly být následně podrobeny hlubšímu zkoumání.

2.5.1. Amalgámové plomby

Zpráva o amalgámových plombách se v českém prostředí objevil koncem roku 2016, kdy je řešila reportáž serveru Seznam Zprávy, většina médií o něm však referovala až v březnu roku 2017, kdy byl schválen europoslanci. Reportáž Seznam Zpráv vychází z tvrzení, že si Češi budou muset u zubařů připlatit, protože nám EU nařídila, že se v ČR nesmí používat amalgámové plomby.

Jedná se o špatný výklad NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008.

To se netýká primárně zubařů a plomb, ale problémů se rtutí, která je pro životní prostředí a pro člověka samotného toxická. Proto se EU po řádném schvalovacím procesu rozhodla, že se u doktora bude moci používat pouze amalgám v kapslové formě, kde není nadbytečné množství rtuti (Čl. 10 odst. 1.), a že nebude možné používat amalgám až na výjimku u dětí do 15 let, těhotných a kojících žen a na ošetření mléčných zubů. (Čl. 10 odst. 2). Zároveň ukládá ordinacím, kde se s amalgámem pracuje, „aby jejich zařízení

byla vybavena separátory amalgámu pro zachycování a sběr částic amalgámu včetně částic obsažených v použité vodě,” (Čl. 10 odst. 6) které musejí splňovat určité podmínky.

Tento výklad je ve většině zkoumaných médií správný. Nepravdivý je ovšem výrok, že nám to EU nařídila. Pomineme-li základní fakta, jako že se mají členské státy možnost ke všem nařízením vyjádřit a připomínkovat je, tak je třeba také ukázat, že má Česká republika na podobném nařízení zásadní roli. Česká republika totiž v Evropské radě hlasovala pro návrh bez jakýchkoliv připomínek⁸⁸. Tvrzení, že nám EU zakázala amalgámové plomby, je tak zcela nepravdivé, protože pokud za pomyslné „my“ považujeme Českou republiku, tak právě její zástupci hlasovali pro přijetí zákazu.

Zavádějící je zároveň tvrzení, že se zákaz amalgámových plomb prodraží zákazníkům a návštěvníkům zubaře. Některá média totiž automaticky počítala s tím, že zákaz volně míchaného amalgámu bude znamenat prodražení návštěvy zubaře, protože pouze tato výplň zubů je v České republice hrazena pojišťovny. To je skutečně uvedeno v zákonu č. 48/1997 Sb.. o veřejném zdravotním pojištění. Ten zmiňuje, že je finanční náhrada pouze u míchaného amalgámu, ovšem jak se ukázalo za několik měsíců po odsouhlasení, Češi mají nadále nárok na zubní výplň zdarma, protože byla po dohodě s pojišťovny domluvena náhrada v podobě cementových výplní. To se dalo vzhledem k předchozímu debatování návrhu nařízení s pojišťovny i jednotlivými státy předpokládat. Tvrzení, že si Češi u zubaře připlatí, se tak dá označit za nepravdivé.

Zajímavé u zákazu je, že není velkým tématem v zahraničních médiích, alespoň v těch anglicky píšících. Jeho původ se tedy dá označit za český. I z rozhovorů s předsedou české stomatologické komory vyplývá, že pacienty v zahraničí a především

⁸⁸ Hlasování České republiky v Radě EU. [online] Zdroj: <http://www.votewatch.eu/en/term8-regulation-of-the-european-parliament-and-of-the-council-on-mercury-and-repealing-regulation-ec-no-1.html>

pak v anglosaských zemí nařízení netrápí, protože je u nich amalgám často buď zakázán, nebo jsou výrazně preferovány jiné způsoby opravy zubů.

2.5.2. Užívání olova u rybářů a myslivců

Zprávy o zákazu olova pro rybáře a myslivce se začal objevovat v polovině roku 2016. Obsah článků se týká žádosti Evropské komise pro ECHA (Evropská agentura pro chemické látky) o navržení omezení olova. Ten se objevil koncem roku 2015 v dopise adresovanému ředitelovi ECHA, která měla využití právě v olověných střelách a rybářských potřebách začít zkoumat.⁸⁹

Ve zprávě, kterou ECHA zveřejnila v květnu 2016, se píše, že skutečně zkoumá možnost zákazu olověných střel, protože olovo „může znamenat risk pro lidské zdraví a přírodu, především pak pro určité vodní druhy.“⁹⁰ Proto je základním předpokladem pro posuzování podobných problémů především dopad na zdraví člověka.

Zároveň je třeba dodat, že podobná upozornění vznikají právě proto, aby na ně mohly zájmové skupiny reagovat. Reakce českých rybářů a myslivců je proto pochopitelná, ovšem do určité míry přehnaná. Jednotlivé státy a dokonce i různé zájmové skupiny se k návrhu mohou vyjádřit, nejedná se tak o předem dané rozhodnutí, pouze o návrh a pokus „rozvířit diskuzi“ na toto téma.

Česká republika je jednou ze zemí Evropské unie, kde již zákaz používání olověných střel v mokřadech zaveden je a to od konce roku 2010. (Zákon č. 449/2001 sb.), kdy zmiňovaný zákon říká: „Zakazuje se ... používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva na mokřadech.“

⁸⁹Žádost Evropské komise pro ECHA [online] zdroj: https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/echa_annex_xv_restriction_proposals_en.pdf/ed07424a-328d-88e0-b7c6-412251426582

⁹⁰Zpráva ECHA ke škodlivosti olovo. [online] zdroj: https://newsletter.echa.europa.eu/home/-/newsletter/entry/2_16_reach-restrictions-underway-for-lead-and-tattoo-inks-where-are-we

Nejedná se tedy o to, že by v Česku podobný problém nebyl řešen, jedná se pouze o sjednocení legislativy. Důležité je také zmínit, že k zákazu olověných střel na mokřadech se vyjádřila „FACE: The European Federation of Associations for Hunting & Conservation“⁹¹, která zmínila, že je pro zákaz olověných střel v mokřadech, ale naopak vůči úplnému zákazu by byla zásadně proti.

Žádost zároveň výslovně říká, že by se při posuzování mělo dohlížet nejen na zdraví zvířat a konzumentů zvěře, ale také na zdraví střelců.⁹² Zároveň je třeba dodat, že články se často vůbec nezmiňují o alternativách pro olověná závaží, jakou jsou třeba závaží z těžkého betonu.

K tomu, aby byl zákaz skutečně přijat, je třeba podpora České republiky. Jednotlivá rozhodnutí ECHA jsou totiž přijímána po procesu, ve kterém mají zastoupení všechny členské státy.⁹³ Ty spolu veškerá rozhodnutí nejprve konzultují a následně musejí být přijaty jednomyslně. Nelze tedy, aby byly některé členské státy přehlasovány.⁹⁴ Buď musí mezi státy zavládnout shoda, nebo je výsledné rozhodnutí po schvalovacím procesu ponecháno na Evropské komisi.

2.5.3. Rakovinotvorný tuzemský rum

Informace o tom, že si „Evropská unie znovu posvětila na tuzemský rum“ a že nám ho nejspíše „zcela zakáže“ se začaly objevovat v září 2017.

⁹¹ Zpráva FACE o zbrojní situaci v Evropě. [online] Zdroj:

http://www.face.eu/sites/default/files/attachments/the_situation_on_european_level_-_lead_in_ammunition_-_cy_griffin_face.pdf

⁹² „of animal welfare such as avoided suffering of animals in the context of hunting and aspects related to potential accidents to hunters and sport shooters of lead ammunition and its alternatives. Particular attention should be paid to the differences of different types of ammunition (e.g. bullets, pellets, shot, etc.). Military use of ammunition should be excluded.“ píše se ve zprávě. Zdroj: https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/echa_annex_xv_restriction_proposals_en.pdf/ed07424a-328d-88e0-b7c6-412251426582

⁹³ Proces fungování ECHA [online] Zdroj: <https://echa.europa.eu/cs/regulations/reach/evaluation/actors>

⁹⁴ tamtéž

Kvůli tlaku evropské veřejnosti, která se začala více zajímat o to, co jí a pije, bylo členskými státy EU v roce 2008 schváleno tzv. nařízení o ochucovadlech.⁹⁵ Následně tak bylo značně zpřísněna pravidla pro používání tzv. "éček" a označování potravin obecně.

V případě ochucovadel, mezi která spadá právě rumová trest', bylo dohodnuto, že výrobci mají 10 let (tedy do roku 2018) na požádání o povolení užívání ochucovadel. Evropská asociace výrobců ochucovadel, jejímiž členy jsou čeští výrobci, tak učinila v roce 2016.

Následně tak mohla Evropská agentura pro bezpečnost potravin (EFSA) vypracovat vědeckou studii o kterou se zpráva opírá. Studie v rumové tresti identifikovala tři látky, které mají genotoxický účinek, tedy schopnost narušit genetický materiál živých buněk. Panel expertů proto povolení rumové tresti nedoporučil.

Evropská komise je v době, kdy se téma objevilo, v procesu jednání o výsledcích studie s členskými státy, včetně České republiky, a do dubna 2018 musí dle zákona rozhodnout, zda tresti povolení udělit či nikoliv. Výrobci, kteří rumovou trest' používají, momentálně aktivně hledají její přírodní náhražky, které nebudou zdraví škodlivé. Nejvíce se to týká výrobců v Německu, Rakousku, Rumunsku a samozřejmě v České republice.⁹⁶

A právě zpráva Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) působícího v italské Parmě, která byla zveřejněna v červnu 2017,⁹⁷ je pro vysvětlení mýtu zcela

⁹⁵ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1334/2008

⁹⁶ MÝTUS: EU prý zakáže český "rum" (tuzemák), IN: Zastoupení Evropské komise v ČR, Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/170922_rum_cs

⁹⁷ EFSA CEF Panel (EFSA Panel on Food Contact Materials, Enzymes, Flavourings and Processing Aids), Silano V, Bolognesi C, Castle L, Cravedi J-P, Engel K-H, Fowler P, Franz R, Grob K, Gurtler R, Husøy T, Karenlampi S, Milana MR, Penninks A, Tavares Pocbas MF, Smith A, Tlustos C, Wolfle D, Zorn H, Zugravu C-A, Beckman Sundh U, Benigni R, Brimer L, Mulder G, Oskarsson A, Svendsen C, Martino C and Mennes W, 2017. Scientific Opinion of Flavouring Group Evaluation 500 (FGE.500): rum ether. EFSA Journal 2017;15(8):4897, 53 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.489>

zásadní. Ta sama se zabývala „vědeckým pohledem na vliv rumového aroma na lidské zdraví.“

Pro účely této práce není třeba řešit metodologické postupy studie, ale spíše její prezentaci v českých médiích. Zprávu o možných problémech tuzemáku přinesly jako první Hospodářské noviny s tvrzením, že „podle vědců z Evropského úřadu pro bezpečnost potravin obsahuje látku, která je rakovinotvorná, konkrétně ethylester kyseliny mravenčí (mravenčan ethylnatý).“⁹⁸

Ethylester kyseliny mravenčí (známý též jako ethylformiát, v anglickém překladu ethyl-formate) je skutečně v práci zmiňován, ovšem EFSA o něm konstatuje následující: „No safety concern at the estimated level of intake based on the MSDI approach,“ tedy že při stanoveném množství příjmu nehrozí žádné bezpečnostní problémy.

Naopak zpráva jasně říká,⁹⁹ že v sobě zkoumané vzorky rumové tresti obsahovaly ethanol, jeho derivát acetaldehyd a furan, které EFSA, které jsou podle ní „karcinogenní a genotoxické.“

Pro pochopení problému je nutné uvést, že zmiňovaný „ethylester kyseliny mravenčí“ je naprosto zásadní součástí rumového aroma, zatímco ethanol, acetaldehyd a furan jsou spíše vedlejší produkty, které se sice objevují přirozeně, ale nejsou nedílnou součástí. Zatímco u ethanolu a acetaldehydu je zcela pochopitelné, že se v rumovém aroma vzhledem k tomu, k čemu je toto aroma užíváno, nachází, tak u furanu se jedná o škodlivou látku, se kterou se snaží EU vypořádat nejen v tomto případě. Důležité je zde

⁹⁸ Český rum obsahuje rakovinotvornou látku. Odborníci řeší, jak moc je nebezpečná. V případě zákazu by Česko chtělo výjimku. IN: iHned.cz [online] Zdroj: <https://archiv.ihned.cz/c1-65886870-cesky-rum-obsahuje-rakovinotvornou-latku-odbornici-resi-jak-moc-je-nebezpecna-v-pripade-zakazu-by-chtelo-cesko-u-eu-vyjimku>

⁹⁹ „However, the Panel concluded that substances in congeneric group 1 (ethanol and acetaldehyde) and congeneric group 12 (furan) are carcinogenic and genotoxic. The Panel also identified genotoxicity concerns for substances in congeneric group 3 (3-pentene-2-one). The exposure for congeneric group 10 (ethers of various structures) was above the Threshold of Toxicological Concern (TTC) applicable for this group, but a point of departure or health based guidance value that covers all the substances in this group could not be identified. The Panel concluded that according to the overall strategy for the risk assessment of flavouring substances, the presence of genotoxic substances as process-derived constituents of rum ether is of safety concern. zdroj: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.4897>

právě množství furanu, které se tam nachází a kolik toho člověk dokáže/spotřebuje za den.

U tohoto případu je zároveň třeba uvést, že odkazuje na jinou zprávu týkající se právě furanu, která na podzim stejného roku vyvolala další zavádějící zprávu, tentokrát se týkající řádně propečených hranolek, chleba a pražené kávy.

2.5.4. Slevy na dětské výživy

Zpráva o tom, že Brusel zakázal slevy na dětské výživy, se objevila v českých médiích ve zkoumaném období na začátku roku 2016, ale svůj původ má podstatně dále v minulosti. Ve zkoumaném období se poprvé objevil na serveru Novinky.cz a v deníku Právo ve článku, který říká: „Obchodníci nesmějí dávat slevu na kojeneckou výživu pro děti mladší půl roku, ač jde o drahou záležitost. Jedno balení vychází na stokoruny, měsíčně výdaj hravě přesáhne tisíc korun. Přesto už od roku 2006 platí směrnice o počáteční a pokračovací kojenecké výživě. Přijala ji Evropská komise, která jak slevy, tak reklamu na kojeneckou výživu pro nejmenší zakazuje.“¹⁰⁰

Ačkoliv skutečně taková směrnice existuje¹⁰¹, tak co se týče reklamy na počáteční a pokračovací kojeneckou výživu, neměla na Českou republiku žádný vliv. Česká republika tuto problematiku vyřešila již v roce 2002, kdy v platnost vstoupil Předpis č. 138/2002 Sb.¹⁰², který daný problém pokrývá mnohem detailněji, než směrnice EU. Smysl směrnice spočívá totiž v tom, aby jednotlivým členským státům byly nastaveny mantinely, do kterých se svou vlastní legislativou musí vejít. Česká republika tak EU v tomto směru nejenom předběhla, ale také mnohem detailněji vymezila hranice.

¹⁰⁰ Dětské výživy jsou drahé. Brusel na ně zakázal slevy. IN: Novinky [online] zdroj: <https://www.novinky.cz/ekonomika/390670-detske-vyzivy-jsou-drahe-brusel-na-ne-zakazal-slevy.html>

¹⁰¹ SMĚRNICE KOMISE 2006/141/ES ze dne 22. prosince 2006 o počáteční a pokračovací kojenecké výživě a o změně směrnice 1999/21/ES

¹⁰² Předpis č. 138/2002 Sb., zdroj: SBÍRKA ZÁKONŮ ročník 2002, částka 57, ze dne 15. 4. 2002

Druhý případ se objevil v deníku Echo24.cz, který zmiňuje, že se matky bouří proti nařízení Evropské unie, protože „mají prsa na sex, ne na kojení“. Kromě toho, že Echo stejně jako média z vydavatelství Borgis, zmiňuje „výročí této směrnice,“ tak také říká, že jedna z poboček drogerie odmítla vzít jedné z nakupujících věrnostní kartičku.

Zákon ale nevymezuje, že se na kojeneckou výživu nedají uplatnit žádné slevy. Podle článku 5e odstavce 3 platí, že „Výrobci a prodejci počáteční kojenecké výživy se zakazuje předávat na veřejnosti bezplatně nebo se slevou výrobky, vzorky nebo dary na podporu prodeje“. Zákon však nevymezuje, aby s kojeneckou výživou bylo nakládáno jako s ostatním zbožím a byla uplatněna hromadná sleva.¹⁰³

Zajímavý je v případě také fakt, že se Česká republika snažila o zlevnění dětské výživy snížením sazby DPH na začátku roku 2015, kdy byla snížena z 15 procent na 10¹⁰⁴, což bylo ovšem poměrně rychle následováno zvýšením cen výrobků ze stran firem vyrábějících náhradní výživu.¹⁰⁵

Podobný případ se objevil i v britských médiích, ale později než v těch českých. The Telegraph zmínil příběh mladé ženy, které nechtěla drogerie proplatit parkovací lístek, což je jeho běžná praktika při nákupu nad určitou finanční hranici, protože si za peníze koupila dětskou výživu.¹⁰⁶ A stejně jako ty české se opírá o špatný výklad evropské směrnice.

¹⁰³ STÝSKALÍKOVÁ, Kamila. Dodržování kodexu marketingu náhrad mateřského mléka [online]. Brno, 2014 [cit. 2018-03-20]. Zdroj: <<https://is.muni.cz/th/gtjze/>>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce Jitka Pokorná.

¹⁰⁴ Zákon č. 262/2014 Sb.

¹⁰⁵ Výrobce dětské výživy od ledna zdraží. S nižší DPH to nesouvisí, tvrdí. IN: iDnes.cz, Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/detska-vyziva-dph-zdrazeni-vyroba.A141119_142240_domaci_hv

¹⁰⁶ European Union criticised for penalising mothers who do not breastfeed their babies. IN: [Telegraph.co.uk](https://www.telegraph.co.uk). Zdroj: <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/11/12/european-union-criticised-for-penalising-mothers-who-do-not-brea/>

Články, které se k problému objevily v českých médiích, tak postrádají jakoukoliv hlubší znalost problému a autoři si v obou případech nezjistili nejenom základní fakta, ale také přejali rétoriku obchodních řetězců a výrobců.

2.5.5. Nepromokavé materiály

Koncem roku 2016 se objevila v médiích zpráva, že se Evropské unii znelíbilo nepromokavé oblečení. První článek se objevil v Hospodářských novinách v půlce února 2017 a poměrně objektivně popisuje situaci, protože říká, že se nepromokavé materiály nebudou zakazovat, ale budou se zakazovat toxické látky v nich.

„Zákaz“ vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, které „by mělo zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí a volný pohyb látek samotných a obsažených v přípravcích a v předmětech a současně zvýšení konkurenceschopnosti a inovace.“¹⁰⁷

Nařízení a vznik Evropské agentury pro chemické látky bylo odsouhlaseno Evropským parlamentem i členskými státy, mimo jiné také Českou republikou.

Samotné omezení pak vychází z NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/1000 ze dne 13. června 2017, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o perfluoroktanovou kyselinu (PFOA), její soli a chemické látky příbuzné PFOA.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

¹⁰⁸ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/1000

V té se jasně píše, že o zákazu nebo alespoň částečném omezení PFOA se uvažuje již od roku 2013, kdy byla látka zařazena na kandidátský seznam látek vzbuzujících mimořádné obavy. Členské státy Německo a Norsko následně předložily Evropské agentuře pro chemické látky dokumentaci, v níž navrhly omezit její užití kvůli obavám o lidské zdraví a životní prostředí.¹⁰⁹

Česká média se celé kauze věnovala pouze prostřednictvím monitoru článku z Hospodářských novin, kdy se jeho obsah zjednodušil na tvrzení jako „Konec nepromokavého oblečení?“¹¹⁰ nebo „Nepromokavé oblečení v ohrožení! Podle EU škodí přírodě.“¹¹¹

Ačkoliv nařízení i studie jasně říkají, že jedním z důležitých aspektů je právě vliv na zdraví člověka, články toto nejspíše záměrně ignorují a akcentují především vliv PFOA na životní prostředí.

Zároveň je třeba dodat, že nařízení odpovídá současnému trendu výrobců sportovních potřeb a materiálů. Ačkoliv je látka problematická a o jejích negativních vlivech se diskutuje nejméně od 70. let, výrobci začali problém PFOA významněji řešit v roce 2014, kdy se objevila aféra v souvislosti s Mistrovstvím světa ve fotbale.

Tehdy bylo podle organizace Greenpeace nalezeno zvýšené množství PFOA v několika oficiálních produktech Mistrovství světa od firem Puma, Adidas a Nike. Ty na to reagovaly prohlášením, že se jejich výrobky do roku 2017 zcela oprostí od užívání toxických látek.¹¹²

¹⁰⁹ Článek 3.

¹¹⁰ Konec nepromokavého oblečení? Škodí lidem, rozhodla EU, a zákaz je na stole. IN: Eurozpravy.cz, Zdroj: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/182410-konec-nepromokaveho-obleceni-skodi-lidem-rozhodla-eu-a-zakaz-je-na-stole/>

¹¹¹ Nepromokavé oblečení v ohrožení! Podle EU škodí přírodě. IN: tn.cz, Zdroj: <http://tn.nova.cz/clanek/nepromokave-obleceni-v-ohrozeni-podle-eu-skodi-prirode.html>

¹¹² Chemical management progress at the adidas Group. [online] Zdroj: https://www.adidas-group.com/media/filer_public/2014/06/11/11062014_chemical_management_progress_at_the_adidas_group.pdf

Je tedy potřeba shrnout, že se v žádném případě nejedná o novinku, Evropská unie i její členské státy bojují proti zneužívání toxických látek dlouhou dobu.

2.5.6. Igelitové tašky

Případ zákazu igelitových tašek z Bruselu se objevil v českém mediálním prostředí začátkem roku 2017. První dohledatelnou zprávu ve zkoumaných médiích zveřejnil Týden.cz s titulkem: „„Konec igelitek zdarma!“ káže EU. Zaplatíme i za pytlík na rohlíky?“, který jakoby nastolil úroveň referování o případu v českých médiích.

Zajímavostí je, že se téma začalo v českých médiích objevovat až s implementací evropské legislativy do té české. Evropská unie vydala totiž již v roce 2015 směrnici¹¹³, kterou se problematika igelitových tašek zabývá.

Ta byla mimo jiné schválena Evropskou radou a v ní i Českou republikou, která hlasovala pro tento zákon.¹¹⁴

Zřejmě nejvíce pak proslavil falešnou zprávu deník Mladá Fronta DNES, který se o něm zmínil na své titulní stránce s titulkem: „Brusel povolí jen dvě igelitky týdně“. V něm se zmiňuje statistika, že chce Evropská unie omezit spotřebu plastu a ideálně by chtěla, aby se do roku 2019 smrškla na 90 tašek za rok, tedy zhruba dvě týdně.

Falešnost zprávy tedy spočívá ve špatném výkladu evropského zákona českými médii. Čeští zákonodárci dostali v rámci směrnice možnost na tři přístupy, jak zajistit snížení: Buďto zakázat tašky z lehkého plastu úplně, nebo je zakázat zdarma rozdávat v místě nákupu, případně pak najít vlastní způsob, jak omezit spotřebu plastu.

¹¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015, kterou se mění směrnice 94/62/ES, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek

¹¹⁴ Hlasování Rady EU. Zdroj: <http://www.votewatch.eu/en/term8-directive-of-the-european-parliament-and-of-the-council-amending-directive-94-62-ec-on-packaging-and.html>

Směrnice tedy nefunguje ve smyslu, že by „Brusel povolil pouze dvě igelitky týdně,“ nebo že by „Evropská unie kázala, že igelitky nesmí být zdarma.“ Evropská unie s podporou rozhodnutí českých zástupců v evropských rozhodovacích orgánech pouze určila směr, kterým je postupné omezení škodlivých lehkých plastů.

2.5.7. Rychlovarné konvice a toustovače

Téma o zákazu výkonných rychlovarných konvic vychází ze stejného principu, ze kterého vychází zákaz výkonných vysavačů, tedy špatného výkladu energetického NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1369, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU.¹¹⁵

To stanovuje větší požadavky na nižší spotřebu energie pro výrobky a jasné uvedení energetických štítků, které značí, jak výkonné jednotlivé výrobky jsou. Podle názoru a propočtu Evropské komise by v roce 2020 měla každá domácnost ušetřit až 465 eur při zlepšení efektivity jejich výrobků.¹¹⁶

Je zároveň třeba dodat, že se nejedná o rozhodnutí Evropské komise, ale nařízení Evropského parlamentu a Rady EU, tedy dvou institucí, ve kterých mají Češi své zastoupení. K tomu je třeba také dodat, že Česká republika hlasovala pro přijetí tohoto návrhu.¹¹⁷

Zpráva se proslavila především v Británii, kde má právě čaj a opečený toustový chléb silnou tradici a kde byl spojován s Brexitem. Dokonce se objevila informace, že se

¹¹⁵ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017

¹¹⁶ Energetické štítkování a ekodesign. IN: Evropská komise. Zdroj: <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products>

¹¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (první čtení)

právě hlasování o tomto bodu muselo kvůli Brexitu o několik měsíců odsunout. Jako mýtus byl označen britským zastoupením Evropské komise.¹¹⁸

2.5.8. Kapitánské zkoušky

Zpráva o potřebě kapitánských zkoušek je jedním z těch nejvíce lokálních, které se objevily ve výběru a v českých médiích se začalo objevovat v květnu roku 2016. Téma se objevilo se v deníku Právo (a jeho sesterské internetové verzi Novinky.cz) a o tři dny později v tištěné i internetové verzi Deníku.

Obě verze tvrdí, že má Moravský kras a především pak správa Punkevních jeskyní nouzi o lodní kapitány, kteří v podzemí převážejí turisty, protože je podle nového nařízení EU potřeba, aby měli kapitánské zkoušky.

Legislativa zabývající se kapitánskými zkouškami a bezpečností přepravy osob a zboží skutečně existuje, ale nejedná se o nařízení, nýbrž směrnici. Ta byla vydána roku 1996 a později prošla třemi úpravami.¹¹⁹ Ta poslední proběhla roku 2008¹²⁰ a od té doby nebyla evropská legislativa změněna.

Jedná se tedy o novou legislativu České republiky, která doplňuje mezery v českém zákonu, který se snažil napravit chybějící legislativu, která měla být doplněna po vstupu České republiky do Evropské unie. V praxi to tak znamená, že se rozhodně nejedná o „nové nařízení Evropské unie.“

Novou legislativou je totiž Vyhláška č. 42/2015 Sb. o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel, která se problémem zabývá. Ta skutečně vychází ze zmíněné evropské

¹¹⁸ EC has not decided to regulate toasters or kettles – and could not decide alone anyway. IN: European Commission Blog - Euro myths. Zdroj: <https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/ec-has-not-decided-to-regulate-toasters-and-kettles-and-could-not-decide-alone-anyway/>

¹¹⁹ Směrnice Rady 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

¹²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 ze dne 22. října 2008 o přizpůsobení některých aktů přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy regulativnímu postupu s kontrolou podle rozhodnutí Rady 1999/468/ES – Přizpůsobení regulativnímu postupu s kontrolou – Část první

legislativy a skutečně nařizuje nutnost kapitánských zkoušek pro lodníky. A česká legislativa skutečně nepočítá s anomálií, jako jsou Punkevní jeskyně, avšak Evropská směrnice, ze které český zákon vychází, s podobnou anomálií počítá. Článek 3 totiž říká, že „členský stát může po konzultaci s Komisí vyjmout z působnosti této směrnice vůdce plavidel provozovaných výhradně na vnitrostátních vodních cestách nespojených se sítí splavných vodních cest jiného členského státu a vydávat jim národní osvědčení vůdce plavidla, přičemž podmínky pro jejich získání se mohou lišit od podmínek stanovených v této směrnici. Platnost těchto národních osvědčení je v takovém případě omezena na tyto vodní cesty.“¹²¹

To znamená, že česká legislativa se po dohodě s Evropskou komisí mohla dohodnout, že by Punkevní jeskyně a případně i další podobné anomálie z legislativy vyňala, ale nečinila tak.

2.5.9. Pokuty za volně dostupnou wi-fi v hotelu či restauraci

Nepravdivé informace jsou i ve zprávách o tom, že EU bude pokutovat za volně dostupnou wi-fi v hotelu či restauraci. Téma se objevilo v únoru 2018, chvíli před tím, než evropské nařízení GDPR vstoupilo v účinnost. Zajímavých je na případu hned několik informací. Zaprvé se objevil v jednom ze serióznějších českých médiích E15.cz, za druhé byl krátce po svém zveřejnění dementován úřadem pro ochranu osobních údajů¹²² a za třetí byl brzy nato stažen i ze stránek média, kde byla vydána omluva za dezinformaci či špatnou informaci.

¹²¹ Směrnice Rady 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

¹²² Nepravdy o wi-fi v souvislosti s GDPR. IN: HelpGDPR.cz, Zdroj: https://www.helpgdpr.cz/rstsp/clanky.nsf/i/nepravdy_o_wi-fi_v_souvislosti_s_gdpr_18022808_45964752

Článek vychází z velmi diskutovaného nařízení GDPR, které se zabývá ochranou osobních údajů.¹²³

Základní dezinformací ve článku je fakt, že ani GDPR, ani unijní regulace soukromí a elektronických komunikací nevyžaduje wi-fi síť zabezpečit, tj. zaheslovat. „Ochrana soukromí totiž vychází z oprávnění na informační sebeurčení subjektu údajů. Osobní údaje patří subjektu údajů a je primárně na jeho svobodném rozhodnutí, komu je poskytne; výjimky stanoví právní předpis. Je tedy na každém člověku, zda se rozhodne používat cizí nezaheslovanou síť, je to na jeho vůli,“ píše se v odůvodnění ÚOOÚ.

Je třeba tak také zdůraznit, že primární regulací, co se týče přenosu dat, je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích). Ta byla do českého právního řádu převedena zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) a zákonem č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti).

Podle názoru ÚOOÚ pak „dalším nepravdivým tvrzením je konstrukce trestněprávního spolupachatelství. Na rozdíl od přestupkového práva je trestněprávní odpovědnost postavena vždy výlučně na zavinění. To zde ale pojmově nepřipadá v úvahu.“¹²⁴

Kromě dalších omylů, jako mylného označení GDPR za zákon, i když se jedná o nařízení EU a platnost nařízení, které platí od 25. května 2016 nikoliv od stejného data

¹²³ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016

¹²⁴ Nepravdy o wi-fi v souvislosti s GDPR. IN: HelpGDPR.cz, Zdroj:

https://www.helpgdpr.cz/rstsp/clanky.nsf/i/nepravdy_o_wi-fi_v_souvislosti_s_gdpr_18022808_45964752

roku 2018, je nepravdivou informací také výše pokuty. Média velmi často v souvislosti s GDPR zmiňují částky „až dvacet milionu eur.“

Pomineme-li fakt, že porušení povinností při provozu wi-fi sítě se řídí českými právními předpisy, do budoucna nařízením o soukromí a elektronických komunikacích. Tak ale ani u trestání podle GDPR v drtivé většině případů nehrozí pokuta „až dvacet milionů eur“.

V právním státě musí být totiž výše pokuty přiměřená deliktu (článek 83 odst. 1 GDPR). V případě nezabezpečené hotelové wi-fi sítě, i kdyby to snad měl být delikt, ačkoliv není, se v žádném případě nejedná o částku 20 000 000 €, nýbrž o pět řádů, tj. 100 000×, méně.

Zajímavostí také je, že článek monitorovalo Echo24.cz, které E15.cz citovalo. To ve svém článku všechny zavádějící informace přebralo. Deník E15 svůj článek následně s omluvou a objasněním situace stáhnul, ale Echo24.cz nikoliv. Znamená to tak, že informace v českém mediální prostoru nadále žije.

Závěrem je třeba dodat, že směrnice GDPR rozhodně nebyla České republice nařízena z EU, protože pro ní hlasovali naši zástupci jak v Radě EU¹²⁵, kteří hlasovali pro její schválení, tak v Evropském parlamentu.

2.5.10. Zákaz brambůrků, chleba a hranolek

Aféru kolem zákazu chipsů a hranolků v českém prostředí rozvířil především deník Blesk, který na svou titulní stranu 28. července natiskl obří fotografii s nápisem: „Evropská unie chce zakázat: Brambůrky, hranolky, chléb a kávu,“ která výrazně implikovala, že bychom si jednu z těchto pochoutek v blízké budoucnosti nemuseli dát.

¹²⁵ Výsledek hlasování o směrnici Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV

Pravda je ale jinde, jak se nakonec také v článku dočtete. Evropská unie opravdu nechce žádnou z těchto pochoutek zakázat, pouze se snaží ochránit občany EU před rakovinotvorným akrylamidem.¹²⁶

Akrylamid je látka, která vzniká přirozenou cestou v potravinách při tepelné úpravě pokrmů za vysokých teplot (např. pečení, grilování, smažení). Akrylamid může způsobovat rakovinu u zvířat a odborníci se domnívají, že může být pravděpodobně příčinou rakoviny i u lidí.¹²⁷

I proto se v roce 2015 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) rozhodl, že akrylamid v jídle představuje obecné ohrožení zdraví.¹²⁸ Podle zprávy EFSA jsou konzumenti ohroženi především skrze průmyslově vyráběné potraviny, kterými jsou především brambůrky, hranolky, chléb, sušenky a káva.

Je potřeba říci, že problém akrylamidu není pro potravinářský průmysl ničím novým. Evropští výrobci i spotřebitelé se jím zabývají velmi dlouho. Již v roce 2011 vydala nezisková organizace FoodDrinkEurope zaštiťující potravinářský průmysl EU zprávu¹²⁹, která se problematikou akrylamidu a jeho možného snížení zabývá. Tehdy se snaha na společném řešení odhadovala na více než 8 let trvající dohady. Podle svého „Toolboxu“ se průmysl zavázal, že sníží hladinu akrylamidu v následujících letech. Jelikož se tomu tak podle zpráv EFSA nedělo¹³⁰, rozhodla se Evropská komise jednat a

¹²⁶ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/2158 ze dne 20. listopadu 2017

¹²⁷ AKRYLAMIDY. IN: FOODNET, Informační systém PK ČR, Zdroj: <http://www.foodnet.cz/slozka/?jmeno=Akrylamidy&id=1120>

¹²⁸ Acrylamide in food is a public health concern. IN: EFSA. Zdroj: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/150604>

¹²⁹ Food Drink Europe Acrylamide Toolbox 2011. IN: FoodDrinkEurope – 30 September 2011. Zdroj: https://www.fooddrinkeurope.eu/uploads/publications_documents/Toolboxfinal260911.pdf

¹³⁰ Acrylamide levels in food largely unchanged states EFSA's latest report. IN: EFSA. Zdroj: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/121023>

v létě roku 2016 podala návrh, který donutí výrobce potravin skutečně nebezpečnou látku snížit.

Kolem návrhu se tak rozjela velká mediální masáž, kdy se především z Bruselu začalo objevovat několik hlasů pro i proti. K návrhu se mohlo vyjádřit a také vyjádřilo mnoho zainteresovaných skupin¹³¹ v připomínkovém řízení Evropské komise, kde mimochodem nezazněl jediný hlas od občanů či zájmových skupin z České republiky.

Komise nakonec svůj návrh schválila, stejně jako byl následně schválen Evropským parlamentem a Radou.¹³²

Nařízení v praxi není velkým omezujícím krokem. Alespoň podle názorů odborníků. Například Evropská organizace na ochranu spotřebitele (BEUC) píše, že budou výrobci muset pouze dodržet, aby jejich výrobky nepřesahovaly stanovené limity, což v současnosti splňuje zhruba 85-90 procent výrobků na trhu.¹³³

V samotném nařízení komise se pak jasně říká, že se omezení určuje podle velikosti podniku a hlavní důraz na omezení je kladen na velké společnosti, nikoliv na malé lokální podniky.

Co se týče belgické speciality dvakrát smažených hranolků, bude omezení i díky snaze belgických prodejců a lobbistů velmi mírné. Vychází to i z průzkumu nadace Changing Markets¹³⁴, která provedla výzkum mezi bruselskými prodáváči hranolků.

¹³¹ Commission Reg. (EU) on the application of control & mitigation measures to reduce the presence of acrylamide in food. IN: Evropská Komise. Zdroj: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-2895100_cs

¹³² NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/2158 ze dne 20. listopadu 2017

¹³³ No. The EU does NOT want to ban your chips. IN: The European Consumer Organization. Zdroj: <https://www.beuc.eu/blog/no-the-eu-does-not-want-to-ban-your-chips/>

¹³⁴ Fifteen percent of Brussels' friteries surveyed selling potato fries with high levels of known carcinogen. IN: Changin Markets. Zdroj: http://changingmarkets.org/wp-content/uploads/2017/02/Press-release_ACRYLAMIDE-in-fries-Brussels_final.pdf

Z dvaceti testovaných stánků nové limity množství akrylamidu překročily pouhé tři. Výzkum dokonce uvádí, že hranolky z řetězce McDonald's v sobě obsahovaly větší (i když zcela přijatelné) množství akrylamidu, než dvakrát smažené bruselské hranolky.¹³⁵

2.5.11. Zákaz vzduchovek

Hrozba zákazu vzduchovek se objevila již před samotným zkoumaným obdobím, kdy se objevila na TV Nova a potažmo webu tn.cz¹³⁶. Zpráva vycházela z tvrzení české zbraňové lobby LEX, což je „sdružení na ochranu práv majitelů zbraní.“¹³⁷ Tehdy zpráva říkala, že u nového nařízení skutečně hrozí, že budou muset na plynové, ale i vzduchové zbraně mít majitelé zbrojní pas.

A ve skutečnosti bylo na zprávách TV Nova něco pravdivého, protože návrh směrnice byl velmi obecný a média stejně jako lobby LEX si ho vztáhla na české zákony.

V prvním návrhu novely směrnice stojí, že se „poplašné a signální zbraně, salutní a akustické zbraně, jakož i napodobeniny,“¹³⁸ přesouvají do kategorie C. A právě vzduchovky, stejně jako plynové zbraně nebo airsoftové zbraně se mohou řadit do kategorie napodobenin. Vychází to tak alespoň ze zprávy komise z roku 2010¹³⁹, která se problémem zabývala a která ukázala, že je evropský trh v tomto ohledu ne zcela jednotný a zatímco některé státy mají napodobeniny ukotveny v zákoně, jiné nikoliv.

¹³⁵ Fifteen percent of Brussels' friteries surveyed selling potato fries with high levels of known carcinogen. IN: Changin Markets. Zdroj: http://changingmarkets.org/wp-content/uploads/2017/02/Press-release_ACRYLAMIDE-in-fries-Brussels_final.pdf

¹³⁶ Boj proti teroru podle EU: Zbrojní průkaz má být i na vzduchovku! IN: tn.cz. Zdroj: <https://tn.nova.cz/clanek/zakaze-eu-lidem-zbrane-novy-zakon-vyvolava-poboureni.html>

¹³⁷ Odhad dopadů zamýšlené novely Směrnice 2008/51/ES o nabytí a držení střelných zbraní. IN: GUNLEX.cz. Zdroj: <https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/2237-odhad-dopadu-zamyslene-novely-smernice-2008-51-es-o-nabyvani-a-drzeni-strelnych-zbrani>

¹³⁹ ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Uvádění replik střelných zbraní na trh

Při nejtvrdějším právním výkladu se tak věta, že „zbraně kategorie C může nabývat do vlastnictví, držet a případně nosit držitel příslušné skupiny zbrojního průkazu nebo držitel zbrojní licence.“¹⁴⁰ skutečně může brát tak, že na vzduchovky či airsoftové zbraně by byla potřeba zbrojní průkaz.

Směrnice, ze které náš zákon vychází, však nevyžaduje, aby kategorie C byla podmíněna zbrojním průkazem, ale pouze říká, že „střelnou zbraň kategorie C není možné držet, pokud ji držitel neohlásí orgánům členského státu, ve kterém je tato zbraň držena,“ což by mohlo znamenat například ohlášení při nákupu. Čeští zákonodárci však vyžadovali, aby byl zákon přísnější a zavedli povinnost zbrojního průkazu.

„Úředníci z Bruselu“ si však byli nejspíše vědomi problému již na začátku, když v důvodové zprávě u návrhu nařízení uvedli, že se snaží „vytvořit společné technické pokyny týkající se upravitelnosti poplašných/signálních zbraní a napodobenin ke střelbě, a to stanovením podrobných kritérií, podle nichž se poplašné zbraně a napodobeniny považují za zbraně, které lze upravit, čímž se uvedené zbraně zahrnou do působnosti směrnice o střelných zbraních.“ Jinými slovy by měl být během řádného legislativního procesu jasné určeno, které napodobeniny a repliky mají být zahrnuty do směrnice. A obecně které zbraně mají být zahrnuty do směrnice.

Tak se po vyjednávání skutečně stalo a například po tlaku airsoftové lobby bylo již v na jaře roku 2016 navrženo Výborem pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, že se¹⁴¹

¹⁴⁰ Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení. IN: mvcr.cz. Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

¹⁴¹ The definition of the term "firearm" should continue to exclude objects which expel a shot, bullet or projectile by the action of a non-combustible propellant, for example through the operation of compressed air or other gas, including so-called airsoft guns, as well as objects which merely have the appearance of a firearm (replicas, imitations), provided in both cases that such objects cannot be converted to a firearm or do not contain an essential component which is capable of being used in a firearm. Member States should be able to regulate such objects under their national law,“

kdy se snažila upřesnit, že tyto vzduchové zbraně pod směrnicí spadat nebudou.¹⁴² To později kvitovala i Evropská airsoftová asociace¹⁴³

Tak se skutečně stalo a pozměňovací návrhy Evropského parlamentu byly v březnu roku přijaty.¹⁴⁴ V praxi to tak znamená, že směrnice byla s těmito úpravami přijata.

O to zářející je článek z ledna 2017, který se objevil v Právu. Ten říká, že „chystaná evropská směrnice o zbraních bude mít mnohem širší dopad, než se dosud předpokládalo. Aktuální návrh počítá totiž s tím, že majitelé vzduchovek, které patřily k výbavě každého kluka, znehodnocených zbraní, plynových pistolí nebo replik pušek budou muset své zbraně zaregistrovat na policii.“¹⁴⁵ Tedy autor v ní počítá se situací, která platila více než rok před jeho vydáním a autor v něm vůbec nezohlednil návrhy a revize, které k němu přidal výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele.

Lze sledovat i nepravdivou zprávu o historických zbraních, na které se měly vztahovat stejné zákony. I vzhledem k tomu, že se jedná o stejný princip a v komplexnosti celého problému zbraňové směrnice byl do nalezených mýtů této diplomové práce zvolen pouze ten o vzduchovkách.¹⁴⁶

¹⁴² DRAFT REPORT on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Council Directive 91/477/EEC on control of the acquisition and possession of weapons

¹⁴³ Important Update on Airsoft in EU Firearms Law. IN: EAA, Zdroj: <https://www.euroairsoft.org/eu-firearms-law/>

¹⁴⁴ Zpráva o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní

¹⁴⁵ EU chce mít pod kontrolou i vzduchovky. Všichni majitelé budou muset na policii. IN: Novinky.cz, Zdroj:

<https://www.novinky.cz/domaci/426089-eu-chce-mit-pod-kontrolou-i-vzduchovky-vsichni-majitele-budou-muset-na-policii.html>

2.5.12. Zákaz zvířat

„EU nařídila likvidaci některých zvířat. Nepřežijí ani v ZOO,“ začaly se objevovat poplašné zprávy na stránkách českých deníků počátkem srpna 2017. Jak se brzy ukázalo, jednalo se o zcela zkreslující zprávu.

Zpráva vychází z NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů.¹⁴⁷

Jedná se o nařízení, které vstoupilo v platnost 1. ledna 2015 a Česká republika pro jeho schválení hlasovala na Radě EU.¹⁴⁸ Nařízení vychází z dlouhodobé snahy Evropské unie o udržení bio klimu v Evropské unii a dlouhodobé udržitelnosti přírody.¹⁴⁹

Nařízení i dlouhodobá strategie se zabývá tzv. invazivními nepůvodními druhy. Ty jsou podle Evropské unie¹⁵⁰ „jednou z největších hrozeb pro původní zvířata a rostliny v Evropě a vyvolávají problémy za miliardy eur.“ Důvod, proč chce Evropská unie jednat plošně, je ten, že zvířata nerespektují hranice mezi jednotlivými státy a proto je efektivnější fungovat celo unijně.

Vznikem „Seznamu invazních nepůvodních druhů s významným“, jak se odborně listu invazivních druhů říká, byla pověřena Evropská komise, která ho představila 13. července 2016. Tehdy v úředním věstníku Evropské Unie zveřejnila PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2016/1141.

Unijní seznam, jak se zkráceně listu říká, však nevznikal pouze „nikým nevolenými úředníky,“ ale vznikl ve spolupráci s jednotlivými členskými státy, kvůli

¹⁴⁷ Postoj Evropského parlamentu ze dne 16. dubna 2014 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 29. září 2014.

¹⁴⁸ Hlasování Rady EU. Zdroj: <http://www.votewatch.eu/en/term8-regulation-of-the-european-parliament-and-of-the-council-on-the-prevention-and-management-of-the-int.html>

¹⁴⁹ Combat invasive alien species – Target 5. IN: Evropská komise. Zdroj: http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/target5/index_en.htm

¹⁵⁰ EU Regulation 1143/2014 on Invasive Alien Species

čemuž také EU zveřejnila list s nejčastěji pokládanými otázkami, který jasně specifikuje, jak probíhal výběr. Evropská komise se na něm podílela společně s Vědeckým Fórem (ve kterém měli zastoupení všechny členské státy), načež byl tento seznam konzultován s jednotlivými členskými státy, kde mohly zaznít i hlasy českých zájmových skupin, kterých se problém týká, stejně jako byl nakonec finální text schválen Komisí pro invazivní druhy (IAS Committe), ve které se také nacházejí členské státy.¹⁵¹

Nejedná se tedy v žádném případě o výmysl Evropské komise. Jedná se o proces, do kterého mohla ve všech jeho krocích promlouvat Česká republika a její zástupci.¹⁵²

Zajímavostí je také fakt, že je ve člancích často zmiňováno, že zvířata nepřežijí ani v ZOO. K tomu je třeba dodat, že nařízení jasně říká, že se zvířata nemusejí likvidovat, ale musí být pouze zabráněno jejich rozmnožování a úniku do volné přírody. Pokud budou tyto podmínky splněny, tak mohou v zoologických zahradách dožít.

Důležitost tohoto mýtu je třeba vnímat i z pohledu toho, do jaké perspektivy je médii staven. Například deník Blesk.cz hned v úvodu říká: „Evropská unie má nové nepřátele. Překvapivě to nejsou teroristé, ale třeba mývalové, raci, nosálové, nutrie nebo vodní ibisové posvátní.“ Tedy sází zde jakousi absurdní situaci, kdy se invazní zvířata dostávají do rovnítka s teroristy. Podobně o tom začaly referovat i dezinformační weby, které spojují invazní zvířata a uprchlíky.

2.5.13. Očipování a následné zdražení cigaret

Začátkem roku 2018 se v deníku iDnes.cz objevila zpráva s následujícím titulkem: „Brusel nařídil očipování cigaret kvůli padělkům. Kuřivo v ČR může

¹⁵¹ Adoption of the first list of invasive alien species of Union concern. Zdroj: http://ec.europa.eu/environment/pdf/13_07_2016_QA_en.pdf

¹⁵² Nepůvodní a invazní druhy. IN: Ministerstvo životního prostředí. Zdroj: https://www.mzp.cz/cz/nepuvodni_a_invazni_druhy

podražít.¹⁵³ Článek popisuje to, jak se na „evropský tabákový trh chystá rána z Bruselu,“ v podobě očipování všech krabiček cigaret, což se promítne do zdražení pro koncové zákazníky. Ačkoliv má autorka článku skutečně pravdu v tom, že se Evropská unie chystá čipování cigaret zavést, tak se rozhodně nejedná o nečekanou ránu, které by přišlo z nikým nevoleného Bruselu.

Tabákovým průmyslem se zabývá směrnice SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/40/EU o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků.

Ta zavazuje Evropskou komisi k tomu, že „stanoví technické normy pro zavedení a provoz systému pro sledování a vyhledávání stanoveného v tomto článku, včetně označování jedinečnými identifikátory, záznamů, převádění, zpracovávání a uchovávání údajů, jakož i přístupu k uchovávaným údajům.“¹⁵⁴, načež je Komisi přiděleno několik pravomocí přijímat akty týkající se tohoto problému.

Na to je třeba říci, že legislativa byla schválena českými zástupci v Evropské radě, kteří Komisi takové pravomoci přidělili.

Směrnice vznikala po dohodě s evropskou tabákovou lobby a rozhodně se nejedná o zlovůli evropských úředníků nebo nějaký podraz na tabákový průmysl.

Nutno pak dále podotknout, že tvrzení o „následném zdražení“ je čistá fabulace. Stejně se totiž podle argumentů autora článku dá namítnout, že díky snížení falešných výrobků se cena sníží.

¹⁵³ Brusel nařídil očipování cigaret kvůli padělkům. Kuřivo v ČR může podražít. IN: iDnes.cz.

Zdroj: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/cigarety-regulace-oznaceni-pasovani-padelky.A180203_380660_ekonomika_rts

¹⁵⁴ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014

Samotná prováděcí nařízení ještě nebyla Evropskou komisí zveřejněna, na stránkách Evropské komise se zatím objevil návrh a jeho dodatky, které se problematikou zabývají. Ty byly přijaty 15. prosince 2017, tedy zhruba 2 měsíce před zveřejněním článku na iDnes.cz.

2.5.14. Pověřenec na GDPR do každé školy a vsi

Zavádějící zpráva o nutnosti pověřence na GDPR do každé vsi se poprvé objevil začátkem roku 2018, tedy v době, kdy má být legislativa implementována do českého zákona. Vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, známého především pod zkratkou GDPR.¹⁵⁵

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, označované jako GDPR (General Data Protection Regulation), představuje právní rámec ochrany osobních údajů platný na celém území Evropské unie. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů je přímo použitelné. Platí tedy na území členských států Evropské unie, včetně České republiky bezprostředně. K jeho použitelnosti není potřeba, aby byl obsah nařízení převeden do zákona. Je pouze potřeba provést některé změny v právním řádu, aby byl jako celek s nařízením slučitelný.¹⁵⁶

Zpráva však obsahuje několik mylných sdělení. Zaprvé jsou zmiňovány astronomické pokuty, které obcím za nedodržení hrozí. Pravdou je, že podle článku 83 nařízení je skutečně možné udělit pokutu a do výše 20 000 000 eur nebo 4 % z celkového ročního obratu, ale jedná se pouze o krajní možnost pro velké korporátní firmy. Jednotlivé členské země si však mohly nařízení samy upravit a snížit pokuty pro jednotlivé obce. To

¹⁵⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016

dokonce do takové výše, že se přemýšlelo o pouhých 5 tisíc korunách.¹⁵⁷ Ačkoliv byla později plánovaná pokuta v českém návrhu zvýšena, lze vidět, že možnosti na ulevení českým vesnicím a počátečním obavám zde byl.

Zároveň je třeba dodat, že zřízenec sice musí být v každé obci, ale zároveň není nutné, aby se jednalo o jednu osobu pro každý úřad. Nařízení jasně říká, že „skupina podniků může jmenovat jediného pověřence pro ochranu osobních údajů, pokud je snadno dosažitelný z každého podniku,“ a zároveň „je-li správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci či veřejným subjektem, může být s přihlédnutím k jejich organizační struktuře a velikosti jmenován jediný pověřenec pro ochranu osobních údajů pro několik takových orgánů nebo subjektů.“

Samotný počet, kolik DPO (Data Protection Officer), neboli pověřenec pro ochranu osobních údajů, může spravovat, je na výkladu jednotlivých států.

GDPR zároveň jasně neříká, které veřejné instituce musejí GDPR zpracovávat. V nařízení se píše, že ho musí zpracovávat pokud „zpracování provádí orgán veřejné moci či veřejný subjekt“, ale zároveň neurčuje, co přesně znamená „veřejný orgán a veřejný subjekt.“ V praxi nechává výklad na národním právu, které si jednotlivé členské státy mohou samy přebírat.

Nutno také podotknout, že se rozhodně nejedná o diktát EU, ale o rozhodnutí, které prošlo řádným legislativním procesem EU a pro jehož přijetí hlasovala Česká republika v Radě Evropské unie.¹⁵⁸

¹⁵⁷ Z hlediska nakládání s osobními údaji tzv. GDPR nepřináší pro veřejnou správu žádné zásadní změny. IN: Deník veřejné správy. Zdroj: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6750497>

¹⁵⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV

2.5.15. Úsporné vysavače

Stejně jako další „zákazy silných přístrojů“, i ten o vysavačích vychází z NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1369, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU.¹⁵⁹

To stanovuje větší požadavky na nižší spotřebu energie pro výrobky a jasné uvedení energetických štítků, které značí, jak výkonné jednotlivé výrobky jsou. Podle názoru a propočtu Evropské komise ušetří domácnost za životnost daného výrobku až 70 eur¹⁶⁰.

V tomto případě je ještě velmi důležité porovnání pojmů výkon a příkon. Evropská unie nijak neomezuje výkon, ale zaměřila se na příkon, což je zjednodušeně řečeno množství energie, které je do vysavače vloženo. Výkon se u vysavačů pozná především podle kvality sání a podle toho, kolik dokáže prachu udržet v přístroji. I proto je kladen větší důraz na rozměry a kvalitu vysávání, než na jejich spotřebu.

Zároveň je třeba dodat, že návrh byl probírán se samotnými výrobci, kteří ho podpořili.¹⁶¹

Nejedná se o rozhodnutí Evropské komise, ale nařízení Evropského parlamentu a evropské Rady, tedy dvou institucí, ve kterých mají Češi své zastoupení. A Česká republika hlasovala na Radě pro přijetí tohoto návrhu.¹⁶²

¹⁵⁹ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017

¹⁶⁰ Vacuum cleaners. IN: Evropská komise. Zdroj: https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products/vacuum-cleaners_en

¹⁶¹ Tidying up the facts on EU vacuum cleaner rules. IN: Evropská Komise. Zdroj: <https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/tidying-up-the-facts-on-eu-vacuum-cleaner-rules/>

¹⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU

2.5.16. Vyřazení Rumunska z Eurovize

Jeden z nejbizarnějších mýtů v diplomové práci je jednoznačně ten týkající se vyřazení Rumunska z televizní soutěže Eurovize. Ten se objevil na stránkách tn.cz.

Zpráva začíná titulkem, který v sobě obsahuje hned několik lží. „Skandální rozhodnutí z Bruselu: Úředníci vyhánějí Rumunsko z Evropské unie!“ Článek nadále popisuje, že bylo Rumunsko vyřazeno byrokratickým aparátem EU ze soutěže Eurovize, protože dluží peníze Evropské vysílací unii (EBU).

Rumunsko skutečně bylo v roce 2016 vyloučeno z Eurovize kvůli dlužné částce Evropské vysílací unii¹⁶³, ta však nemá s Evropskou unií nic společného. Evropská vysílací unie s Evropskou unií vůbec nesouvisí, protože EBU je evropské sdružení rozhlasových a televizních stanic, které působí již od roku 1950.¹⁶⁴

Pomineme-li tak fakt, že ze zavádějícího titulku opravdu Brusel nechce vyloučit Rumunsko z EU, tak nechce Brusel vyloučit Rumunsko ani ze soutěže Eurovize, protože k tomu nemá žádnou pravomoc.

2.5.17. Konec hraničních kontrol ve Švédsku

Jak informoval online deník Echo24, zakázala Evropská unie Švédsku pokračovat v pohraničních kontrolách a vystavila tak švédský lid nebezpečí uprchlíků. Článek¹⁶⁵ přitom vychází z překladu zahraničního zpravodajského média TheLocal.Se, na které se web přímo odkazuje.¹⁶⁶

¹⁶³ TVR (Romania) no longer entitled to take part in Eurovision 2016. IN: Eurovision.tv, Zdroj: <https://eurovision.tv/story/tvr-romania-no-longer-entitled-to-take-part-in-eurovision-2016>

¹⁶⁴ ABOUT THE EBU. IN: European Broadcasting Union, Zdroj: <https://www.ebu.ch/about>

¹⁶⁵ Evropská unie nařídila Švédsku ukončit hraniční kontroly. IN: Echo24.cz, Zdroj: <https://echo24.cz/a/iRSW8/evropska-unie-naridila-svedsku-ukoncit-hranicni-kontroly>

¹⁶⁶ EU orders Sweden to shut down border checks. IN: TheLocal.se, Zdroj: <https://www.thelocal.se/20170906/eu-orders-sweden-to-shut-down-border-checks>

V obou člancích se explicitně říká, že „Evropská unie nařídila Švédsku, aby do poloviny listopadu ukončilo hraniční kontroly, které zavedlo kvůli uprchlické krizi.“

To je skutečně pravda, ale nejedná se o svévolné rozhodnutí Evropského komisaře pro migraci. Jedná se o pravidla fungování vnitřních hranic EU, která by tím musela být porušena. Ta totiž umožňují zavedení vnitřních kontrol na hranicích členských států pouze ze závažných důvodů a prodloužena mohou být pouze třikrát, a to na omezenou dobu. Vzhledem k tomu, že by se jednalo už o čtvrté prodloužení, tak bylo zamítnuto.¹⁶⁷

V době, kdy byl článek v Echo24.cz vydán, se však o zamítnutí nejednalo. Rozhodnutí bylo podáno v květnu téhož roku, kdy se usoudilo, že není možné prodloužit. Jean-Claude Juncker následně vydal prohlášení, že bude podán nový návrh, který prodloužení kontrolách na hranicích.¹⁶⁸

Ten byl následně skutečně podán a v současnosti tak kontroly na určitých hraničních přechodech ve Švédsku i přes nevole některých místních obyvatel stále platí.¹⁶⁹

Zpráva je tak klasickým příkladem špatného překladu nedůvěryhodného média bez sebemenší znalosti okolností, fungování EU nebo vyjádření jednotlivých politiků.

2.5.18. Cigarety, elektronické cigarety a mentolové cigarety

Hned několik nepravd se objevilo ve spojitosti s novými prováděcími nařízeními zabývajícími se cigaretami. Ta vycházejí ze SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/40/EU o sblížování právních a správních předpisů

¹⁶⁷ Back to Schengen: Council adopts Commission proposal on next steps towards lifting of temporary internal border controls. IN: Tisková prohlášení Evropské Komise. Zdroj: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1723_en.htm

¹⁶⁸ TEMPORARY REINTRODUCTION OF BORDER CONTROL AT INTERNAL BORDERS. IN: Webové stránky Evropského parlamentu. Zdroj: <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-temporary-reintroduction-of-border-control-at-internal-borders>

¹⁶⁹ tamtéž

členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků.

Ta zavazuje Evropskou komisi k tomu, že „stanoví technické normy pro zavedení a provoz systému pro sledování a vyhledávání stanoveného v tomto článku, včetně označování jedinečnými identifikátory, záznamů, převádění, zpracovávání a uchovávání údajů, jakož i přístupu k uchovávaným údajům.“¹⁷⁰, načež je Komisi přiděleno několik pravomocí přijímat akty týkající se tohoto problému.

Na to je třeba říci, že legislativa byla schválena českými zástupci v Evropské radě, kteří komisi takovou pravomoc přidělili. Směrnice vznikala po dohodě s evropskou tabákovou lobby, její dopady tak byly široce diskutovány.

2.5.19. Emise u sekaček

Kvůli Evropské unii budeme muset se sekačkou na trávu na STK, začalo se objevovat v titulcích médií v létě roku 2016. Jednalo se o zprávu, který vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady týkající se nesilničních pojízdných strojů.¹⁷¹

Vychází z myšlenky, že Češi budou muset nějak omezovat a kontrolovat své stroje kvůli emisím. Nařízení se totiž primárně zaměřuje na stroje, jako jsou lokomotivy, kombajny nebo různé stavební stroje. Důvodem je snaha omezit zplodiny, které podobné stroje vypouštějí a které zhoršují kvalitu ovzduší v Evropě. Podobná pravidla už jsou nastavena například u aut a jiných silničních strojů, kde se pozitivní vliv snížení zplodin projevil.

Zároveň je důležité říci, že navrhované změny omezí pouze nové a nově prodávané sekačky, těch stávajících se nijak nedotkne. A stejně jako dříve zmíněný případ výkonných vysavačů i zde se v žádném případě nejedná o smyšlenost bruselských

¹⁷⁰ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014

¹⁷¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1628 ze dne 14. září 2016

byrokratů. Návrh na zmírnění emisí přišel od členských států a evropského parlamentu a při jeho projednávání a na jeho podobě se podíleli i zástupci průmyslu a obchodu.

Závěrem je opět třeba dodat, že Česká republika a její zástupci v Radě EU hlasovali pro přijetí návrhu.¹⁷²

2.5.20. Kebab

Evropská unie chystá zákaz kebabů, zněly titulky evropských médií na podzim roku 2017. Nepravdivá zpráva vychází z diskuze, která byla vyvolána na půdě Evropské unie a nejednalo se o zákaz či povolení kebabu, ale o povolení či nepovolení fosfátů, které se do některých zmražených polotovarů přidávají.

Debata se rozvířila po rozhodnutí Evropské komise, která nadále povolila užívání fosfátů skupiny (E 338-452) v mraženém masu na gyros. Fosfáty z této skupiny jsou podle nařízení 1333/2008¹⁷³ zakázány ve většině produktů. Podle nařízení ovšem existuje několik produktů, jako jsou různé klobásky či hamburgery, které je možné fosfáty doplňovat.

Evropská komise si myslí, že existují technické požadavky na užívání fosfátů u kebabů, aby se maso dobře propeklo a bylo šťavnaté, proto přišla s návrhem na jejich povolení. Chce tak změnit současný stav, kdy se v kebabech fosfáty velmi používají, ale podle platné legislativy nesmějí.

Proti povolení fosfátů se postavil výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, podle kterého by se mělo především

¹⁷² Hlasování o nařízení Evropského parlamentu a Rady o požadavcích na mezní hodnoty emisí plyných a tuhých znečišťujících látek a schválení typu spalovacích motorů v nesilničních mobilních strojích, o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 a (EU) č. 167/2013 a o změně a zrušení směrnice 97/68/ES (první čtení). Zdroj: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_11620_2016_INIT&from=CS

¹⁷³ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1333/2008 ze dne 16. prosince 2008 o potravinářských přídatných látkách, zdroj: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008R1333-20160317&from=EN>

počkat na studii Evropského úřadu pro bezpečnost potravin, která by měla být zveřejněna na podzim roku 2018. Výbor totiž předpokládá, že podobně jako u několika předchozích studií je možný negativní vliv fosfátů na lidské tělo, což by znamenalo možný zákaz jejich užívání v některých přípravcích.

Ve zkratce se tedy v žádném případě nejedná o zákaz kebabů, ale pouze o zákaz či povolení používání nebezpečných fosfátů pro potraviny.¹⁷⁴

Zajímavostí pak je, že podnět pro kontrolu kebabů přišel z České republiky. „My jsme v roce 2015 začali kontrolovat stravovací zařízení a na výrobky jsme se začali dívat stejně jako na jiné producenty živočišného původu. Kebab není uveden na seznamu polotovarů, kde se polyfosfáty mohou používat,“ uvedl ředitel Státní veterinární správy Zbyněk Semerád pro Radiožurnál.

2.6. Obsahová analýza zpravodajských článků

Součástí práce je mediální analýza jednotlivých článků, které byly zařazeny do výběru. Ty byly vybrány na základě výše zmíněné metodologie. Zkoumán bude jejich obsah s důrazem na spojující prvky. U všech příkladů bude nejprve stanoveno, zdali se jedná o euromýtus.

Při stanovování se bude vycházet z dříve stanovené definice, že euromýtus je politicky ukotvené sdělení obsahující nepřesnou či nepravdivou informaci o Evropské unii, které je vnímáno jako pravdivé určitou sociální skupinou a svým sdělením podporuje současný společenský řád.“

¹⁷⁴ FAQ on kebab meat. IN: European Parliament. Zdroj: http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/background/20171212BKG90106/20171212BKG90106_en.pdf

Následně bude použita kombinace kvantitativní a rámcové metody obsahové analýzy. Kvantitativní obsahová analýza je analýzou dokumentů a textů, jejíž cílem je rozkrýt jejich vlastnosti s ohledem na položenou otázku¹⁷⁵. V této práci bude použita obsahová analýza kvantitativní, kdy je výsledná interpretace výzkumu určena četností či platností konkrétních parametrů.

Rámcová analýza se v oblasti médií používá pro výklad či interpretaci mediálního sdělení. Rámcování je přítomno jak při tvorbě mediálního sdělení žurnalistou, tak při interpretaci příjemcem. Teorii rámcování jako první rozpracoval Erving Goffmann v knize *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*¹⁷⁶.

Zkoumání proběhne ve dvou fázích. Nejprve jako součást rámcové obsahové analýzy bude sledováno, zdali sdělení zprávy odpovídá rámci tak, jak byl nastaven definicí slova euromýtus. Pokud daná zpravodajská jednotka splní tento předpoklad, bude na ni následně provedeno další obsahové zkoumání.

2.6.1. Zkoumané aspekty

Obsahová analýza mýtů se zaměřila na několik aspektů článků, které si v následujících odstavcích představíme. Úvodním zkoumáním ale bude určeno, zdali se jedná o euromýtus. Vycházet přitom bude práce z následujících kritérií:

¹⁷⁵ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

¹⁷⁶ GOFFMAN, Erving. *Frame analysis: an essay on the organization of experience*. Northeastern University Press ed. Boston: Northeastern University Press, 1986. ISBN 09-303-5091-X.

Euromýtys	<p>Za euromýtus budou označeny články, jejichž hlavním tématem bude „politicky ukotvené sdělení obsahující nepřesnou či nepravdivou informaci o Evropské unii, které je vnímáno jako pravdivé určitou sociální skupinou a svým sdělením podporuje současný společenský řád.“</p> <p>Vycházet se přitom bude z teoretické části, na základě které byla vytvořena logická spojení, která článek musí obsahovat. Základním určením, zdali se jedná o euromýtus, bude identifikace hlavního sdělení.</p> <p>Pokud toto sdělení bude splňovat výše stanovené podmínky, bude označeno jako euromýtus.</p>
-----------	---

Pokud daná zpravodajská jednotka splní toto kritérium, bude podrobena hlubšímu obsahovému zkoumání. Pokud tedy zpravodajská jednotka nebude shledána jako euromýtus, nebude na ni provedena následná hlubší obsahová analýza. Práce je zaměřena na euromýty, proto budou výsledky obsahové analýzy obsahovat pouze takové jednotky, které splňují daná kritéria.

Pokud tedy zkoumaná zpravodajská jednotka bude definována jako euromýtus, bude následně zkoumána dle následujících kritérií:

Autor	<p>První zkoumanou oblastí je autorství článků. Práce se zaměřila na to, jestli je o případech referováno pomocí agentur, nebo zdali je pod článkem uveden autor svým jménem, nebo tzv. autorská zkratka. Do záznamového archu tak byla uvedena vždy jedna z následujících možností: autor, redakce, zkratka, agentura. Autor: V kolonce autor je uvedeno jedno jméno. Zkratka: V kolonce autor je uvedena několikapísmenná autorská zkratka. Agentura: V kolonce autor je uvedena zpravodajská agentura ČTK. Redakce: Jako autor bude uvedeno buďto redakce. Označen tak bude článek i v případě, že se bude jednat i o kombinaci více předchozích možností. (Příklad: kombinace „ČTK“ a „zkratka“ bude označena jako redakce.)</p>
Redakce	<p>V otázce redakce se práce zaměřuje na to, jestli spadá článek do celorepublikové verze, nebo zdali se jedná o výtvar některé regionální sekce. V případě internetových zdrojů bude rozhodovat: „tematické zařazení v rámci zpravodajského serveru.“ V případě tištěných zdrojů pak: „rubrikové zařazení v rámci daného vydání.“ Zvolené možnosti budou označovat CR jako „celorepublikové“, tedy dílo bylo vytvořeno a zasazeno jako celorepubliková zpráva, a nebo Regio jako „regionální“, kdy bude zpráva zasazena nebo vytvořena do lokální úrovně zpravodajství.</p>

Lobby	<p>Dalším zkoumaným aspektem bude to, zdali dává článek prostor pro vyjádření zástupcům „lobby“ v oboru, o kterém pojednává. Obor bude určen na základě hlavního sdělení článku a bude kategorizován na základě jedné z proměnných. Za zástupce „lobby“ bude považován člověk, který v daném oboru „podniká, působí nebo je jiným způsobem zainteresován.“</p> <p>Za možnost vyjádření se považují jak přímé citace, tak opsané vyjádření.</p>
My a oni	<p>Zkoumaná kategorie my a oni vychází z myšlenky zmíněné v teoretické části pocházející z pera Zygmunta Baumanna. V rámci obsahové analýzy bude zkoumáno, zdali je EU stavěna do protipólu či určité kontrapozice s Českou republikou. Vycházet bude z rámcové analýzy, kdy bude analyzován vztah proměnných „EU“, „Evropské unie“ a „Brusel“ vůči proměnným „nám“, „Česko“, „České republice“, případně identifikovaným osobám zastupujícím české zájmy. Taková osoba musí zastávat českou pozici v daném sporu. Pokud tyto proměnné budou hodnotově nastaveny v rozporu, bude daná zpráva označena termínem „My a oni.“</p>
Špatné označení procesního jednání	<p>V tomto případě se bude zkoumat to, zdali autor špatně v článku označil procesní jednání Evropské unie. Vycházet se přitom bude z rozboru jednotlivých zkoumaných témat. Za pochybení bude považováno: zaměnění názvu legislativy, špatné označení procesního jednání, zdroj dané legislativy.</p>

Nepravdivé informace	V této části se bude obecně zkoumat, zdali a jaké jsou v článku uvedené nepravdivé informace. Za nepravdivou informaci bude považováno tvrzení, které „obsahuje informace nepravdivé či zavádějící poznatky.“ Jako zdrojový obsah pro kontrolu bude považována předchozí kapitola.
Název legislativy	Název legislativy bude určovat, zdali zpravodajská jednotka obsahuje název evropské legislativy. V rámci výzkumu budou povoleny zjednodušující tematické názvy, musí však vždy obsahovat správné legislativní označení a klíčové slovo legislativy.
Český postoj v EU	V této části bude zkoumáno, zdali je ve článku zmíněn postoj českých zástupců v EU. Tedy to, jak Česká republika hlasovala v Parlamentu či Radě.
Prostor pro vyjádření Komise	Zkoumáno bude i to, zdali byl dán prostor pro vyjádření Evropské komisi. Za zástupce bude považován jakýkoliv člen Evropské komise, případně člověk tím pověřený.
Informace z jiných médií	V poslední části obsahové analýzy je zkoumáno to, zdali článek odkazuje na zprávu z jiného média. Odkazem se rozumí písemné upozornění na to, že zpráva či její část byla přejata z jiného média.

2.6.2. Výsledky obsahové analýzy

Za euromýtus bylo označeno celkem 80 ze 107 zkoumaných zpravodajských jednotek. To tvoří celkem 75 procent veškerých zkoumaných jednotek.

	ANO	NE	procenta
Euromýtus	80	27	74,77%

Tabulka č. 1.

Těchto 80 zpravodajských textů bylo následně podrobena obsahové analýze s následujícími výsledky:

My a oni	75	5	93,75%
Špatné označení procesního jednání EU	40	40	50,00%
Nepravdivé informace v článku	59	21	73,75%
Lobby	70	10	87,50%
Název legislativy	21	59	26,25%
Je zmíněn český postoj v EU?	9	71	11,25%
Zastoupení komise v ČR	12	68	15,00%

Informace z jiných médií	26	54	32,50%
Pokud ano, je zahraniční	9	15	37,50%

2.6.3. Poznatky obsahové analýzy

V rámci obsahové analýzy bylo zkoumáno 20 různých témat. Celkem bylo analyzováno 107 zpravodajských jednotek, kdy každé téma mělo alespoň jedno zastoupení. 75 procent zkoumaných zpravodajských jednotek bylo dle stanovené definice označeno jako euromýtus. Tyto euromýty byly následně podrobeny dalšímu zkoumání s následujícími výsledky.

Euromýty, tak jak jsou definovány v předchozích částech práce, jsou převážně specifické pro méně seriózní média. Objevily se celkem v 18 zkoumaných médiích. Vůbec největší zastoupení měla povahou spíše bulvárnější média: Tn.cz (14), Internerová a tištěná verze deníku Blesk (blesk.cz 9, Blesk 3), Novinky.cz (6), Echo24.cz (8), Eurozpravy.cz (7), Deník.cz (8).

Naopak na druhé straně spektra byla média serióznější, jako Hospodářské noviny, Aktuálně.cz, E15.cz, nebo weby spadající pod Český Rozhlas a Českou televizi. Ta byla součástí zkoumání, ovšem až na výjimky. Speciálním příkladem pak byly Hospodářské noviny, které svými původními zprávami daly vytvořit dvěma euromýtům, samy se však nedopustily ani jednoho.

Zcela specifická byla zejména zpráva o tuzemském rumu. Hospodářské noviny se v něm dopustily vytvoření zprávy obsahující nepravdivá tvrzení, samy však nevytvořily euromýtus. Ten byl vytvořen až následně ostatními médii, která zprávu převzala.

K poznatku o tom, jaká média vytvářejí euromýty je třeba doplnit, že právě bulvárnější média byla nejvíce zastoupena ve výběru této práce. Důvodem je zvolená

metodika. Pokud by bylo vybráno jako metodika například mediální pokrytí jednotlivých důležitých událostí Evropské unie, je možné, že by zastoupení bylo jiné.

Euromýty podle média;

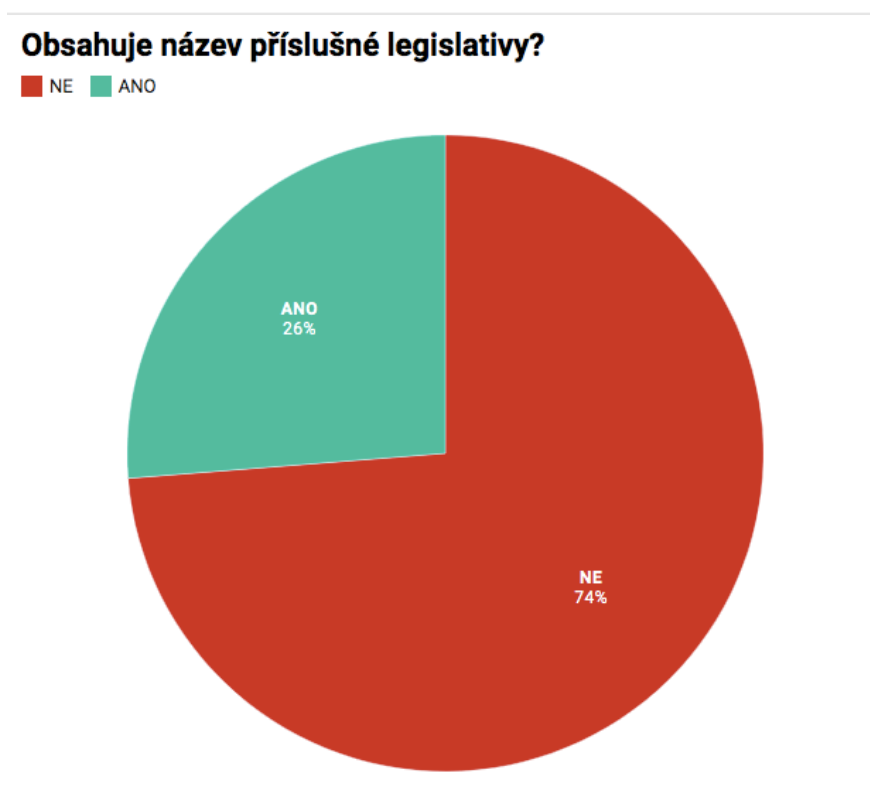
Médium	Počet výsledků ▲
Tn.cz	14
Blesk.cz	9
Echo24.cz	8
Eurozprávy.cz	7
Denik.cz	6
Novinky.cz	6
iDnes.cz	5
MF Dnes	4
Právo	4
Blesk	3
Deník	3
Lidovky.cz	3
Info.cz	2
Týden	2
ct24.cz	1
E15.cz	1
Euro.cz	1
Seznam Zprávy	1

Obrázek 1 - Tabulka euromýtů podle počtu médií

Dalším poznatkem výzkumu je, že se většina týká nové evropské legislativy v různých stádiích procesu. To vychází z metody výběru, kdy byla pro původní

vyhledávání stanovena slova „legislativa“ a „směrnice“, na základě čehož byl stanoven výzkumný vzorek.

Rozdílné je pak při porovnání původu jednotlivých mýtů jejich časové ukotvení během procesu. Některé mýty jsou vytahovány jak na začátku při přípravném období nové legislativy. Jako výsledek obsahové analýzy se dá také určit, že se euromýty obecně vyznačují tím, že v nich chybí název legislativy, o které zpravodajská jednotka pojednává. V pouhé čtvrtině případů autoři zmiňují název legislativy. Závěr je třeba vnímat i s ohledem na menší nároky na přesné pojmenování tak, jak byly určeny. Většinou se skutečně autoři spokojili s tvrzeními jako „návrh na omezení“¹⁷⁷, „nové nařízení“ případně „další zákaz z Bruselu“¹⁷⁸.

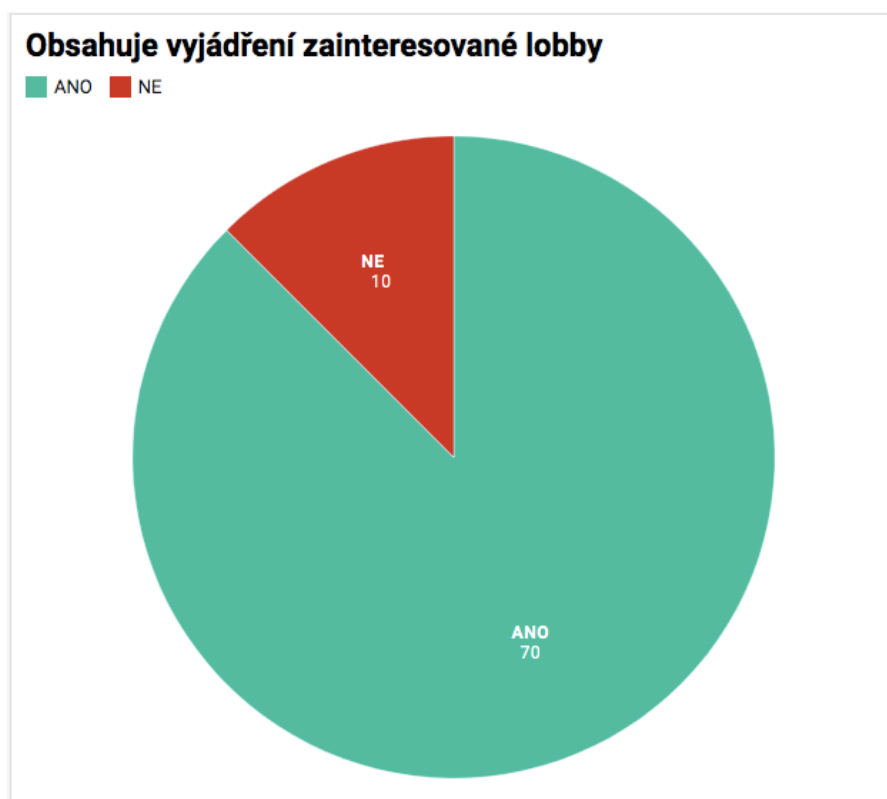
Obrázek 2 - Obsahuje název příslušné legislativy?

¹⁷⁷ “Rychlovarné konvice a fény v ohrožení. Brusel je chce zakázat jako žárovky” IN: Blesk, 12.5.2016

¹⁷⁸ “Další zákaz z Bruselu! Už brzy neseženete výkonný vysavač.” IN: tn.cz, 12.8.2017

V případech, kdy se jedná o novou legislativu, články z velké většiny nezmiňují postoj ČR v Radě EU. Jak bylo uvedeno v teoretické části, právě Rada EU je přitom významným hlasem při vytváření nové legislativy. Jednotlivé návrhy a případné české postoje jsou zde možné.

Problematické je to i s ohledem na fakt, že ve většině zkoumaných témat byli zástupci České republiky v Radě Evropské unie v dotčených hlasováních v 92 procentech pro schválení jednotlivých návrhů.¹⁷⁹

Obrázek 3 – Obsahuje vyjádření zainteresované lobby?

Vyjádření naopak ve velké většině případů dostala zainteresovaná lobby. To se objevilo v 88 procentech případů.

¹⁷⁹ Zástupci ČR byly pro v 13 z 14 případů. Dalších 6 případů se netýkalo nové legislativy nebo nebylo v procesu, kdy o něm čeští zástupci v Radě EU mohli hlasovat. Hlasování českých zástupců bylo zjišťováno na základě výsledků, které jsou shromažďovány na webu VoteWatch.EU

V naprosté většině byly články nastaveny v rovině „my a oni“, tedy v konceptu představeném v teoretické části. Evropská unie je zde vsazena do protipólu České republiky a často i jejích zájmů. Vyznačuje se to tím, že nařízení Evropské unie jsou zde rámovány jako legislativa znepríjemňující život českým občanům a podnikatelům.

To je zarážející především s ohledem na výše zmíněné zjištění, že u většiny zkoumaných euromýtů byli čeští zástupci v Radě Evropské unie pro schválení daného postupu.

Ve většině případů není zmíněn názor českého zastoupení v EK. Stejně tak je velmi málo zmiňován postoj České republiky v Evropské unii. Z toho vyplývá, že články jsou z velké většiny psány bez jakékoliv oponentury ze strany EU. To je problematické i z pohledu novinářské etiky.

Průkazné nebyly výsledky ani co se týče autora jednotlivých článků. Žádný z autorů se nevyznačuje tím, že by se jeho jméno objevilo u více případů. Nejčastěji se u euromýtů objevila zkratka pez na serveru tn.cz a to ve čtyřech případech.

Nejčastěji pak pod články byl podepsáni právě autoři buďto pod svým jménem, nebo pod svým autorským pseudonymem. Vychází z toho, že například agenturní články byly jako euromýtus označeny pouze ve dvou případech. To mimo jiné značí poměrně velkou bezpečnost přejímání agenturních zpráv o evropské unii.

Kdo je pod článkem podepsaný:	Počet
Redakce	7
Autor	33
Zkratka	36

Agentura	2
----------	---

Tabulka č. 3.

2.7. Rozhovory

Součástí práce byly také dva rozhovory s novináři, kteří působili jako zpravodajové z EU. Jedním z nich je Ondřej Houska, který v době vydání práce působí jako redaktor Hospodářských novin. Druhým pak Michal Půr, v době vydání práce šéfredaktor webu Info.cz.

S oběma byly vedeny rozhovory se zaměřením na práci zpravodaje. Rozhovory byly podloženy teoretickou částí zabývající se sociologií žurnalistiky a výsledky obsahové analýzy.

Oba oslovení novináři shodně uvedli, že největším problémem je podle nich malý zájem o evropskou politiku jak mezi čtenáři, tak mezi novináři. Jako hlavní problém v oblasti referování o EU označili malou váhu, která je Evropě kladena politiky. „Malá znalost novinářů nevychází jen z úrovně novinářů, ale také z nezájmu o Evropskou unii ze strany politiků. Dokládá to třeba příběh Jana Fišera, který byl premiérem v době předsednictví a fakticky tak předsedal Radě EU. Když jsem četl jeho memoáry, našel jsem fotografii, kde měl napsáno “já s kolegy z Rady Evropy.” Takto by se dal shrnout ten český politický zájem o Evropu.”¹⁸⁰Podle Michala Půra by pomohl větší zájem ze strany českých politiků. „Myslím, že je to otázka politiky. Česká mediální scéna je vedena politiky. Čemu dávají váhu, o čem mluví, co protlačí do večerních vysílání. Evropská politika to však až na období před volbami není. Nesnaží se nic vysvětlovat.”

¹⁸⁰ rozhovor s Ondřejem Houskou.

Jako největší problém shodně označují malý prostor, který je v médiích poskytován Evropské komisi a jejím zástupcům. Například Ondřej Houska říká, že články tím, že v nich není zveřejněný postoj EK, postrádají vysvětlení.

“Nikde nejsou zmíněny důvody, proč to ta Evropská komise navrhuje. Evropští úředníci pak vypadají jak hlupáci. Možná jsou, možná nejsou, ale ten jejich názor tam nezazní, přitom to by měl být primární princip novinářiny, že by měl být slyšet druhý názor, což není. V Česku dáváme prostor tomu českému názoru, ten druhý názor tam není.”¹⁸¹

Michal Půr to částečně dává za vinu také nedostatečně proaktivnímu přístupu Evropské komise a jejího českého zastoupení. „Myslím si ale, že je to taky problém českého zastoupení Evropské komise. Když se nějaký takový článek objeví, tak by měla být slyšet. Zástupci by se měli ozvat a říci: “tohle je špatně.” Měli by si stěžovat, proč je nikdo neoslovil. Když se nějaká taková problematika řeší, tak musí být Evropská komise či jiní zástupci EU slyšet. Musí být vysvětleno, k čemu je daný krok a čemu může prospět.”¹⁸²

Oba novináři se shodují na tom, že evropská problematika se ničím neliší od jiných novinářských témat. Zároveň oba shodně uvádějí, že se nedá pořádné reportování z EU dělat bez toho, aniž by tam člověk alespoň nějakou dobu nastalo působil. Podle Půra je třeba vždy udržovat kontakt s lidmi, kteří se na tvorbě evropské legislativy podílejí. Houska přirovnává práci zahraničního zpravodaje k práci Senátního či Sněmovního zpravodaje. „Problém všech českých médií a novinářů je ten, že všichni chtějí točit reportáže. Spíše lifestylové, než tu poctivou novinářinu. Je těžké najít novináře na domácí

¹⁸¹ rozhovor s Ondřejem Houskou.

¹⁸² rozhovor s Michalem Půrem.

politiku, Sněmovnu, Senát. U té EU je to ještě složitější. Když jste zpravodaj k EU, tak je to podobné jako když jste tady zpravodaj u vlády, podobná agenda, politika, ekonomika, suché věci.”¹⁸³

Shodu našli také v tom, že zájem o témata Evropské unie se i u editorů, se kterými spolupracovali během svého působení, orientuje pouze na témata spjatá s Českem. „Spolupráce s editory je spíše na nějaké dohodě o tom, kdy bude hotový výstup a jaký bude rozsah. Z pražské redakce se většinou jednalo buďto o prosby, ať sleduji na místě české politiky, kteří tam zrovna jsou, nebo ať se zaměřím na témata pro Českou republiku důležitá. Nedá se říci, že by editor měl přehled o tom, co se zrovna děje nebo jaká jsou důležitá hlasování. Většinou se to omezí pouze na návštěvy českých politiků.”¹⁸⁴

Houska dodává, že postoj českých redakcí vzhledem k problematice Evropské unie chápe. Často však podle něj články postrádají hlubší rozměr. “My tam nedodáváme ten *big picture* a tu evropskou souvislost. V divácích či čtenářích pak musí vzniknout pocit, že se v EU sešlo 28 (tehdy 27) premiérů, kteří řešili kolik peněz dají Česku, což tak není. Vytváří to určitý zavádějící dojem.”¹⁸⁵

Oba novináři se shodují, že v případě běžného zpravodajského referování o Evropské unii není třeba dodržovat jiná pravidla, než ta, která novináři dodržují při své práci běžně. Podle Michala Půry jsou mýty vytvářeny především postojem autorů, případně majitelů médií, vůči evropské legislativě.

“Tyto názory se nesmí žádným způsobem promítat do zpravodajství. Nesmíte stavět články tak, že Evropská unie je špatná a z Bruselu se na nás valí nesmyslná

¹⁸³ rozhovor s Ondřejem Houskou.

¹⁸⁴ Rozhovor s Michalem Půrem.

¹⁸⁵ Rozhovor s Ondřejem Houskou.

nařízení. Protože když se k tomu takto budete stavět, ten článek napíšete, i když budou fakta ukazovat něco jiného.”

Jako zásadní možnost zlepšení pak označili větší zapojení evropských institucí. Ondřej Houska například uvádí, že by mohlo být českým novinářům zprostředkováván výklad nové evropské legislativy, jak se děje v Bruselu. „Běžné například je v Bruselu, že se pro akreditované novináře dělají off the record briefinky, to znamená, že to není tiskovka, ale přijdou tam tři experti a těch se můžete ptát na cokoliv. Ptáte se jich co v tom návrhu skutečně je, co není a co to opravdu znamená. Oni nesmějí být citováni, je to mimo záznam a proto mluví otevřeně.”¹⁸⁶

2.8. Odpovědi na výzkumné otázky

O1: „*Jaké faktické chyby a novinářská pochybení obsahují euromýty?*“

Podle zjištění obsahové analýzy se novináři dopouštějí zcela zásadních pochybení, co se týče objektivit článků. Zatímco v 88 procentech je v článcích vyjádření zainteresované lobby, v pouhých 15 procentech je zde vyjádření Evropské komise či jejich zástupců. Ostatně jako problém to označil také Ondřej Houska, podle kterého tak chybí racio.

„Evropští úředníci pak vypadají jak hlupáci. Možná jsou, možná nejsou, ale ten jejich názor tam nezazní, přitom to by měl být primární princip novinářiny, že by měl být slyšet druhý názor, což není. V médiích je tak dáván prostor českému názoru, ovšem ten evropský tam nezazní není.“

¹⁸⁶ Rozhovor s Ondřejem Houskou.

Jako chyba se dá označit také malé procento uveřejněných názvů legislativy (26 procent případů) a naopak vysoké procento špatně označené legislativy (50 procent případů). To naznačuje, že autoři často nerozumí procesu schvalování evropské legislativy. Tím by se dalo vyložit také vysoké procento nepravdivých informací, které vycházejí právě ze špatně popsané legislativy.

O2: „Která média vytvářejí a reprodukují více euromýtů?“

Na základě obsahové analýzy se dá říci, že se euromýtů obecněji více dopouštějí méně seriózní média. Naopak média seriózní se chyb vyvarovala.

O3: „Odkud pochází euromýtus?“

Na otázku „odkud pocházejí euromýty“ se práci odpovědět nepodařilo. Z 80 procent zkoumaných článků bylo u 26 zjištěno, že jejich obsah odkazuje na jiný článek. Z tohoto počtu pak pouhých 9 bylo ze zahraničních zdrojů. Nedá se tedy říci, že by hlavním zdrojem bylo zahraničí.

Podobně vyzní také rozbor falešných zpráv v první části praktické části. Z 20 zkoumaných témat byl u 9 určen jako zdroj zahraničí, u zbylých 11 pak jako zdroj byla určena Česká republika. Odpovědí na to, odkud pocházejí mýty, by pak mohlo být vysoké procento zastoupené lobby v jednotlivých zkoumaných zpravodajských jednotkách. Ta dostala vyjádření v 88 procentech.

Závěr

Práce se ve své podstatě snažila definovat pojem euromýtus. Vycházela přitom z teorie mýtu od Rolanda Barthesa a definovala pojem jako „politicky ukotvené sdělení obsahující nepřesnou či nepravdivou informaci o Evropské unii, které je vnímáno jako pravdivé určitou sociální skupinou a svým sdělením podporuje současný společenský řád.“ Za současný společenský řád byl vyhodnocen český veřejný postoj k Evropské unii a euroskepticismus, kterým je definován. Ostatně korelaci mezi veřejným a mediálním euroskepticismem byla pozitivně ověřena již v minulosti.

Práci se podařilo identifikovat dvacet problematických novinářských zpráv, které obsahovaly dezinformace či zavádějící informace o legislativě Evropské unie. Tyto zprávy byly následně podrobeny hlubšímu zkoumání, kde byly ověřeny nejčastější chyby při jejich tvorbě. U každého takového tématu byl následně vybrán vzorek článků, které o něm pojednávají, který byl podroben obsahové analýze.

Z analýzy vyplývá, že největším problémem euromýtů je to, že při jejich zpracovávání nejsou dodržovány zpravodajské postupy. Zřejmě nejvýraznějším příkladem je zastoupení vyjádření jednotlivých aktérů. Zatímco zástupci lobby, o které články pojednávají, byli zastoupeni v 88 procentech případů, vyjádření zástupců Evropské komise pouze v 15 procentech případů. Tato velká disproporce se odráží také ve vyznění článků, kdy hned v 93 procentech zkoumaných případů bylo identifikováno, že Česká republika či její zástupci jsou zde stavěni do opozice EU či jejím zástupcům.

Tento závěr je podpořen také dalším zjištěním práce, které ukazuje, že v pouhých 11 procentech případů je zmíněno hlasování českých zástupců v EU. Zvláště, když byli

zástupci ČR v 92 procentech pro schválení jednotlivých návrhů. Ostatně neznalosti legislativy a jejích procesů nahrává také jejich výrazně malé procento pojmenování.

Se závěry obsahové analýzy korespondují také výpovědi z rozhovorů s bývalými zpravodaji v Bruselu. Ti se shodují, že největším problémem je především nezájem o evropskou politiku a z toho plynoucí neporozumění jejím náležitostem. Významnější roli by podle nich mělo hrát na české mediální scéně Zastoupení Evropské komise v ČR, které by podle jejich závěrů mělo více bránit postoje Evropské komise.

Závěr obsahové analýzy také potvrzuje, že ke zveřejňování euromýtů byla mnohem náchylnější méně seriózní média. Práce se snažila odpovědět také na otázku odkud pocházejí euromýty. Výsledky obsahové analýzy však nebyly v tomto ohledu průkazné.

Summary

The basis of the thesis was to define the concept of euromyth. The definition in this thesis is based on the theory of myth by Roland Barthes and is defined as a "politically anchored message containing inaccurate or false information about the European Union, which is perceived as true by a certain social group and supports its current social status." Current social status is defined by euroscepticism of Czech society, which has been positively verified in the past.

Thesis has identified twenty problematic news reports that have contained misinformed or misleading information about EU legislation. These reports were subsequently subjected to deeper analysis.

The content analysis suggests that the biggest problem with the euromyths is a violation of the journalistic standards. Perhaps the most significant example is the representation of participating groups. While the lobby representatives are involved in 88 percent of the cases, the representatives of European Commission were involved only 15 percent of the cases. This great disproportion is also reflected in the main framing of the analyzed articles. In 93 percent Czech Republic or its representatives were framed as an opposition to the EU or its representatives.

This conclusion is also supported by a further finding of the work, which shows that in only 11 percent of the cases voting of Czech representatives in the EU is mentioned in these articles. This conclusion is given an opposition to the fact, that Czech Republic in the Council of the European Union were in 92 percent for approval of individual proposals.

The conclusions of the content analysis also correspond with the interviews done with Czech ex-rapporteurs in Brussels. They agreed on conclusion that the biggest problem is primarily the lack of interest in European politics and the resulting misunderstanding of its essentials. According to them, the European Commission Representation in the Czech Republic should play a more prominent role in the Czech media scene. The conclusion of the content analysis also confirms that less serious media were much more vulnerable to the publication of the euromyths. The work also tried to answer the question of where the euromyths come from. However, the results of the content analysis on this matter were not conclusive.

Použitá literatura

Tištěná

- BARCLAY, Donald A. *Fake news, propaganda, and plain old lies: how to find trustworthy information in the digital age*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2018. ISBN 9781538108895.
- BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-736-7099-2.
- BARTHES, Roland. *Mytologie*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Dokořán, 2018. Bod (Dokořán). ISBN 978-80 7363-888-7.
- BECKER, Leeb a MCCOMBS, Maxwell. The role of the press in the determining voter reactions to presidential primaries. *Human Communication Research*, č. 4. s. 301-307. 1978.
- BAUMAN, Zygmunt a Tim MAY. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-026-1.
- CAMPBELL, Joseph. *Proměny mýtu v čase: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Portál, 2000. Spektrum (Portál). ISBN 80-717-8397-8.
- ENTMAN, Robert M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 1993. roč. 43, č. 4.

- FLOOD, Christopher G. (2002). *Political Myth*. Abingdon: Routledge HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- LEACH, Rodney. *Europe: a concise encyclopedia of the European Union from Aachen to Zollverein*. Třetí vydání. London: Profile, 2000. ISBN 1861972806.
- LEONHARDT, David; Thompson, Stuart A. (June 23, 2017). "Trump's Lies". New York Times
- LIPPMANN, Walter. *Public Opinion*. New York: Maxmillan, 1922. ISBN 1-56000-999-3.
- LOUDA, Jan. *Stálí zahraniční zpravodajové českých veřejnoprávních médií: komparace podmínek pro výkon povolání*. Praha, 2012.: Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra mediálních studií.
- LULE, Jack. *Daily news, eternal stories: the mythological role of journalism*. New York: Guilford Press, c2001. ISBN 15-723-0606-8.
- MATHESIUS, Vilém. *Řeč a sloh: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Československý spisovatel, 1966. *Otázky a názory* (Československý spisovatel). ISBN 80-207-0804-9.
- MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.
- MCCOMBS, M., REYNOLDS, A. *News Influence on Our Pictures of the World*. In: BRYANT, W. J., ZILLMANN, D. *Media Effects. Advances in Theory and Research*. 2nd ed. Mahwah (NJ): Lawrence Erlbaum Associates. 2002.

- MCNAIR, Brian. Sociologie žurnalistiky. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-840-6
- MELETINSKIJ, Jelezar Moisejevič. *Poetika mýtu: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Praha: Odeon, 1989. Ars. ISBN 80-207-0804-9.
- PAVEC, Jan. Česká média a veřejný euroskepticismus. Praha, 2015. 78 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra západoevropských studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Šafařík.
- REIFOVÁ, Irena. Slovník mediální komunikace. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7
- SHOEMAKER, Pamela a REESE, Stephen. *Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content*. New York: Longman, 1996, ISBN 08-013-1251-5
- SHOEMAKER, Pamela J. a VOS, Tim P.. *Gatekeeping theory*. New York: Routledge, 2009. ISBN 9780203931653.
- SCHEUFELE, Dietram, TEWKSBURY, David. Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, roč. 57, č. 1, 2007.
- SIGAL, Leon V. *Reporters and officials: the organization and politics of newsmaking*. Lexington, Mass.: D. C. Heath, 1973. ISBN 9780669850352.

- STANYER, James. *Modern political communication: mediated politics in uncertain times*. Reprinted. Cambridge [u.a.]: Polity, 2008. ISBN 9780745627984.
- STEFANOVIČ, Branislav (2008). *'From Archaic to Modern (Political) Myth: The Causes, Functions and Consequences.'*, Facta Universitatis: Philosophy, Sociology, Psychology and History, Vol. 7
- STÝSKALÍKOVÁ, Kamila. Dodržování kodexu marketingu náhrad mateřského mléka [online]. Brno, 2014 [cit. 2018-03-20]. Zdroj: <<https://is.muni.cz/th/gtjze/>>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce Jitka Pokorná.
- SØRENSENOVÁ, Catharine. 2009. „To Love or Not to Love . . . Notes on Public Euroscepticism.“ In *Euroscepticism and European Integration*. Ed. Krisztina Arató a Petr Kaniok, 77-96. Záhřeb: Political Science Research Centre.
- ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 9788024616612.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-736-7096-8.
- WARDLE, C., & DERAKHSAN, H. (2017). *Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making*. Strasbourg: Council of Europe report DGI (2017)
- WELLEK, René. *Teorie literatury: vývoj mýtů od raných kultur až po středověké legendy*. Třetí vydání v českém jazyce. Olomouc: Votobia, 1996. Velká řada (Votobia). ISBN 80-719-8150-8.

Elektronická

- Acrylamide levels in food largely unchanged states EFSA’s latest report. IN: EFSA. [online] Zdroj: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/121023>
- Acrylamide levels in food largely unchanged states EFSA’s latest report. IN: EFSA. [online] Zdroj: <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/121023>
- Back to Schengen: Council adopts Commission proposal on next steps towards lifting of temporary internal border controls. IN: Tisková prohlášení Evropské Komise. [online] Zdroj: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1723_en.htm
- CAMBRIDGE DICTIONARY (2018). Meaning of “fake news” in the English dictionary., Zdroj: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fake-news>.
- CASTLE, Stephen. As the E.U. Does More, Fewer Tell About It. The New York Times [online]. Zdroj: <https://www.nytimes.com/2010/03/23/business/global/23press.html>
- CROSS, Simon, *Hippoglossus Hippoglossus and chips, twice please love? Adventures in the underbelly of Euromyths. Ethical Space.* [online] Zdroj: <http://irep.ntu.ac.uk/id/eprint/18880/>
- Combat invasive alien species – Target 5. IN: Evropská komise. Zdroj: http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/target5/index_en.htm
- Disinformation and ‘fake news’. In: Interim Report Contents, [online] Zdroj: <https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmcomeds/363/36304.htm>

- Evropská komise. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs
- Evropský parlament. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_cs
- EFSA CEF Panel (EFSA Panel on Food Contact Materials, Enzymes, Flavourings and Processing Aids), Silano V, Bolognesi C, Castle L, Cravedi J-P, Engel K-H, Fowler P, Franz R, Grob K, Gurtler R, Husøy T, Karenlampi S, Milana MR, Penninks A, Tavares Pocças MF, Smith A, Tlustos C, WolfleD, Zorn H, Zugravu C-A, Beckman Sundh U, Benigni R, Brimer L, Mulder G, Oskarsson A, Svendsen C, Martino C and Mennes W, 2017. Scientific Opinion of Flavouring Group Evaluation 500 (FGE.500): rum ether. EFSA Journal 2017;15(8):4897, 53 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.489>
- EUROPEAN COMMISSION IN THE UK, *Euromyths A-Z Index*. [online]. Zdroj: <https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/euromyths-a-z-index/>
- ENERGETICKÉ ŠTÍTKOVÁNÍ A EKODESIGN,. IN: Evropská komise. Zdroj: <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products>
- EC has not decided to regulate toasters or kettles – and could not decide alone anyway. IN: European Commission Blog - Euromyths. [online] Zdroj: <https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/ec-has-not-decided-to-regulate-toasters-and-kettles-and-could-not-decide-alone-anyway/>

- EU orders Sweden to shut down border checks. IN: TheLocal.se, [online] Zdroj: <https://www.thelocal.se/20170906/eu-orders-sweden-to-shut-down-border-checks>
- FAQ on kebab meat. IN: European Parliament. [online] Zdroj: http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/background/20171212BKG90106/20171212BKG90106_en.pdf
- Fifteen percent of Brussels' friteries surveyed selling potato fries with high levels of known carcinogen. IN: Changing Markets. [online] Zdroj: http://changingmarkets.org/wp-content/uploads/2017/02/Press-release-ACRYLAMIDE-in-fries-Brussels_final.pdf
- Food Drink Europe Acrylamide Toolbox 2011. IN: FoodDrinkEurope – 30 September 2011. [online] Zdroj: https://www.fooddrinkeurope.eu/uploads/publications_documents/Toolboxfinal260911.pdf
- GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ EVROPSKÉ KOMISE PRO KOMUNIKACI. *Standardní Eurobarometr 88* [online]. In: . Evropská komise, 2017, s. 12. Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/171219_Eurobarometr_podzim_2017_cs
- Important Update on Airsoft in EU Firearms Law. IN: EAA, Zdroj: <https://www.euroairsoft.org/eu-firearms-law/>
- KOPECKÝ, Petr a Cas MUDDE. *The Two Sides of Euroscepticism*. DOI: 10.1177/1465116502003003002. ISBN 10.1177/1465116502003003002. Zdroj: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1465116502003003002>

- NEPRAVDY O WIFI V SOUVISLOSTI S GDPR. In: HelpGDPR.cz, [online]
Zdroj:
https://www.helpgdpr.cz/rstsp/clanky.nsf/i/nepravdy_o_wi_fi_v_souvislosti_s_gdpr_18022808_45964752
- Nepůvodní a invazní druhy. IN: Ministerstvo životního prostředí. [online] Zdroj:
https://www.mzp.cz/cz/nepuvodni_a_in vazni_druhy
- PETERSON, Warren A.; GIST, Noel. P. *Rumour and public opinion*. The American Journal of Sociology, 1951, vol. 57, no. 2. Dostupné
<http://www.jstor.org/stable/2772077>
- PÍTROVÁ, Mariana. ZAHRANIČNÍ ZPRAVODAJ: OHROŽENÝ DRUH. Newton Media [online]. 2013. Zdroj:
<https://www.newtonmedia.cz/cs/mediainfo-cz/komentare/zahranicni-zpravodaj-ohrozeny-druh/detail>
- RADA ČESKÉ TISKOVÉ KANCELÁŘE. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2016 [online]. Praha, 2017. Zdroj:
http://i3.cn.cz/.filedefault/1506530186_VronzprvaTK_2016.pdf
- MÝTUS: EU prý zakáže český "rum" (tuzemák), [online] IN: Zastoupení Evropské komise v ČR, Zdroj: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/170922_rum_cs
- TAGGART, Paul and SZCZERBIAK, Aleks. *Contemporary Euroscepticism in the party systems of the EU candidate states of Central and Eastern Europe*. *European Journal of Political Research*. [online] 2004, 43 (1). str. 1-27. ISSN 0304-4130

- TEMPORARY REINTRODUCTION OF BORDER CONTROL AT INTERNAL BORDERS. IN: Webové stránky Evropského parlamentu. [online]
Zdroj: <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-temporary-reintroduction-of-border-control-at-internal-borders>
- WHITE, M. David. The “Gate Keeper”: A Case Study in the Selection of News. [online]. Zdroj: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/107769905002700403?journalCode=jmqa&>
- Evropská komise. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_cs
- Evropský parlament. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_cs
- Rada Evropské unie. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs
- Soudní dvůr Evropské unie. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs
- Nařízení, směrnice a další právní akty. Oficiální stránky Evropské unie [online]. Zdroj: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs
- Vacuum cleaners. IN: Evropská komise. [online] Zdroj: <https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools->

[and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products/vacuum-cleaners_en](#)

- Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení. IN: mvcr.cz. [online] Zdroj: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>
- Žádost Evropské komise pro ECHA [online] zdroj: https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/echa_annex_xv_restriction_proposals_en.pdf/ed07424a-328d-88e0-b7c6-412251426582

Legislativa

- PŘEDPIS č. 138/2002 Sb.
- ZÁKON č. 262/2014 Sb.
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU
- SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015, kterou se mění směrnice 94/62/ES, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek
- SMĚRNICE RADY 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1137/2008 ze dne 22. října 2008 o přizpůsobení některých aktů přijatých postupem podle článku 251
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016
- NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/2158 ze dne 20. listopadu 2017
- SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016

Seznam příloh

Příloha č. 1. - rozhovor s Ondřejem Houskou

Příloha č. 2. - rozhovor s Michalem Půrem

Příloha č. 3. - záznamový arch zkoumaných nepravdivých zpráv

Příloha č. 4. - záznamový arch obsahové analýzy

Přílohy

Příloha 1. Rozhovor s Ondřejem Houskou.

Vy jste v Evropské unii působil dvakrát. Jaký je podle vás rozdíl v těch dvou obdobích?

Logicky zde rozdíl byl. Když jsem působil v Bruselu poprvé, tak jsme měli předsedali Evropské unii, takže ten zájem byl podstatně větší. Navíc ještě nebyla podepsaná Lisabonská smlouva, takže mělo to předsednictví daleko větší význam. Český premiér tehdy předsedal summitům. Když to přeženu, tak Topolánek řídil Merkelovou.

Na poklesu zájmu se podepsal konec předsednictví, který byl logický a nevyhnutelný, ale taky fakt, že během předsednictví padla česká vláda a u vyšších úředníků, diplomatů a zainteresovaných lidí nastala taková deziluze. Zájem byl ale nižší hlavně kvůli konci předsednictví, protože se toho tak nějak méně dělo.

Jak probíhá práce zpravodaje. Jaké jsou novinářské postupy, spolupráce s editory a denní průběh práce?

Ta pozice zpravodaje při EU je specifická v tom, že opravdu málo lidí rozumí alespoň trochu tomu tématu EU. V 99 procentech případů to fungovalo tak, že já jsem navrhnul nějaké téma, které budu zpracovávat a většinou bylo schváleno. Nebylo to tak, že by mě někdo úkoloval, ale ten vhlad lidí z Prahy je velmi slabý a já jsem si tak zcela sám určoval agendu, kterou v týdně budu dělat. Spolupráce s editory v Česku byla spíše na tom, jak dlouhé budou mé výstupy. Že bychom probírali, co budu zpracovávat a jak, to se úplně říct nedá.

Jak jste si určoval agendu?

Ta agenda, i kvůli tomu že jsem tam byl sám, což oproti třeba Reuters, která tam má zhruba 25 zpravodajů, je velmi rozdílná a různorodá. Zahraniční zpravodajové mají každý určenou svou vlastní agendu, někdo finance, jiný zemědělství, další třeba spotřebitelský trh.

Vy musíte dělat všechno, což zákonitě znamená, že tomu nikdy tak do hloubky rozumět nebudete. Plus se samozřejmě věnujete NATO a občas nějaké zajímavostem z BeNeLuxu. Ta agenda je hodně tažena denními událostmi, které se v Bruselu odehrávají. Příklad: “Dnes je schůzka ministrů financí eurozóny a mají schválit další pomoc pro Řecko.” Taková day-to-day agenda, kdy druhý den referujete třeba o migračních kvótách.

Věnoval jste se i své vlastní agendě?

Ano. Ono ačkoliv není povinná, tak by měla být součástí každé práce novináře a zpravodaje, kterou je nějaká vlastní agenda. Jelikož jsme české médium, tak jsou ty možnosti omezené. My nepřineseme zprávu, že Řecko zkrachuje, to přinesou Financial Times nebo Le Monde, ale i české médium může přinášet vlastní zprávy týkající se česky.

Pravidelně jsem dělat evropské fondy. Evropská unie zastaví čerpání kvůli nesrovnalostem, doporučení, jakými se mají dělat reformy, které příští týden komise zveřejní a které my máme k dispozici, bude to a to. Dominantní je denní agenda, co se bude důležitého dít dnes, ale měl jsem snahu mít i vlastní agendu.

Jak moc byla agenda zaměřena na český pohled a věci týkající se České republiky a jak moc na celounijní problémy?

To, že je snaha psát nebo vysílat něco, co se týká Česká, je správné a pochopitelné. Tento čechocentrismus je pochopitelný, ale často je třeba k němu dodávat i ten širší rozměr. Příkladem může být vyjednávání o rozpočtu Evropské unie.

U toho je důležitější než ten každoroční, tak naopak ten velký na příštích 7 let. Ten když se naposledy schvaloval, tak ta moje práce na tom byla “kolik Česko dostane peněz”, což není evropské téma, Evropské téma bylo, jestli se rozpočet zvýší nebo sníží. Velká Británie a další země ho chtěly snížit, jiné zase navýšit.

Nakonec byl poprvé v historii rozpočet vzhledem k HDP nižší než předchozí. To se ale od nás Češi nedozvěděli, protože z těch redakcí z Prahy požadavek: „Co to znamená pro Česko.”

To je správně, ale v těch zprávách je pak jenom tohle. My tam nedodáváme ten *big picture* a tu evropskou souvislost. V divácích či čtenářích pak musí vzniknout pocit, že se v EU sešlo 28 (tehdy 27) premiéru, kteří řešili kolik peněz dají Česku, což tak není. Vytváří to určitý zavádějící dojem.

Jaké vidíte hlavní nedostatky v referování o Evropské unii v českých médiích?

Dobrý příklad je referování Mladé Fronty DNES o EU. Příkladem může být zpráva o směrnici o zbraních. Brusel chce zakázat zbraně. Tam je vždycky: Návrh nařízení, názor české vlivové skupiny, názor ministra vnitra, názor držitelů, ale nikde v tom článku není nějaké racio Evropské komise. Nikde nejsou zmíněny důvody, proč to ta Evropská komise navrhuje.

Evropští úředníci pak vypadají jak hlupáci. Možná jsou, možná nejsou, ale ten jejich názor tam nezazní, přitom to by měl být primární princip novinářiny, že by měl být slyšet druhý názor, což není. V Česku dáváme prostor tomu českému názoru, ten druhý názor tam není.

Myslíte si, že by takováto jednoduchá věc mohla zlepšit to referování?

Myslím si, že ano. U některých médiích, která nebudu jmenovat, protože to nemám potvrzené, se ani nechce dávat pohled druhé strany. Prostě protože my si tady žijeme v České republice a ten Brusel je zlý a my ten jejich úhel pohledu nebudeme podporovat.

Jestli by to změnilo negativní pohled velké části české populace nevím, myslím, že částečně jo, ale nic velkého by to s tím asi neudělalo. Důležité spíše je, že je to zpronevěření se základním principům žurnalistiky.

Dá se dělat zpravodajství z Bruselu dobře bez nutnosti být tam?

Nedá, respektive dá, ale musíte tam pravidelně jezdit. Například já, jelikož jsem tam byl, tam hned několik kontaktů mám, takže občas stačí zavolat. Psát to tak, že jste tam nikdy nebyl na delší dobu, podle mě dobře nejde. Nechci ale říct, že když jste tam tak je to samospasitelné, s tím se pak objevují jiné problémy, jako to, že se odtrhnete o české reality a nedokážete to přiblížit českému divákovi.

Jak jste se dostal k práci zahraničního zpravodaje?

Mám PhD. ze soudobé historie, takže s evropskou integrací jsem se setkával při studiu. Prostě jsem se zajímal o současné dění a mezinárodní politiku a rok před předsednictvím se řeklo, že se zpravodajství v Bruselu dělat nedá a vybrali mě.

Sledoval jsem to, ale byl jsem hrozně mladý. Ono to taky vypovídá o úrovni české žurnalistiky, když se koukám na mé kolegy z velkých západních médií. Ti tam sice byli v mém věku, ale jako elévové, kteří tam asistovali novinářům, občas nahráli nějakou tiskovku, ale tím to končilo. Totální asistenti.

Za česká média jsem tam byl já a podobně mladí novináři, za zahraniční média tam byli novináři o generaci starší

Čím to je, není o to zájem?

Když jsem v roce 2012 odjel do Bruselu jako stálý zpravodaj, tak tam nebyl jiný zájemce. Problém všech českých médií a novinářů je ten, že všichni chtějí točit reportáže. Spíše

lifestylové, než tu poctivou novinářinu. Je těžké najít novináře na domácí politiku, Sněmovnu, Senát.

U té EU je to ještě složitější. Když jste zpravodaj k EU, tak je to podobné jako když jste tady zpravodaj u vlády, podobná agenda, politika, ekonomika, suché věci. Žádná HLP, o to mezi novináři není zájem. Je to branné jako příliš složité téma. Na mladé novináře tam čeká velká kariéra, protože tam není konkurence.

Jak moc zásadní jsou u práce zdroje?

Určitě, pokud nechcete jen opisovat agentury a zahraniční média, tak je to nutné. Je to nutné i pro vysvětlení jednotlivých věcí.

Jde tady hrozně o rychlost, takže když něco nevíte, zavoláte diplomatovi, nebo se ozvete nějakým úředníkům. Musíte to mít do ranního vysílání. A buď to mít nebudete, nebo to budete mít špatně. Český rozhlas je všem ukradený, ale když to udělají třeba lidé z Financial Times, tak je to problém, protože ten deník hýbe trhy.

Jak vnímáte referování o EU v České republice?

Novinářů, kteří se zabývají Evropskou unií, je u nás pět. Píše o tom samozřejmě mnohem více lidí, ale taky o tom píše nějakým způsobem.

Jak vnímáte roli zastoupení EK v České republice?

České zastoupení v EK dělá občas výjezdy novinářů do Bruselu, které ale podle mě nemá moc smysl. Respektive má smysl pro člověka, který se o to zajímá, ale nemá smysl pro novináře XY, který občas něco napíše o EU, protože píše o armádě a musí napsat o zbraňové směrnici.

Běžné například je v Bruselu, že se pro akreditované novináře dělají off the record briefinky, to znamená, že to není tiskovka, ale přijdou tam tři experti a těch se můžete ptát na cokoliv. Ptáte se jich co v tom návrhu skutečně je, co není a co to opravdu znamená. Oni nesmějí být citovaní, je to mimo záznam a proto mluví otevřeně.

Je tohle cesta, kterou by se mělo české zastoupení vydat?

Myslím, že tohle by mohlo dělat české zastoupení. Příklad: V srpnu končí záchranný program Řecka, sezvalo by si novináře a objasnilo jim za pomoci nějaké věci. Komise by měla sledovat co kteří novináři píšou a měla by si je zvat a probírat s nimi tyto věci. To se moc neděje, zažil jsem asi dva takovéto briefy, které byly přenášeny z Bruselu, ale to

je opravdu pro Bruselskou bublinu, tam kdyby přišli novináři z Česka, tak budou úplně mimo.

Problémem je také to, že když si budete dělat průzkum mezi českými novináři kteří píšou o EU, tak vám 90 procent řekne, že umí pouze anglicky a ještě ne moc dobře. Z čeho pak náležitě čerpají? Britská média. Nic jiného. V horším případě The Sun, v lepším Financial Times.

Jedním ze závěrů mého pozorování je i fakt, že postoj českých politiků se v Česku a doma poměrně zásadně liší. Vnímáte to stejně?

Politici v Bruselu s něčím přijdou, odsouhlasí to, pak přijdou zpět do Čech a říkají: “Co je to tady za blbost z Bruselu.” Malá znalost novinářů nevyhází jen z úrovně novinářů, ale také z nezájmu o Evropskou unii ze strany politiků. Dokládá to třeba příběh s Janem Fišerem, který byl premiérem v době předsednictví a fakticky tak předsedal Radě EU. Když jsem četl jeho memoáry, našel jsem fotografii, kde měl napsáno “já s kolegy z Rady Evropy.” Takto by se dal shrnout ten český politický zájem o Evropu.

Čím to je? Myslíte si, že je to tak složité vysvětlit?

Berte to tak, že tenhle nástroj média a politici k evropské unii nepotřebují. Abyste mohli psát o EU, tak ho nepotřebujete a ty mechanismy evropské unie tak složité nejsou. Všichni tvrdí, že EU je složitá, ale dění v zastupitelstvu ve Slavkově je také složité, stejně jako česká vrcholová politika. V říjnu jsme měli volby, dodnes nemáme vládu a premiérem je trestně stíhaný člověk. To normální člověk nepochopí. Podle mě když někdo tvrdí, že je to složité, tak odmítá svojí iniciativu.

Příloha č. 2 – Rozhovor s Michalem Půrem

Jak vypadal práce zpravodaje v Bruselu v době, kdy jste tam působil?

Práce zpravodaje byla velmi specifická. Já jsem tam pracoval v době, kdy bylo zpravodajství z Bruselu na svém vrcholu. Působilo tam tehdy zhruba 10 novinářů, jezdili tam stážisti. Postupem času ale nastala nutnost úspor, propouštění a vyklízení pozic. Velmi se to za dobu mého působení změnilo.

Jak probíhá ta denní agenda?

Oproti běžnému pracovnímu dni v české redakci máte mnohem volnější časový režim. Nemyslím tím, že byste méně pracoval, ale vlastně pracujete na základě daného rozvrhu jednání, o kterém zrovna referujete. Pracovní den začíná později, ale často trvá až do noci.

Většinou začínáte později. Máte dost volný režim a sám si to nějakým způsobem nastavíte. Spolupráce s editory je spíše na nějaké dohodě o tom, kdy bude hotový výstup a jaký bude rozsah. Z pražské redakce se většinou jednalo buďto o prosby, ať sleduji na místě české politiky, kteří tam zrovna jsou, nebo ať se zaměřím na témata pro Českou republiku důležitá. Nedá se říci, že by editor měl přehled o tom, co se zrovna děje nebo jaká jsou důležitá hlasování. Většinou se to omezí pouze na návštěvy českých politiků.

Info.cz, kde pracujete, má speciální sekci zaměřenou na Evropskou unii. Je to pro médium důležité? Jak probíhá ta práce?

Máme zde celkem tři lidi, kteří se věnují Evropské unii. Máme zpravodajku, která působí napůl v Praze a napůl v Bruselu. Ta práce se totiž nedá dělat jen z Prahy, takže tam cestuje na důležitá jednání. Já osobně do toho nezasahuji z pozice šéfredaktora, pouze se snažím pomoci, když je třeba. Ona evropská politika je složitá, ale není složitější nežli česká. Pouze méně lidí zajímá. Na druhou stranu je říci, že je z našeho pohledu často důležitější, než naše národní.

Dá se podle vás dělat zpravodajství z Evropské unie bez toho, aniž byste na místě působil?

Nedá. Určitě ne. Nejde jen o to být na samotných jednáních, protože to můžete dnes sledovat pomocí přímých přenosů kdekoliv ze světa. Důležité jsou ty kontakty. Musíte být ve spojení nejen se zástupci Evropské komise, ale musíte být v kontaktu také s velvyslancem, nebo třeba dalšími zahraničními novináři. Ta problematika je tak široká,

že nemůžete rozumět všemu. I proto mají velká evropská média třeba 20 zpravodajů. To je samozřejmě z českého pohledu nesmysl.

Zaplatí se médiu zpravodaj?

Nezaplatí. Zpravodajství z Bruselu se i kvůli nákladům nikdy nezaplatí. My si to můžeme dovolit díky prioritám našeho majitele a směřování našeho portálu. Jsme součástí vydavatelství CNC a jsme zaměřeni na kvalitní a seriózní obsah. Majitel vydavatelství je člověk podnikající napříč celou Evropou. Evropská politika je tak nejen pro něj, ale i pro nás velmi zásadní. Proto jako nakladatelství potřebujeme kvalitní zpravodajství přímo z místa, stejně jako analýzy o fungování Evropské unie.

Kromě naší zpravodajky zde máme další dva juniorní redaktory, kdy jeden z nich má velký zájem o Evropskou unii a druhá k nám přišla z portálu EurActiv.cz. Oba se věnují jednak poctivému zpravodajství, kdy dbáme na to, abychom nevytvářeli euromýty a abychom tomu skutečně rozuměli.

Je podle vás problematika Evropské unie náročná?

Jak už jsme zmínil, nemyslím si, že by byla náročnější než ostatní novinářská témata. Problém je opravdu spíše v tom zájmu.

Proč o to není zájem?

Myslím, že je to otázka politiky. Česká mediální scéna je vedena politiky. Čemu dávají váhu, o čem mluví, co protlačí do večerních vysílání. Evropská politika to však až na období před volbami není. Nesnaží se nic vysvětlovat

Jaké jsou podle vás základní postupy, které je třeba dodržovat, aby člověk nevytvářel euromýty?

Ono je to často nejen o té pravdivosti článků, ale také o tom samotném nastavení myšlení. Já jsem pro evropský, věřím té myšlence, ale zároveň jsem velmi kritický vůči EU a některým jejím krokům. Což je zcela v pořádku dle mého názoru. Základem však je, že tyto názory se nesmí žádným způsobem promítat do zpravodajství. Nesmíte stavět články tak, že Evropská unie je špatná a z Bruselu se na nás valí nesmyslná nařízení. Protože když se k tomu takto budete stavět, ten článek napíšete i když budou fakta ukazovat něco jiného.

Ve většině mýtů tak, jak byly zkoumány, nebyl nalezen postoj Evropské komise, ani postoj českých zástupců v EU. Vnímáte to jako zásadní problém?

Určitě. Není možné vnímat evropskou politiku bez toho, aniž bychom věděli, jak se k ní staví čeští zástupci. Je samozřejmě směšné, když člověk sleduje tu evropskou politiku a následně si všimne, že daný ministr se nyní ohrazuje proti evropské legislativě, kterou sám podpořil. Problémem je, že to tady nikdo nesleduje a nemůže tak upozorňovat na tyto problémy.

Ve většině mýtů, které se objevili, byl vždy zástupce lobby z dané oblasti. V minimu procent však byl slyšen názor Evropské komise. Co to podle vás značí?

Já si myslím, že to ukazuje na dva problémy. Novináři se často nesnaží pochopit problém. Článek už mají v hlavě napsaný a pouze sbírají hlasy. Chtějí to nandat Evropské unii a jejím nesmyslům. Myslím si ale, že je to taky problém českého zastoupení Evropské komise. Když se nějaký takový článek objeví, tak by měla být slyšet. Zástupci by se měli ozvat a říci: “tohle je špatně.” Měli by si stěžovat, proč je nikdo neoslovil. Když se nějaká takováto problematika řeší, tak musí být Evropská komise či jiní zástupci EI slyšet. Musí být vysvětleno, k čemu je daný krok a čemu může prospět.

Probíhá tohle při práci v Bruselu?

Jednoznačně. To není tak, že sedíte na zasedání a sledujete výsledky hlasování. Musíte se bavit s lidmi, politiky, ale také úředníky. Pořádají se i speciální uzavřené semináře pro novináře, kde to vysvětlují. Kde vám jasně řeknou, jaké dopady to může mít a co se tím změní.

Příloha č. 3. - záznamový arch zkoumaných nepravdivých zpráv

#	Eurostylus	Vyvráceno EK v	Více výskytů	Zkoumané období	Původ	Týká se nové evi	Vyvrácení EK	Hlasování ČR v radě
1	EU nám zakáže amalgámové plotr	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
2	EU chce zakázat olovo pro rybáře	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
3	EU nám zakáže tuzemský rum (ra)	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	ANO	PRO
4	Brusel zakázal slevy na dětské vyz	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	NE	NE	X
5	Evropská unie zakázala nepromok	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	X
6	Evropská unie zakázala igelitové t	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	ANO	PRO
7	Evropská unie zakáže rychlovarné	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	NE	PRO
8	Kvůli EU musejí mít převozníci kap	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
9	Za volně dostupnou wi-fi síť hrozí	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
10	Evropská unie zakáže brambůrky,	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	ANO	PRO
11	EU nám zakáže vzduchovny	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PROTI
12	EU zabije mývaly, želvy a další zví	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	NE	PRO
13	EU zdraží cigarety	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	X
14	Kvůli EU bude muset mít každá ški	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
15	Vysavače musejí být tišší a úsporn	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	ANO	PRO
16	EU zakázala účast Rumunska v E	ANO	ANO	ANO	ČR	NE	NE	X
17	Hraniční kontroly ve Švédsku	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	NE	X
18	Cigarety, mentolové cigarety	ANO	ANO	ANO	ČR	ANO	NE	PRO
19	EU a emise sekaček	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	ANO	NE	PRO
20	EU zakáže kebab	ANO	ANO	ANO	Zahraníčí	NE	NE	X

Příloha č. 4. - záznamový arch obsahové analýzy

Datum	Míst	Typ místa	Číslo	Mediální skupina	Mediální skupiny / Titul	Autor / Zaměst. / Anot.	Zdroj	Redakce	Euromisus	Zaměst. / Anot.	Lobby	Mt a ont	Zveřejnění / Anot.	Společnost / Anot.	Název / Anot.	Je zaměřen / Anot.	Prostor pro výk / Anot.	Informace / Anot.	1. obj. / Anot.		
02.11.2016	Amalgaem	Nový	1	Sceam Zprávy	Sceam	U ruble si přig. mnoho	Facebook	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	
13.01.2017	Amalgaem	Nový	1	Blekk.cz	Základní analýza Zprávy	Podpis Kozděl	https://www.bkk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
13.01.2017	Amalgaem	Nový	1	MF Dnes	Méfina	Leplil plomby ze Autor	http://www.bkk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.01.2017	Amalgaem	Nový	1	Info.cz	CNC	Konkré analýza Reakce	http://www.info.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.01.2017	Amalgaem	Nový	1	Euromisus.cz	IN CBP	Konkré analýza Reakce	http://www.euromisus.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Rozhlas Město	ČRo	Euromisus za Autor	https://www.rtr.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Tr. cz	CME	Základní buřina o Zprávy	http://tr.moa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Info.cz	CNC	Euromisus za Autor	http://www.info.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
16.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Lidové Noviny	Méfina	Konkré analýza Reakce	http://www.lidovetrasa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
16.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Právo	Bergrs	Spíš než radio Autor	http://www.pravo.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
16.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Hospodářské a Ekonomika	Oekonomika	Omezení školit Reakce	http://www.oekonomika.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
16.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Deník	Česká televize	Základní sčítání Zprávy	http://www.denik.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
16.03.2017	Amalgaem	Nový	1	Deník	Česká televize	Základní sčítání Zprávy	http://www.denik.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
24.10.2017	Amalgaem	Nový	1	Deník	Význam Labor. Pr. Zprávy	Analýza Reakce	http://www.vl.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
02.08.2016	Olnoo	Nový	1	Blekk.cz	CNC	Mýšlenka v ruku Autor	http://www.blekk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
05.08.2016	Olnoo	Nový	2	Novinky.cz	Bergrs	EU zvažuje záke Autor	https://www.novinky.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
05.08.2016	Olnoo	Nový	2	Právo	Bergrs	EU zvažuje záke Autor	https://www.pravo.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
11.08.2016	Olnoo	Nový	2	ct24.cz	Česká televize	Brusel kviho Autor	http://www.ct24.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Actualit.cz	Ekonomika	Tuzemsk oboti Reakce	https://www.actualit.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Hospodářské a Ekonomika	Oekonomika	Tuzemsk oboti Reakce	https://www.oekonomika.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Deník.cz	Edho Media	Acrona v uzemi Zprávy	https://www.denik.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Deník.cz	Význam Labor. Pr. Zprávy	Český tuzemsk Autor	https://www.denik.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Info.cz	Méfina	EU vvali sledení Zprávy	https://www.info.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Euromisus.cz	IN CBP	Základní EU nuni Zprávy	http://www.euromisus.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
21.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Hospodářské a Ekonomika	Oekonomika	Evropská komis Autor	https://www.oekonomika.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
21.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Lidové Noviny	Méfina	Tuzemsk mla Autor	https://www.lidovetrasa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
21.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Blekk.cz	CNC	Začíná se bavet Zprávy	http://www.blekk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
22.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Lidové Noviny	Méfina	Tuzemsk mla Autor	https://www.lidovetrasa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
26.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	ct24.cz	Česká televize	Tuzemsk v otoc Autor	http://www.ct24.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Novinky.cz	Bergrs	Tuzemsko třetí Zprávy	https://www.novinky.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
20.09.2017	Tuzemsk	Nový	3	Tr. cz	CME	V uzemi / p Zprávy	http://tr.moa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
02.01.2016	Dišké vřivky	Nový	4	Právo	Bergrs	Dišké vřivky je Autor	https://www.pravo.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
03.01.2016	Dišké vřivky	Nový	4	Novinky.cz	Bergrs	Dišké vřivky je Autor	https://www.novinky.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
07.01.2016	Dišké vřivky	Nový	4	Etch24.cz	Edho Media	Prsa mláns n s Reakce	https://www.etch24.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
14.02.2017	Nepromokáv. Nový	5	5	Tr. cz	CME	Nepromokáv. c Zprávy	http://tr.moa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
14.02.2017	Nepromokáv. Nový	5	5	Info.cz	Ekonomika	Uodonorok ob Autor	https://www.info.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
14.02.2017	Nepromokáv. Nový	5	5	Blekk.cz	CNC	Uodonorok ob Zprávy	http://www.blekk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.02.2017	Nepromokáv. Nový	5	5	Euromisus.cz	IN CBP	Uodonorok ob Reakce	http://www.euromisus.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.02.2017	Nepromokáv. Nový	5	5	Euromisus.cz	IN CBP	Základní puzemsk Reakce	http://www.euromisus.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
01.02.2017	Iglové tabky	Nový	6	Yfida	Média	Konkré analýza Reakce	https://www.yfida.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
19.04.2017	Iglové tabky	Nový	6	MF Dnes	Méfina	Iglové tabky je Autor	https://www.mf-dnes.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
08.11.2017	Iglové tabky	Nový	6	Euromisus.cz	IN CBP	Základní puzemsk Reakce	http://www.euromisus.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
15.11.2017	Iglové tabky	Nový	6	Novinky.cz	Bergrs	Ud laciná buřina Zprávy	https://www.novinky.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
12.05.2016	Rychlobavne ka Nový	7	7	Blekk.cz	CNC	Mýšlenka na Zprávy	http://www.blekk.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
12.05.2016	Rychlobavne ka Nový	7	7	Tr. cz	CME	Další řezání EU Zprávy	http://tr.moa.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
13.05.2016	Rychlobavne ka Nový	7	7	Etch24.cz	Edho Media	Další řezání Zprávy	https://www.etch24.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
13.05.2016	Rychlobavne ka Nový	7	7	Novinky.cz	Bergrs	Unité dnykí Zprávy	https://www.novinky.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
18.05.2016	Rychlobavne ka Nový	7	7	Info.cz	Méfina	V buradu nabi Zprávy	https://www.info.cz	ANO		ANO		ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

19.05.2016	Mentolové cigáry	Nový	18	en:cz	CME	SCAMAKL A PRK Skratka	for	http://gestakrod.GR	AND		AND									
01.12.2017	Kebab	Nový	20	Blesk.cz	CMC	Špeciál Kebab, J. Skratka	Vil, red	http://www.blk.CR	AND	Pobratelství p AND	AND	AND	AND	NE	AND					
03.12.2017	Kebab	Nový	20	Europromy.cz	IN CORP	Kebab buďte mi Skratka	lun	http://zahranc.CR	AND	Pobratelství p And	AND	AND	AND	NE	AND					
04.12.2017	Kebab	Nový	20	Deník.cz	Vizus Lábe Pk	EU ohne zadrž. Autor	Tereza Poláčková	https://www.di.CR	AND	Pobratelství p AND	AND	AND	AND	And	AND					
04.12.2017	Kebab	Nový	20	en:cz	CME	TO SMAD NE! E! Skratka	mk	http://gestakrod.GR	AND	Pobratelství p NE	AND	AND	AND	NE	AND					
04.12.2017	Kebab	Nový	20	Euro.cz	Minda fronta	Blva o kebabu J. Skratka	fm	https://www.si.CR	AND	Pobratelství p AND	AND	AND	AND	NE	AND					
05.12.2017	Kebab	Nový	20	Deník	Vizus Lábe Pk	EU ohne zadrž. Autor	Tereza Poláčková	https://www.gf.CR	AND	Pobratelství p AND	AND	AND	AND	NE	AND					
04.12.2017	Kebab	Nový	20	Reptilis W18	Cso	Najistá budouc. Autor	Matěj Šys	https://www.rf.CR	NE	Pobratelství p and p d	AND	AND	AND	And	AND					AND